CĂLĂTORIE ÎN DACIA, ŢARA ZEILOR

(3 iunie 1998)

*

Legendele sunt un izvor permanent de cunoaştere a vieţii şi a credinţei populare din timpuri străvechi.

O călătorie de cercetare, la faţa locului, a trecutului îndepărtat al patriei mele – măreaţa Dacie – mi-a adus revelaţii uluitoare pe care sufletul meu însetat de adevăr şi dreptate le-a primit cu recunoştinţă şi infinită mândrie.

* * *

Marele Zeu, zeul suprem al celor văzute şi nevăzute, şi-a îndreptat privirea atotputernică spre Pământ şi a decis că este timpul să creeze fiinţe umane care să se bucure de frumuseţile şi bogăţiile terestre. Prin respiraţia sa divină, el a creat, întâi şi-ntâi, şapte zei pe care i-a numit Zeii Genezei. Conducătorul lor era *Daksha*, potrivit unei vechi legende din cultura vedică. După ce a cercetat cu atenţie întregul Pământ, Daksha a găsit, în sfârşit, cel mai frumos loc unde munţi mândri, acoperiţi de zăpezi, sărută înaltul albastru al cerurilor şi îşi desfată privirea pe întinsul dealurilor blânde, pe văile şi râurile argintii ce se unesc şi formează un imens şi limpede ochi de ape. Aici şi numai aici Geneza putea să înceapă.

Daksha era exaltat şi fericit: găsise raiul pe pământ, găsise cel mai potrivit loc pentru Oameni.

Ca atare, şi-a început munca de creaţie. În timpul nopţii, a populat Locul Sfânt cu primii 10.000 de fii, fiii lui iubiţi, „aleşii lumii” (*The chosen people*), care vor ajunge să stăpânească lumea. În timpul zilei, cei şapte zei – zeii primordiali ai genezei – au continuat să populeze Pământul cu tot felul de animale, astfel că diversitatea lor începu să coloreze pământul şi să-i dea o viaţă trepidantă cum niciodată nu mai fusese. Lucrarea zeiască era aproape terminată. Ceea ce lipsea era miracolul prin care fiii lui urmau să se înmulţească şi să stăpânească în pace pământul. După o clipă de gândire, Daksha a găsit soluţia perpetuării infinite: a creat Femeia. Apoi, în timp, el va

descoperi şi Secretul Uitat. Acum, aleşii lui Daksha erau aleşii lumii şi el i-a numit *Daci*.

Daksha va rămâne cunoscut în mitologia vedică (cea mai veche mitologie din lume) ca zeu al genezei şi al perpetuării infinite. Fiii lui iubiţi, *Dacii*, *vor stăpâni Pământul*.

* * *

Cu această minunată legendă în minte, m-am hotărât să vizitez *Dacia*, *Ţara Zeilor*, acolo, la ea acasă, în inima ei, în Munţii Suryanului (Surya-Zeul Soarelui la vechii vedici). M-am hotărât să merg la Sarmi-Seget-Usa (eu mă grăbesc să curg în sanscrita veche), capitala strămoşilor noştri şi a strămoşilor strămoşilor strămoşilor noştri, acei Carpato-Danubieni care au dat lumii o cultură unică, o istorie eroică şi un popor nemuritor, poporul nostru Dac.

Aşa că în 3 iunie 1998, din New York, urc la bordul companiei române de zbor TAROM şi în ziua următoare sunt pe aeroportul Bucureşti-Otopeni unde sunt întâmpinat de oameni dragi sufletului meu: Andy, fiul meu, student la Facultatea de Stomatologie din Bucureşti, prietenul meu „din botoşei”, Dan Dima, avocat, o bună prietenă, Cristina Cutuş, şi Tanţa Popescu, ziaristă cu o personalitate formidabilă, care m-a făcut de multe ori să simt ce înseamnă să ai un prieten la nevoie.

Bucureştiul, oraşul-capitală al României de azi, mi s-a părut mult schimbat în bine, curat, frumos, cu mici restaurante, cu mâncăruri gustoase (ca cel de pe Podul Ştirbei, recomandat mie de Rudy Klekner în New York), ale căror preţuri sunt cu o treime mai mici faţă de McDonald-ul din New York. Petrec în Bucureşti trei zile, timp în care îmi revăd rude şi prieteni.

Suntem deja un grup de patru persoane care am hotărât de mai bine de un an să ne ducem acolo, în Ţara Soarelui, la poalele Munţilor Suryanului. Surya era Zeul Soarelui la vechii Vedici

Carpato-Danubieni (strămoşii dumneavoastră şi ai mei deopotrivă). Cu ajutorul Tanţei, am închiriat o maşină, un Ford de nouă persoane, albastru la culoare şi foarte

confortabil. Aşa că, pregătit din toate punctele de vedere, dar mai ales sufleteşte, în 7 iunie ’98, într-o dimineaţă frumoasă şi însorită, m-am introdus bucuros în acel Ford albastru şi… la drum.

Am început să-mi strâng tovarăşii de călătorie: primul pe care l-am luat de acasă a fost Dan Dima. Pe el îl cunosc de când aveam şapte ani şi de atunci suntem prieteni. El lucrează ca avocat pentru o firmă comercială în Bucureşti. Este înalt de 1, 85 metri, blond, cu ceva fire argintii, cu ochi albaştri. Un tip robust, sportiv şi plăcut. De la Dan am plecat spre Costel Enciu, cu care am făcut armata prin anii 1964 şi cu care am rămas bun prieten. Azi, Costel este pensionar şi, având destul timp liber, s-a decis să ne însoţească. Costel este un tip liniştit, căruia îi place mult să citească tot felul de cărţi de aventuri. Are nu mai mult de 1, 75 metri, ceva burtică, chelie şi o mustaţă, nelipsită oricărei persoane mai puţin norocoase din punct de vedere al „podoabei capilare”. Este un tip jovial şi plăcut, cu care am petrecut multe vacanţe. El a reuşit să-şi recupereze, pe strada Orzari 15, din Bucureşti, o curte imensă cu 6 – 7 căsuţe naţionalizate (corect spus, *furate*) de fostul regim comunist, dar chiriaşii refuză să-i plătească chirie pentru că nu vor „să-l îmbogăţească pe domnu’ Enciu” şi pentru că nu există nicio lege care să-i oblige să o facă! Ciudată guvernare mai are şi această ţară! (Trebuie să specific, pentru cine nu ştie, că şi în America un chiriaş poate locui luni şi luni de zile fără să plătească nimic proprietarului, iar acesta, proprietarul, este obligat să-i dea, în tot acest timp, apa, căldura şi lumina, gratuit). Am plecat cu Dan şi cu Costel spre Munţii Orăştiei, în marea aventură de explorare a preistoriei noastre. Costel, ca de obicei, s-a mişcat mai încet şi, până să reuşesc să-l scot pe el afară, până să vină şi Dan…

— Eu mă mişc încet? se arată Costel intrigat. În cinci minute am fost gata… n-a durat mai mult de cinci minute. Cu siguranţă!

Între timp, Dan a avut o idee bună, după ce, în fugă, a încărcat în maşină o butelie.

— Hai să o luăm mai spre vest, drumul este mai bun şi pot să las şi eu butelia asta la Cheia, unde-i fata mea în vacanţă la bunici.

În mod normal, după cum stabilisem în ajunul plecării, noi trebuia s-o luăm spre Piteşti, Râmnicu Vâlcea, Sibiu şi, lângă Alba Iulia, să ne întoarcem spre vest, ca să ajungem la Orăştie. După ce am trecut de Otopeni, de Baloteşti şi de Săftica, ne-am oprit într-un loc anume şi am luat piersici şi pepeni ale căror gust şi aromă numai în ţara natală le poţi savura.

Veseli şi încrezători, ne continuăm drumul. Priveliştea spre Cheia, trebuie să recunosc, este neasemuită. Şoseaua este proaspăt asfaltată iar pomii şi verdeaţa care acoperă dealurile îţi insuflă un sentiment de linişte. Spre nemulţumirea lui Dan, am trecut prea repede prin Cheia, am lăsat, totuşi, butelia la socrii acestuia şi ne-am reluat drumul spre vest.

Pe la ora 6 după-amiază am ajuns în Orăştie, oraş micuţ şi curat, puţin ciudat construit, cu case şi locuri a căror vechime se pierde undeva departe în timp. Am găsit cu uşurinţă hotelul (neexistând decât două) indicat de prietenul Tudor Panţâru, judecător la Curtea Europeană de la Strasbourg. Pe Tudor l-am întâlnit prima oară în New York, prin anul 1991, când a fost numit ambasador al noii republici Moldova la Naţiunile Unite. El a fost, este şi va rămâne un român mai bun decât mulţi alţii care s-au născut pe teritoriul actual al României. Tudor are cam 1, 85 metri înălţime, este brunet, are o frunte lată, nişte ochi căprui care emană hotărâre, ochi ascunşi în spatele unor ochelari fumurii. Este un om pe cuvântul căruia te poţi bizui, un prieten adevărat, un om corect şi care, în ciuda seriozităţii aparente, este o persoană cu foarte mult umor. Fiind buni prieteni, l-am „îndoctrinat" la New York cu adevărata istorie a poporului nostru şi mă mândresc să recunosc că Tudor s-a dovedit deosebit de receptiv. Cu el discutam până noaptea târziu despre preistoria poporului nostru, acolo, la New York, iar când am început să fac publică această fascinantă istorie, el a fost unul dintre

primii mei cititori şi critici. Deşi el a plecat la Strasbourg, am continuat să ţinem legătura. L-am vizitat în Moldova, în urmă cu un an, şi atunci am decis de comun acord să petrecem împreună această vacanţă. El urmează să sosească de la Chişinău, cu Andrei Vartic.

Noi ceilalţi, sosind primii, am hotărât să plecăm „în recunoaştere”. Spre bucuria noastră, am găsit un restaurant, „Şura”, cu mâncăruri româneşti excelent gătite, la preţuri mai mult decât convenabile. Am prins între timp şi o mică ploaie, care a făcut ca aerul să fie şi mai curat.

Seara târziu, la Orăştie, au sosit Tudor, Andrei Vartic cu nepotul Ruslan şi colonelul Niculae Mereuţă. Devenisem o adevărată echipă care urma să plece la drum în dimineaţa următoare.

Pe Andrei îl cunosc din toamna lui 1997, când m-am dus la Chişinău să-l vizitez pe Tudor. Cu acest prilej, am văzut comuna Ivancea unde s-a născut bunica din partea tatălui meu. Andrei are în jur de patruzeci şi… de ani, 1, 75 metri înălţime, un corp subţire şi atletic, o barbă neagră şi un păr lung, uneori strâns la spate. Este de o inteligenţă ieşită din comun; de profesie e fizician spectrofotometrist. Mai mult, e şi un bun orator, îndrăgostit de daci şi de istoria acestora. A scris multe cărţi despre civilizaţia dacă. Voi aminti numai câteva din ele: „Magistralele tehnologice ale dacilor”, „Fierul, timpul, dacii”, „Ospeţele nemuririi”, pe care, dacă ai şansa să le citeşti, descoperi o parte din trecutul fascinant al poporului nostru dacic, nemaiîntâlnit la niciun alt popor european. Înţelegi astfel adevărul despre civilizaţia dacică, centru al civilizaţiei preistorice europene. Andrei a înfiinţat în Basarabia „Institutul Civilizaţiei Dacice”.

Pe colonelul Niculae Mereuţă îl întâlnesc acum pentru prima dată, dar auzisem despre el de la Tudor. Mereuţă a fost şeful corpului de pază al preşedintelui Snegur. Niculae este puţin mai înalt decât Andrei, mai îndesat şi mult mai voinic. Un tip simpatic şi vesel care ne-a făcut excursia plăcută.

La New York auzisem că a merge prin România înseamnă a te expune la tot felul de riscuri, în primul rând la banditisme, înşelătorii, escrocherii şi alte lucruri neplăcute. Cum nu mai călătorisem prin România de mulţi, mulţi ani, am fost puţin îngrijorat, ca, de altfel, şi unii dintre prietenii mei, aşa că am căutat să ne însoţim cu oameni potriviţi, în caz de nevoie. Am fost însă prost informaţi, pentru că românii întâlniţi au dat dovadă de o cinste şi de o corectitudine pe care greu le găseşti azi în lume.

Seara am mers cu toţii la restaurantul „Şura", unde ne-am continuat discuţiile despre preistoria României, despre istoria dacilor. A fost o seară plăcută şi am început să ne cunoaştem mai bine, să schimbăm informaţii, să ne definitivăm planurile de viitor.

Miercuri, 8 iulie 1998, dimineaţa

Ne-am sculat toţi devreme. Tudor a fugit la maşină ca să stea el în faţă. S-a luptat cu Niculae, pe care l-a împins în spate, apoi s-a aşezat cu o figură nevinovată, în faţă, pe scaunul din dreapta mea, să vadă el mai bine decât toată lumea. Am plecat din Orăştie şi am intrat în Tiberiu. Undeva, pe dreapta, am zărit două „gurguie" despre care Andrei spune că ar fi de interes arheologic.

— Acolo s-a găsit foarte multă ceramică dacică.

Casele sunt foarte arătoase aici, în Tiberiu, nu prea înalte, dar acoperite cu ţiglă roşie, ondulată. Am lăsat în urmă un alt sat, Sereca, cu aceleaşi case frumoase pe care vegetaţia le îmbrăţişează cu generozitate iar munţii le înconjoară de departe. Priveliştea este mirifică aici, unde – cum spune Andrei – „suntem în inima Daciei".

— A Daciei Istorice, domnilor! completează Tudor cu o figură serioasă.

Noi toţi îl aprobăm în tăcere, o tăcere solemnă ca locurile încărcate de istorie pe care le admirăm. Pe stânga, înainte să pătrundem în Orăştioara de Jos, vedem terasele dacice.

— Imagini de munte, aşa cum se găsesc în Perú, spun eu, se pot vedea în zona Munţilor Orăştie care oferă

privelişti cu „miros de veşnicie”.

Înainte de intrarea în satul Bucium, pe stânga, privirea ne este atrasă de o bisericuţă ce se proiectează pe munte şi pe un cer albastru-închis, prevestitor de surprize. Abia am intrat în satul Bucium că am şi ieşit din el. Se pare că locuitorii de aici au avut noroc cu dorinţa lui Ceauşescu de a vizita Sarmi-seget-usa, dorinţă care n-a mai fost împlinită, dar oamenii s-au ales cu drumuri asfaltate până la prima cetate.

Intrăm în Orăştioara de Sus. Pe teritoriul ei se găsesc cele mai multe cetăţi dacice, inclusiv cetatea de la Sarmi-seget-usa, capitala dacică. Pe dreapta, cum intri, vezi un mic spital. Andrei se opreşte la poliţie să vorbească cu şeful local despre starea drumurilor, să se intereseze dacă se poate ajunge uşor la cetate cu maşina, dacă s-a mai reparat ori stricat ceva. Andrei, moldoveanbasarabean, ştie că, deşi e român, de fapt, oficial, el aparţine unei alte ţări, artificial create. Uneori este aşa de uşor să răneşti inima acestor oameni care de multe ori sunt mult mai buni români decât noi.

Domnul primar Neculae David ne arată râul Grădiştei, umflat de ploi şi revărsat peste maluri. Ne spune apoi ce dezastre se întâmplă când acest râu se umflă. El, râul, este „Arhitectul Godeanu”, fiindcă izvorăşte din muntele Godeanu şi este adevăratul arhitect al locurilor iar, dacă nu ţii seama de EL, o păţeşti.

— Şi ce înseamnă asta? întreabă colonelul Niculae Mereuţă.

— Înseamnă că a venit un domn inginer de la oraş să ne facă nişte rezervoare de crescut păstrăvi. Da’ ingineru’ nu mi-o lucrat bine. S-o lucrat după proiect, s-o respectat proiectu, o fost bine, dar nu o fost respectat „domnul Godeanu, arhitectu’”, râul adică, că râul o sosit acum câteva zile şi o rupt toată treaba inginerului, dovedindu-i că aici, *în ţara domnului arhitect Godeanu*, trebuie întâi şi-ntâi să ţii cont de EL, dacă vrei să ai un proiect bun.

Domnul primar David ne-a convins că Apa Grădiştea, ce izvorăşte din muntele sfânt Godeanu, poate repune

terenurile în dreptul lor, dărâmând şi apoi reconstruind tot ceea ce oamenii se hazardează să facă atunci când nu ţin seama de EL. După ce domnul primar, amabil, ne serveşte cu o palincă tare, gălbuie, cu aromă de prună, plecăm mai departe spre *Cetatea Lumii Antice*, spre Sarmi-Seget-Usa.

Intrăm în satul Costeşti care ţine tot de Orăştioara de Sus. Este impresionant să aflăm că toate satele cu numele de Costeşti din România şi Basarabia s-au unit şi au înfiinţat o asociaţie, o primărie comună, cu un singur primar, domnul Tătaru de la Costeşti, din Basarabia. Când vor face România şi Moldova-Basarabia la fel?

Cetatea de la Costeşti, Cetăţuia, o avem drept în faţă. Ne-o arată Andrei şi tot el ne-o descrie:

— Tot mamelonul acesta este înconjurat cu ziduri, o să vedeţi, sunt vreo cinci sanctuare extraordinare, ziduri de o frumuseţe şi de o perfecţiune incredibilă, două turnuri – locuinţa etc.

Amplasat pe Apa Grădiştei, la sud de larga şi mănoasa vale a Mureşului, complexul de cetăţi şi aşezări dacice din Munţii Orăştiei a constituit nucleul statului dac din perioada lui Burebista şi până la cucerirea parţială a Daciei de către romani.

— Se ştie că mai puţin de cincisprezece la sută din teritoriul Daciei a fost cucerit. Pe mai mult de optzeci şi cinci la sută din teritoriul ei nu a călcat picior de roman! Iar pe acel petic de pământ al Daciei noastre pe care au stat temporar romanii ei nu au putut impune o nouă limbă şi nu au putut crea un nou popor! E absurd să crezi altfel! În doar o sută şaizeci de ani un popor nu-şi poate uita limba! Însă, paradoxal, potrivit „istoricilor noştri” alăptaţi la doctrine străine de neam, ei, dacii neocupaţi de romani, au fugit să înveţe limba latină de la nişte legionari care abia o bâjbâiau ei înşişi. O minte sănătoasă nu-şi poate imagina că dacii liberi au venit în fuga mare de prin munţi, văi şi câmpii, păduri şi mlaştini, dealuri şi ponoare, unii tocmai de dincolo de Prut şi Nistru iar alţii chiar de pe Don, au venit aşa, de plăcere, de la mari distanţe, să înveţe o limbă străină şi s-o uite pe-a lor.

— Aşa încearcă să ne înveţe ei, „istoricii noştri”, adaug eu cu năduf.

Cu ochi veseli, râzând ironic de ideile şchioape ale unor aşa-zişi istorici, Andrei îşi continuă prelegerea.

— Salba de fortificaţii de la Costeşti, Blidaru şi Piatra Roşie, menită să apere „Cetatea Lumii” – cetatea de scaun a regilor daci de la Sarmi-Seget-Usa (Grădiştea Muncelului), ale cărei ruine ne întâmpină, peste timp, la fel de impunătoare – reprezintă mărturii de preţ ale înfloritoarei civilizaţii dacice. Dealul „Cetăţuia”, cu cetatea de pe culme, este un minunat punct de pază, cu vedere la mare depărtare, plasat la intrarea în masivul muntos, acolo unde valea apei Grădiştea se îngustează deodată.

Sistemul de apărare al cetăţii se bazează pe succesiunea a trei tipuri de fortificaţie: valuri de pământ, un zid de piatră gros de trei metri, flancat de trei bastioane şi o dublă palisadă ce înconjoară partea de sud a înălţimii. Platoul cel mai înalt este ocupat de două turnuri-locuinţă construite din blocuri de piatră şi cărămizi, la care se ajungea urcând pe o scară monumentală. Tot aici se găsesc urmele barăcilor aparţinând soldaţilor daci din garnizoană şi un turn de observaţie.

— Andrei, spun eu, este greu de precizat, aşa cum recunosc şi specialiştii, datarea exactă a construirii şi amenajării acestei cetăţi. Certă este doar perioada domniei lui Burebista. Volumul imens de piatră fasonată de calcar specific acestei perioade, folosit la construcţiile civile, militare dar şi la cele de cult, respectiv la sanctuare, vorbeşte de la sine despre intervalul mare de timp în care s-a desăvârşit lucrarea. Dealul Cetăţuia abundă, pe diferite niveluri, de terase tăiate în versant pe toate laturile sale, terase care au servit la construirea atât a elementelor de cult cum ar fi sanctuarele, cât şi a celor de tip civil şi militar. Pe pantele de est, sud şi vest, pante relativ mai uşor accesibile, a fost construit un val de pământ care se pare că la vremea respectivă avea mai bine de 350 de metrii şi o înălţime ce depăşea 3 metri, val cu rol de fortificaţie a cetăţii. Se poate spune pe bună dreptate că

cetatea Costeşti găzduieşte extrem de importante şi bine conservate elemente de arhitectură dacică, aşa cum în nicio altă aşezare nu se pot întâlni. În interiorul cetăţii, pe platoul cel mai înalt, se remarcă două construcţii de dimensiuni impresionante, în comparaţie cu toate celelalte elemente asemănătoare descoperite în arealul Munţilor Şurianului.

— Da, este adevărat (spune Andrei) pe terase au fost identificate lăcaşuri de cult (sanctuare), cisterne de apă şi multe alte lucruri uluitoare. Aşa cum despre Valea Regilor din Egipt nu se ştia prea mult până când au început săpăturile arheologice, tot aşa de puţin se ştie astăzi despre istoria acestui popor minunat.

Mai încolo vedem şi o a doua cetate, cea mai mare cetate dacică de apărare.

— Pe vârful acela, acolo sus, se află Cetatea Blidaru, spune cu mândrie acelaşi Andrei, ca şi când cetatea aceasta i-ar aparţine personal.

— Acolo ai făcut tu nişte nişte poze color foarte reuşite, pe care le-ai publicat în „Fierul, Timpul, Dacii”? îl întreb pe Andrei.

— Da, mă bucur că ţi-ai amintit. O poză cu nişte ziduri şi bastioane colosale! mai sus e un castru, iar mai jos, o casă de apărare cu ziduri groase de trei-patru metri. Trebuie să vedeţi ce e jos! E ceva fantastic acolo, pe vârful acela. Iar la el se ajunge pe multe terasări, unele după altele, pe care trebuie să urci din greu.

Situată pe culmea Blidarului (703 metri), fortificaţia are două incinte unite între ele, având împreună şase turnuri de protecţie. Prima cetate, care ocupă platoul superior al dealului, are o formă trapezoidală, fiind prevăzută cu patru turnuri exterioare, plasate pe colţuri. Intrarea se făcea prin turnul I şi era astfel concepută încât să împiedice desfăşurarea forţelor inamicului.

La vest de prima cetate a fost concepută cea de-a doua, având formă pentagonală. Aici atrage atenţia sistemul platformelor de luptă, cu cazemate, de pe laturile de nord şi de vest.

Aprovizionarea cu apă a cetăţii era asigurată de o cisternă patrulateră, situată în partea de nord-vest, în afara zidurilor de apărare. Pe aceeaşi latură, pe o terasă mai joasă, numită „Poiana Pertii”, se afla un turn de pază ce asigura supravegherea accesului spre cetate.

— Şi cum poate cineva să-şi imagineze că toate acestea au fost construite de nişte ţărani daci!? Cum este posibil ca cineva să creadă că aceştia nu erau meşteri iscusiţi? Cum poţi să crezi că aceşti minunaţi constructori erau nerăbdători să-i întâlnească pe romanii cuceritori şi să le înveţe limba?! E culmea absurdului să crezi asemenea bazaconie!

— Măi Tudore, de unde ştii tu toate astea? se miră Dan.

— De la New York, îi răspunde acesta, făcându-mi semn cu ochiul.

Timpul este foarte capricios cu noi: când plouă, când nu plouă. Acum se întunecă iar peste un minut cerul se luminează. Ai impresia că te afli pe o altă planetă.

— Cerul s-a înnorat din nou. Extremele schimbări de vreme din inima munţilor!

Văd nişte cabane frumoase, par nou construite, uitaţi-vă, acolo, în stânga şi în dreapta.

— Ale cui or fi? îl întreb pe Andrei. Dar, înainte să-mi răspundă, îl văd scoţând capul pe geamul maşinii şi îl aud strigând:

— Generalul Dragomir! Domnule general!

Andrei se întoarce repede spre mine şi îmi spune:

— Miky, hai să-l vedem pe general, e un tip formidabil!

Ne dăm jos din maşină ca să vorbim cu generalul. Vedem că e însoţit de cineva.

A fost o plăcere să-l cunosc nu numai pe generalul Dragomir, dar şi pe profesorul Vasile Rudan. I-am întâlnit aici, în faţa porţii dacilor. Împreună, un profesor şi un general îndrăgostiţi de… daci! A fost o superbă revelaţie!

Am mers împreună la o cabană din apropiere în care generalul şi profesorul se cazaseră. Acolo, cu inimile

deschise şi cu o mândrie nedisimulată, liberi de orice constrângere, am discutat cu entuziasm despre daci şi iarăşi despre daci.

— Pot să vă întreb cum vă numiţi, domnule general?

— Sigur că da. Dragomir, Dragomir mă cheamă. Vasile Dragomir.

— Şi de câţi ani sunteţi îndrăgostit de daci?

— Dintotdeauna, aş putea spune. De când am început să judec şi să-mi pun întrebări. Dacii sunt părinţii părinţilor părinţilor părinţilor mei şi nu pot avea pentru ei alt fel de simţăminte decât cele menţionate de dumneavoastră, şi asta de când i-am descoperit în şcoala primară, în cărţile de istorie.

— Şi cu Traian cum rămâne?

— Domnule doctor, să lăsăm gluma la o parte. Traian nu ne reprezintă pe noi şi nici n-a făcut-o vreodată. El nu are nimic de-a face cu poporul daco-român, nefiind altceva decât un cuceritor de moment al câtorva kilometri din marea Dacie. Să nu ne lăsăm păcăliţi de propaganda unor politicieni ori a unor istorici corupţi sau inconştienţi.

— Îmi place cum vorbiţi şi vă mulţumesc pentru cele spune. Aceleaşi convingeri le am şi eu. Aş dori să vă întreb: prin ce credeţi că se caracterizează civilizaţia dacică de aici?

— Vreau să vă spun ceva. Civilizaţia dacică nu e reprezentată numai de Sarmizegetusa, Costeşti, Blidaru şi ce s-a descoperit prin săpături… pe 200 metri. Aici se află un colos al unei civilizaţii vechi de peste 10.000 de ani. Este o civilizaţie materializată prin ceva ce e caracteristic numai ei, acestei civilizaţii dacice. Eu mă pricep la două lucruri: ştiinţă concretă – în cazul meu, geodezie, cartografie – şi militărie.

— Am înţeles că dumneavoastră consideraţi că aici se găseşte *„buricul de fier al pământului”*.

— Da, la noi în ţară se află punctul geofizic cel mai înalt şi el este vârful Muntelui

Godeanu, muntele sacru al dacilor.

— Domnule general, nu intenţionez niciun moment ca

discuţia noastră să pară un simplu interviu şi nimic mai mult, dar bucuria de a vă fi întâlnit este mult prea mare şi şansa de a afla lucruri noi de la dumneavoastră este atât de tentantă, încât nu pot rata această deschidere pe care ne-o arătaţi tuturor. Dumneavoastră sunteţi o personalitate ştiinţifică şi de aceea îmi permit să vă rog să ne spuneţi ce implicaţie are faptul că punctul geofizic cel mai înalt este vârful muntelui Godeanu.

— Vă răspund cu plăcere. Având în vedere punctul gravitaţional al pământului, valorile metrice ale dimensiunilor pământului sunt modificate din cauza câmpului gravitaţional, dar şi datorită structurilor interne, la un moment dat, dacă ai forma unui corp de rotaţie pământesc matematic. Forma pe care noi o avem ca bază pentru hărţi, forma matematică, se modifică la suprafaţă prin nişte ondulaţii care dau forma fizică a pământului. Am scris o carte despre asta.

Cartea am publicat-o în timpul comunismului, acolo, în Vest. Astfel, modelul geofizic românesc s-a făcut cunoscut în lume iar acum vesticii umblă cu sateliţii şi fac comparaţii cu geolitul nostru şi nu le vine să creadă că Noi am făcut asta pe cale astro-geodezică şi gravitistică. Am unit tot ce era în ţara noastră, ca măsurători de înaltă precizie, iar în final am publicat trei cărţi despre aceste ondulaţii: una se intitulează *„Harta cu ondulaţia geolidului”*, a doua se cheamă *„Harta cu componenta din est la verticala pe un meridian* „şi a treia e *„Harta cu deviaţia de la verticală în planul vertical”*. Deci trei elemente esenţiale creează locul geometric al formei fizice (absolute), al formei Pământului, datorită atracţiei universale. Deci, atenţie, aici, în zona aceasta, se găseşte punctul cel mai înalt geomagnetic. Să mori de râs, cum se zice româneşte. În loc să fie pe undeva, prin Munţii Făgăraş ori în Munţii Parângului, îl găsim aici, pe Muntele Godeanu. Aici este nodul acela de fier formidabil care creează un câmp magnetic atât de puternic iar densitatea interiorului e atât de mare, încât câmpul gravitaţional capătă ondulaţii. Asta e ciudăţenia: că nu mai avem în ţară

aşa puncte înalte şi că avem şi un ciudat invers, cu semn negativ. De exemplu, la noi, în mijlocul Bărăganului, dacă mergi spre Râmnicu Sărat, trecând de Buzău, Focşani, până la Adjud şi, pe urmă, dincolo pe braţul Dunării, până la Galaţi, Brăila, Urziceni, închizându-se pe la Buzău, este un punct de atracţie magnetică negativă, cel mai jos din ţară. Astfel că Dunărea noastră curge ca pe o streaşină, având tendinţa să intre în gaura asta, aici. Aici, în această zonă este deficitul de masă. Au existat doi români, două genii curate, cu care mă mândresc şi pe care-mi face plăcere să-i pomenesc, dar care, din păcate, au murit. Eu eram maior pe atunci. Pe unul îl cheamă *Diaconu* şi este autorul cărţii cu „*ondulaţia geolidului*” iar celălalt este *Mihăilescu*, coautor la cartea asta de care vă spun.

— Cum se numeşte cartea?

— „*Teoreticul pământului*”, tradusă în limba engleză la editura „Elsevira”. S-a vândut cu 450 – 500 de dolari bucata. Se vinde şi acum şi se află în toate academiile de ştiinţă din lume şi în bibliotecile importante, nu pentru inginerii de rând, ci pentru oamenii de ştiinţă.

— Şi despre Sarmi-Seget-Usa ce îmi puteţi spune?

— Se umbla cu excavatul prin ea, domnule! Să vă duceţi la poarta de vest din Sarmizegetusa şi o să vedeţi cum au băgat cupa de excavator şi au distrus ceramică de valoare milenară. Pe urmă şi-au astupat prostia… Poate să mă audă şi Dumnezeu din cer, că nu mi-e frică de nimeni… Îi acuz pe oamenii de ştiinţă „români”, oameni care vin cu pretenţia că au găsit aici nu ştiu ce, şi care fac nişte afirmaţii de mi-au rupt urechea. Am fost odată cu un profesor, am numele lui undeva, un nume englezesc, un profesor de la Cambridge… L-am întâlnit în Bulgaria, l-am adus la Bucureşti şi i-am ţinut un logos despre astronomia la daci, despre măsurătorile de la Sarmizegetusa, despre *blocurile de andezit aranjate ca repere astronomice*, iar dânsul nu putea înţelege de ce noi, românii, nu le facem publice în conferinţe internaţionale, în publicaţii de specialitate. Mărturisesc că nu am ştiut ce să-i răspund, am plecat capul şi m-am gândit la savanţii şi profesorii

noştri de istorie şi arheologie, la iresponsabilitatea de care dau dovadă.

— Ce ştiţi despre astronomia dacică?

— Odată, eu am demonstrat, prin măsurători concrete, profesional făcute, cu aparatură precisă, că *dacii aveau cunoştinţe astronomice, cum numai la maya le-am mai întâlnit*.

— Şi ce aţi determinat?

— Că dacii cunoşteau precis direcţia nordului, aveau cunoştinţe matematice de determinare a unei poziţii geografice iar cunoştinţele lor astronomice depăşesc orice imaginaţie.

— Corecţiile… aţi făcut corecţiile în concordanţă cu mileniul în care au trăit ei, dacii?

— Altfel nici nu se putea.

— Despre sanctuarul lui Aplu, ce îmi puteţi spune?

— Vă referiţi la discul de andezit?

— Da, acel disc uriaş, împărţit în zece porţiuni identice.

— Şi numele de Aplu…?

— Numele zeului dac, preluat mai târziu de greci şi de romani sub numele de Apolo, cum de altfel au „împrumutat" de la noi majoritatea panteonului mitologic… Acel disc cu acea limbă uriaşă, ca de ceasornic, era o „limbă dacică" despre care se credea că… merge aiurea. Şi când colo, ea este un *ac de busolă*! Aceasta coincide cu încă nişte „pietroaie" din sanctuarul alăturat, dreptunghiular, unde ei, dacii, au „aruncat" cinci pietroaie, de diverse forme, unele mai mari, altele mai mici, aruncate aşa… puse aiurea, după cum unii arheologi căutau să mă convingă. Adică dacii au cărat de la mari distanţe bucăţi uriaşe de andezit, şlefuite, tăiate în unghiuri precise, de parcă au fost turnate din beton, le-au cărat… doar ca să le arunce, aşa, aiurea? Ele nu sunt puse aiurea, ele reprezintă cele cinci planete cunoscute la epoca aceea, planete care erau într-un moment de colinearitate. Aşa că ei, *dacii*, *aveau cunoştinţe nu numai despre mişcarea planetelor*, *dar şi* despre *mărimea planetelor*! Limba aia,

acul de busolă, stă permanent pe Nord şi, dacă faci determinări acuma şi determinările le duci la epoca aia, vezi că este Nordul din timpul lui Burebista. Cu astronomia poţi să faci previziunile în viitorul a mii de ani şi poţi să te duci înapoi cu mii de ani. Asta este astronomia. Mersul cerului este foarte exact. Noi facem azi măsurători pe stele, da, domnule doctor, la ora actuală cele mai precise măsurători le facem la 200, 5 miliarde ani lumină, adică pe quasari. Când te vezi un punctuleţ de ăsta neînsemnat, care în spaţiile cosmice este excepţional determinabil, realizezi că ştiinţa nu este la îndemâna orişicui.

Sigur, sunt şi nişte lucruri interesante în ce spun arheologii, dar în majoritatea cazurilor îţi este jenă de cunoştinţele lor limitate sau eronate.

Şi, dacă universul este aşa de departe, nu acelaşi lucru pot spune despre cei ce vin, câteodată, cu studenţii, pe aici. Nu de mult, un „tovarăş” profesor la o facultate de arheologie a venit cu o astfel de grupă pe aici…

— Şi ce le-aţi spus?

— Mergeţi la Bucureşti şi spuneţi guvernanţilor să nu-şi mai bată joc de ţara asta, de istoria ei. Întrebaţi-i ce au de gând să facă pentru ea, pentru voi?

— Ce-au făcut şi pentru fraţii din Basarabia, Herţa şi Bucovina! completează, ironic, cineva.

— Aoleu, ce mult vă iubesc eu pe dumneavoastră, basarabenii, Doamne! Mor de necaz când văd ce se întâmplă în satele alea. Mor! Pur şi simplu plesnesc! Mi se pare că acolo, sus, cineva îşi bate joc sistematic de poporul nostru, de ţara noastră.

— Aşa credem toţi. E o mare ruşine şi o mare nedreptate. Dar să revenim acum la daci. Ei ştiau să citească mersul exact al stelelor, să le poziţioneze… Dar ce spuneţi despre concepţia aceea… de ce la 45?

— Pentru că la 45 de grade, tangenta şi cotangenta de latitudine sunt egale cu 1 şi orice formulă devine simplă. Tangenta şi cotangenta devin egale cu 1 şi se înlocuiesc, iar sinusul şi cosinusul sunt radical din 2 pe 2 şi, la fel, se înlocuiesc. Or aici, noi suntem aproape de 45

de grade.

— Dar despre metalurgia la daci? întreb eu.

— Furnalele pe timpul dacilor erau minune mare! Ei, dacii, făceau de la sârmă până la oţel inoxidabil, intervine Andrei.

— Despre furnalele dacice care erau capabile să producă şine de căruţe, coase, seceri, pluguri, da, asta ştiam, dar despre fier inoxidabil… nu, n-am ştiut, spune generalul.

— Eu am găsit, domnule general, o lupă de fier, fier din acela pur, de 99, 97 la sută puritate, de peste 20 de kilograme, ba chiar şi fier protejat, protejat de două straturi moleculare, perpendiculare unele pe altele, împotriva oricăror legi de gravitaţie, cum astăzi numai în condiţii speciale de laborator ori în cosmos pot fi produse! Şi astea le făceau ei, dacii, acum mai bine de

2. O de ani.

— Şi cei din România cum au reacţionat la cele publicate de tine, Andrei?

— Pe vremea domnului Iliescu, am fost chemat de acesta pentru o discuţie scurtă, de 15 minute, care s-a prelungit la câteva ore. Am mai fost invitat la o conferinţă NATO, ţinută în România, ca să-mi prezint descoperirea, dar, între timp, guvernul s-a schimbat, iar cei nou veniţi sunt prea ocupaţi cu cedarea Bucovinei, Ţinutului Herţa, Insulei Şerpilor şi a Basarabiei. Aşa că… ce să mai vorbim…

— Vezi dumneata, domnule Vartic, eu sunt copil de ţăran oltean, iar pe timpul comunismului am fost acuzat că aş fi fost legionar. Dar m-au trimis şi la Moscova şi… m-am întors acasă. Azi mă critică unii că sunt comunist, ba chiar că sunt român. Eu, personal, consider că toate astea contează mai puţin. Ce este important este ce lăsăm după noi, ce am făcut noi pentru această ţară, pentru acest popor daco-român. Or dumneata, domnule Vartic, se pare că ţi-ai făcut datoria.

— Domnule general, săptămâna trecută, eu am destupat la Bodea, sus acolo, pe dealul Muncelului, am

destupat o conductă dacică, o conductă de ceramică care aduce şi azi, după mai mult de 2000 de ani, aduce apa prin munte, îl perforează.

— Da, sunt munteni care folosesc şi acuma conducte de tipul ăsta, neschimbate, nedistruse de timp. Şi parcă-i un făcut, nici nu se înfundă!

— Dacă vreţi să vedeţi daci, vă rog să vă suiţi noaptea, la Sarmizegetusa, pe *Culmea Timpului*, acolo sus, la timpul când răsare luna. O să vedeţi nişte case cu localnici care trăiesc exact ca dacii. Aici nu s-a schimbat absolut nimic, aceiaşi oameni, acelaşi port, aceeaşi vorbă. Aici suntem acasă, în *Ţara Dacilor ori în Ţara Zeilor*, cum îi place să spună domnului doctor.

— Era prin 1980 – 1981, cam aşa ceva. Nu ştiu dacă l-aţi cunoscut pe Nicolae Copoiu, era secretar ştiinţific la Institutul de Studii Istorice Social-Politice pe lângă PCR, şi ei au aflat despre o carte în limba latină, apărută pe la 1.600 şi ceva, în Suedia, despre Zalmoxis. Am văzut copia cărţii respective la institut, cumpărată de la Universitatea din Suedia, în care era scris aşa (tradus aproximativ în limba română din latineşte): „*Zalmoxis primul legiuitor al Geţilor*”. Aş fi curios pe unde mai este acea carte şi de ce nu se pomeneşte nimic de ea?

Se schimbă guvernele, se schimbă şi guvernanţii, dar ei, dragii noştri istorici, rămân aceiaşi, „la datorie”. Ei ne protejează de schimbări nedorite nu de noi, ci de ei. Nu care cumva să aflăm că ne-au minţit, că ne-au indus în eroare prin nepăsarea lor de a descoperi adevărata istorie a poporului daco-român.

— Aşa este. Domnule general, îmi spuneaţi ceva despre zidurile dacice…

— Dacii noştri, domnule, au zidit nu ziduri, ci… munţi. Dacă vedeţi dumneavoastră „zidul chinezesc” de la Orăştie, care merge până în jos la Jiu, atunci îi puteţi înţelege pe daci.

— Zid? Ce zid? întreabă Tudor.

— Zid care nu e încă descoperit. De-aia vreau să vă spun să nu vă mulţumiţi numai cu ce găsiţi la suprafaţă…

Noi, adică eu şi domnul profesor Vasile Rudan, ieri am văzut, cam la două ore depărtare de aici, multe platouri pline de ziduri. Oraşe întregi.

— Extraordinar! Dar cum îi spune locului pe unde merge zidul?

— Aici este Costeştiul.

— De la Costeşti? Zid care merge pe unde…?

— Eu zic că merge de la punctul Glimeea… poate şi mai nordic, unde au apărut castrele romane. Deşi romanii ocupaseră de jur-împrejur totul – un fel de încercuire în limbajul militar – nu au putut pătrunde înăuntru decât printr-o lovitură de graţie care, până în momentul de faţă, nu este ştiută. Înăuntru nu puteau pătrunde!

— Şi pe unde spuneţi că merge zidul acesta?

— Eu zic că merge până jos la Cioclovina, poate chiar şi mai jos, până la Băluţa.

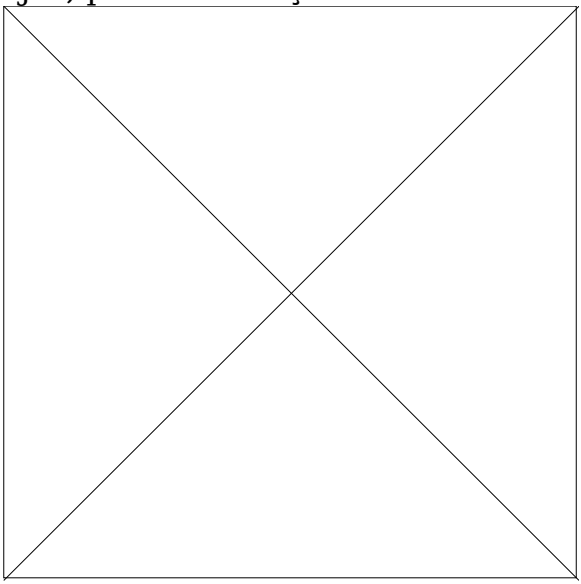

— Adică să fie cam câţi kilometri?

— Până la cetatea Băluţa? Să fie vreo 70 de kilometri.

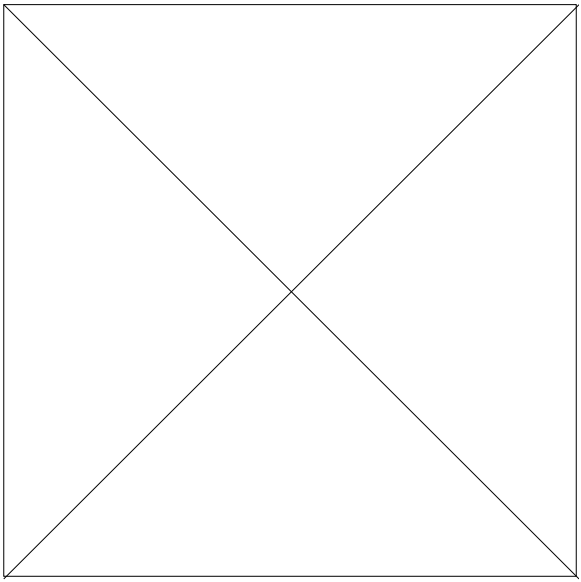

— Vino să-ţi arăt pe hartă, spune Andrei.

— Aici toate sunt ziduri, domnule doctor. Aici nu este doar un singur zid. Aici sunt zidurile unei civilizaţii de ciclopi…

— Aţi văzut cum e cioplit muntele? mă întreabă acelaşi neobosit general care, în loc să stea acasă, în confort, colindă munţii din Zona Sfântă, studiază, cercetează această civilizaţie, uitată nu numai de timp, dar în special şi regretabil de arheologii şi istoricii „noştri”.

— Ce munte este cioplit?

— Faieragu. Acesta este Muntele Faieragului.

Şi aceeaşi hartă este mutată de la stânga la dreapta şi de la dreapta la stânga, fiecare din noi încercând să descopere locul menţionat de general.

— Astea sunt valea şi muntele Faieragului. Muntele acesta nu a fost cercetat niciodată! Există ziduri de apărare, există „vari” de pământ şi, începând de sus, totul este terasat, totul este cioplit în stâncă. Este aici un platou superior, iar aici sunt nişte turnuri…

— Este ca o *piramidă în trepte*, după cum spuneţi dumneavoastră, adaugă profesorul

Rudan.

— Da. Ultima terasă o s-o vedeţi aici. Aceasta este

Cetăţuia sau Costeşti. Cetăţuia

Costeştiului, aşa i se spune. Se credea că e un singur zid, hai două, aşa, întrerupte. În realitate sunt cinci până jos, ziduri concentrice care sunt adevărate fortificaţii… Pe dreapta şi pe stânga văii sunt făcute un fel de firide, de balcoane, posturi militare de observaţie. Şi astea au fost făcute ca elemente de flancare. Sarmizegetusa nu are niciun înţeles dacă nu o integrezi în acest „colos”.

— Ce înţelegeţi prin „colos”? îl întreb pe general.

— Colos înseamnă, în acest caz, o multitudine de elemente singulare care împreună formează o civilizaţie.

— Foarte interesant. Aţi fi amabil să le numiţi? Care sunt acestea?

— Dacă porneşti de la Orăştie, de la Simeria, Pintenul de la Simeria, şi mergi până jos la Pui, la Baliţa, apoi pe Jiuri până sus, la Suryanu, prinzând şi culmea aceea care merge paralel cu Jiul, mergi drept până la Suryanu. Se poate merge pe drumul antic care suie pe la Novaci, cobori în valea Sebeşului, deci până la drumul ăsta şi pe urmă după Mureş, încoace. Unitatea asta are înţeles de civilizaţie, căci aici nu avem numai elemente singulare. Evul Mediu are mii de cetăţi, dar *ca aici n-are aşa ceva nimeni pe pământ, decât aztecii şi incaşii*.

— Problema edificiilor dacice apare controversată, spun eu.

— Publică ai lui Glodaru… (profesorul Glodaru de la Cluj este cel ce „se ocupa” de arheologia acestor locuri) şi ai lui, publică şi reconstituiri ale edificiilor dacice pe care le acoperă cu… şindrilă!… Ce ruşine! În groapa asta de aici veţi găsi ţiglă dacică aşa de multă, că puteţi acoperi un sat cu ea. Dar dânşii, arheologii „noştri”, nu o văd! Deşi există ţiglă dacică berechet (puteţi vedea şi elementele de îmbinare ale ţiglei dacice, pe columna lui Traian, de la Roma), reconstituirile în lucrările „de specialitate” ale arheologilor „noştri” sunt acoperite cu şindrilă!

— Aceşti arheologi, aceşti istorici ai „noştri” care ar trebui să promoveze adevărul, de ce oare încearcă să-l deturneze?

— Sunt formaţi la şcolile paukeriste, moscovite. Auzi, domnule Săvescu, Glodaru spune aşa: astea au fost unicate, o civilizaţie ţărănească, să nu ne băgăm mai departe! În realitate, aici este un sit arheologic de suprafaţă, nu din elemente separate, cum spune el. Ele au legătură printr-un dispozitiv de apărare, au roluri şi funcţiuni fiecare. Concepţia zidurilor de apărare este integrată din elementele componente… De exemplu Costeşti, acolo sunt cinci rânduri de ziduri iar între ele sunt şi localităţi şi puncte civile, bastioane şi puncte de apărare, sanctuare etc. Totul trebuie văzut, analizat şi făcut cunoscut marelui public.

Având acum noi cunoştinţe şi bucuros de întrevederea instructivă cu generalul, i-am mulţumit pentru amabilitate şi ne-am promis unul altuia că vom relua aceste discuţii care se dovedesc adevărate surse de oxigen pentru mintea însetată de cunoaştere.

Cu încrederea fortificată, am pornit, de data asta pe jos, spre legendara Sarmi-Seget-Usa.

— Cam câţi kilometri sunt până la cetatea sfântă?

— Nouă kilometri, cam o oră de mers.

— Şi cum se numeşte pârâul ăsta vijelios?

— Pârâul Valea Albă.

Pârâul nu prea este mic, în special acum, când este „nervos” şi umflat nevoie-mare… nu cred că cineva s-ar încumeta să-l traverseze la picior. După ce a stat pe dreapta, cât mergeam în sus, a trecut pe sub noi şi acum curge pe stânga, prin bolovăniş… În tot cazul, suntem pe drumul ce duce la Sarmi-Seget-Usa.

Pe dreapta, la începutul urcuşului pe drumul spre Sarmi-Seget-Usa, ne întâmpină un semn vechi, urât, o bucată de tablă triunghiulară, ruginită, cât două palme ca mărime, proptită într-o ţeavă de metal, şi ea ruginită, căzută într-o rână.

— Ca să vezi cum îşi respectă trecutul daco-romanii de azi! mai poţi spune ceva? Ce dezolant!

Drumul este pietruit ca vai de lume, ca un drum vechi de ţară, îngust, crăpat, cu bolovani şi bolovănişuri.

Iar râuşorul nostru, care ne-a însoţit tot timpul cu zgomotul lui, îşi schimbă direcţia când te aştepţi mai puţin. Când merge pe dreapta, când merge pe stânga drumului, când dispare pe sub noi numai pentru a reapărea bolborosind, supărat şi nervos, pe cealaltă parte a drumului.

Cu cât ajungem mai sus, prin ploaie şi prin burniţă, cu atât peisajul devine mai frumos. Ceea ce ni se dezvăluie acum este o imagine panoramică de vis. Munţi înalţi şi mândri, văi săpate în stâncă, codri de fagi prin care soarele apărut dintre nori filtrează toată lumina, totul îţi dă senzaţia aproape inumană că aici trebuie să fie cu adevărat paradisul.

Fascinaţi de spectacolul fără egal al naturii, absorbind prin fiecare por aerul necontaminat de poluarea citadină, ne-am continuat drumul prin pădurea de fagi şi brazi, mergând efectiv printre nori, dacă nu chiar pe nori.

În sfârşit, după un drum în care oboseala a fost mult atenuată de bucuria pe care ne-a prilejuit-o admirarea frumuseţii unice a naturii, am ajuns la Sarmi-Seget-Usa, cetatea sfântă a dacilor, cetate pe care mi-am dorit atât de mult s-o văd. Când am ajuns acolo, am constatat că bateriile de la casetofon s-au descărcat subit şi că filmul din aparatul de fotografiat s-a terminat şi el… Am luat aparatul de fotografiat al lui Tudor, după o scurtă, dar de nebăgat în seamă rezistenţă din partea lui, şi am făcut trei-patru poze. Apoi, ghinion… i s-au terminat şi lui bateriile. Ca un făcut: tot inventarul electronic, toată sursa noastră de imortalitate prin fotografii s-a oprit acolo, în faţa cetăţii. M-am întors spre Andrei, dar acesta, presimţindu-mi intenţia şi fiind şi „superstiţios” din fire, mi-o retează scurt:

— Nu-mi atinge aparatul! Nu ţi-l dau! Îţi fac eu poze, dacă vrei. Tu eşti ghinionist azi.

Dar nici norocul lui nu a ţinut prea mult căci, după doar câteva minute, nici aparatul lui de fotografiat nu mai funcţiona. Începusem aproape să cred într-un destin nefavorabil, când vechiul meu prieten, Costel, vine lângă

mine şi îmi dă (de bunăvoie şi nesilit de nimeni) aparatul lui de fotografiat, o maşinărie veche, rusească (de origine germană!) care a funcţionat perfect, spre nedumerirea mea, dar spre mândria nedisimulată a lui Costel.

ENIGMA SARMI-SEGET-USEI

Diodorus din Sicilia – care a scris Istoria Universală aproximativ în anul 50 î.Hr., şi ale cărui izvoare istorice sunt bazate pe Cartea istoricului grec *Hecataeus*, pierdută la jumătatea secolului cinci – încearcă să ne sugereze o posibilă cheie a enigmei de la Sarmi-seget-usa.

Referitor la hyperboreeni, oamenii care au locuit la Nordul zonei Nistru „dincolo de punctul unde bate vântul de Nord", Diodorus spune că aceştia aveau „o zonă sacră" şi un „templu memorabil" de formă rotundă, dedicat Zeului Soarelui, *Apollo*.

Prin noţiunea de „sferic", Diodorus înţelegea nu numai forma templului, ci şi scopul acestuia. Declaraţia lui Diodorus este edificatoare pentru descrierea templului construit de hyperboreeni la Nord de Istru (Dunăre).

Cine erau acei hiperboreeni? Când vorbeşte de „populaţiile aşezate mai sus de Pontul Euxin, de Istru (Dunăre) şi de Adriatica, *Strabon* le numeşte hiperborei. *Clement* Alexandrinul îl considera pe Zalmoxis ca fiind hiperboreu. Pornind de la scoliastul lui *Pindar* (Olimpicele III, 28) îl găsim pe eroul hiperboreilor, Hiperboreu, ca fiind fiul lui lui *Pelasg*. În acelaşi timp, grecii, popor orgolios, îi menţionează totuşi pe hiperborei ca fiind constructori ai templelor de la Delfi şi Delos. Cum pelasgii au locuit în Grecia înainte de venirea *aheilor* (după Heordot), tradiţia care s-a format în legătură cu fondarea templelor din Delos şi Delfi nu face altceva decât să înregistreze o realitate etnică, preelenică, şi să accepte faptul că poporul carpato-dunărean, fondator al vechii Europe, este constructorul ce stă la baza viitoarelor „civilizaţii" norocoase că l-au întâlnit şi l-au putut copia. Desigur, vorbesc de civilizaţia greacă.

Aplu (preschimbat de greci în Apollo) – divinitate pelasgă prin excelenţă – înseamnă *alb*. Identificarea hiperboreilor cu pelasgii îl face pe N. Densuşianu să-i

considere un „ram al naţiunii celei mari şi puternice pelasge”. Şi, ca o rămăşiţă a cultului apolic la daco-romani, avem săptămâna albă, dinainte de Paşti şi Duminica Tomii.

La etrusci găsim aceeaşi divinitate pelasgă, *Aplu* sau *Apulu* însemnând Alb (Thomashek Die Altentharaker, II, p.48) iar, după *Festus*, ceea ce latinii numeau *Album* (Alb) sabinii numeau *Alpum*.

Aşa-i descoperim pe pelasgii-hiperborei, carpato-danubieni, constructori ai celor mai vestite temple ale antichităţii europene, ca Delfi (Pausanias: Călătorie în Grecia, vol. II, IX, 27.2) unde hiperboreanul Olen a fost cel dintâi prezicător al lui Aplu (Apolo). Şi, cum istoria – în special cea străveche – este, în mare parte, un şir de ipoteze, cine credeţi că a construit complexul astronomic de la Sarmi-seget-usa? Dar sanctuarul lui Aplu (Appolo), aşa-zisul „Soare de Andezit” care e înconjurat de cei zece ucenici ai săi?

Tot acolo a fost construit şi micul calendar dacic iar, mai târziu, marele calendar dacic. Micul calendar dacic este alcătuit din 13 grupuri de pari aranjaţi circular.

11 din aceste grupuri conţin 8 pari (stâlpi) iar ultimele 2 grupuri sunt formate din 7 şi, respectiv, 6 pari.

Cuvântul *par* are două înţelesuri în limba daco-romană: *stâlp* ori *patru*. Deci 11 grupuri x 8 (numărul de pari conţinuţi) = 88. Cum un par înseamnă şi 4, putem calcula 88 x 4 = 352. Mai avem 2 grupuri de 7 şi, respectiv. 6 pari: 7 + 6 = 13, iar 352 + 13 = 365 de zile ale anului obişnuit (nebisect).

În interiorul cercului mai sunt încă 3 stâlpi care reprezintă câte o zi din cei trei ani bisecţi cuprinşi într-o perioadă de 13 ani (6 + 7 = 13).

Se pare că a fost construit mai târziu. Este format din 3 cercuri concentrice şi o potcoavă în centru. Primul cerc, cel exterior, este format din 104 blocuri de andezit, reprezentând numărul zilelor de post dintr-un an (miercurile şi vinerile), 52 de săptămâni x 2 = 104.

Al doilea cerc, mijlociu, aproape lipit de cel exterior, este format din 180 de stâlpi subţiri, în grupuri de câte 6.

Al treilea cerc, cel interior, conţine 84 de stâlpi de lemn: 104 + 180 + 84 = 365 + 3 = 368

Potcoava din mijlocul marelui calendar este alcătuită din 34 de stâlpi de lemn. Este prevăzută cu 2 praguri aşezate unul în faţa celuilalt chiar la baza potcoavei, despărţind stâlpii în două grupuri de 21 şi, respectiv, 13. Grupul de 13 este orientat spre vatra sacră.

S-au făcut tot felul de speculaţii asupra interpretării acestora: numărul 13 ar fi în legătură cu revenirea Crăciunului (ziua naşterii celor doi Zamolxes), în aceeaşi zi ca în calendarul lui *Decaineus*.

În Complexul Astronomic de la Sarmi-seget-usa mai există şi alte aliniamente: unul comun, din 4 şiruri de câte 15 discuri de calcar, reprezentând zilele din Postul Paştelui dacic; altul reprezentând zilele de post: 4 şiruri de câte 10 postamente de andezit (4 x10 = 40), zilele din postul Crăciunului.

a anului?

— Nu vi se pare ciudat că luna decembrie – cu înţeles de *de ce* (zece) – este azi a 12-a lună

— Ei, la asta nu m-am gândit!

— Şi ce este aşa de important în asta?

— Vezi că şi luna octombrie, a 10-a, are numele provenit de la *octo*, 8!

— Măi, măi!

— Dar septembrie? A 9-a lună din calendar are rădăcina *septe*, 7?

— Deci ar însemna că cineva a folosit greşit numele lunilor anului ori că anul la daci avea numai 10 luni! Adică începea cu prima lună în luna… martie!

— Da… Dar despre săptămână ce ne poţi spune?

— Săptămâna avea, de asemenea, 7 zile:

1. AVLATA: <Aflata>, „Deplina” după un alt nume al Zeiţei Mame, Mama Florilor de Măr, Marian, Maria ori Vrelam (Domniţa Fecioară).

2. AMALTHEIA: „Cea care creşte (îngraşă) zeii şi care era închinată mamei adoptive a celor doi Zalmoxes lui Brito-Lagis, „Divina Lupoaică”. Chiar lui Zalmoxes, pentru

că a fost crescut de lupoaică, i se mai spunea APOLLO – LUKIOS.

3. MERGURIUS: „Înainte-mergătorul” era şi ziua lui Orfeu, zi de post, ziua când a fost omorât.

4. ZIAIS: „Luminoara” – era ziua închinată surorii gemene a lui Zamolxes – Aplu (Apollo) – era ziua roşcatei Arthemis.

5. BERMAR: „Jertfa” ori Jertfitorul, zi de post dedicată, de asemenea, lui Apolo.

6. SAB-A-DIOS „Casa Domnului” – zeului) în cinstea celor doi părinţi adoptivi ai celor doi gemeni (Zalmoxes-Blondul Aplu şi Roşcata Artemis): păstorul Aise Pos şi soţia acestuia Brito-Lagis. Alt nume pentru ziua a şasea mai era Sambatis, „purificarea” închinată numai tatălui adoptiv, păstorul Aisepos.

7. În fine, cea de a şaptea zi, DOMENICA – „Schimbarea Vremii” ori Marea Purificare, era închinată „Tatălui Ceresc” – Tato Nipal.

Astfel, Diodorus a fost corect informat că hyperboreenii au construit un observator astronomic.

Pentru ce acest popor antic şi-a dedicat timpul şi energia în realizarea a ceea ce se pare a fi o „afacere nerentabilă”? Ei au folosit mijloace de transport herculiene pentru a căra bucăţi de andezit de la zeci şi zeci de kilometri distanţă până la Sarmizegetusa.

Fiecare piatră cântăreşte tone… Oamenii au cărat pietrele traversând ape şi munţi… Fezabilitatea acestui traseu nu a fost niciodată calculată.

Toate aceste operaţii au cerut cunoştinţe speciale, mai multe sute şi mii de bărbaţi lucrând sub conducerea unui arhitect care ştia exact ce vrea să facă. Pentru oamenii primitivi, eclipsele de lună erau fenomene înfricoşătoare şi inexplicabile. De ce nu erau ele şi pentru daci? Calendarul pentru stabilirea anotimpurilor, eclipsele de soare sau de lună, axa de orientare a templelor, toate aceste lucruri – care şi pentru începători în ale arheologiei ar ridica semne de întrebare – nu deranjează vajnicul nostru <grup de arheologi> români. Brava vouă,

„tovarăşilor”, sunteţi într-adevăr tari!

Sarmizegetusa nu este numai un observator astronomic, ci şi un monument construit cu ajutorul spiralelor şi al cercurilor trasate pe pământ.

Câteva noţiuni care să ne ajute în înţelegerea textului:

Aliniamentul – un aranjament în care trei sau mai multe obiecte sunt puse în linie. Se foloseşte acolo unde unul dintre puncte este la răsăritul unei stele sau un punct la orizontul soarelui sau lunii.

Altitudinea – unghiul format cu nivelul plan, uneori numit *elevaţie*.

Ard – un plug primitiv, cu brăzdar de stâncă sau lemn tare, făcut parcă numai pentru a întoarce pământul.

Epoca bronzului:

2500 – 1800 î.Hr. – *perioada timpurie* 1800 – 1300 î.Hr. – *perioada de mijloc* 1300 – 700 î.Hr. – *perioada târzie*

Epoca fierului: de la 700 î.Hr.

Paleolitic: Perioada timpurie 700.000 – 200.000

Perioada de mijloc 40.000 – 30.000

Perioada târzie 10.000

Minoan – nume dat de Sir Arthur Evans civilizaţiei cretane din epoca de bronz, 3.000 – 1.000 î.Hr., timpurie, mijlocie, târzie.

Mycenoean: civilizaţia greacă dezvoltată în epoca bronzului care, în perioada sa timpurie (1600 î.Hr. sau după), a fost puternic influenţată de civilizaţia Minon; numită după locul unde a fost descrisă prima dată, deşi termenul e fost folosit mult mai extins.

La Sarmizegetusa am văzut şi ce nu trebuia văzut. Ne-am dus la o cabană a „arheologilor”, o cabană de lemn pusă pe pietrele care au fost smulse din zidul de la Sarmizegetusa… Vandali!

Dezastru!

Pe drum am cumpărat nişte afine, de la o ţărancă de pe marginea drumului, care voia să ne vândă orice, numai găletuşa în care culegea afinele, nu. Am mâncat afinele nespălate, dar asta e nimic, pentru că le-am mâncat

amestecate cu frunze, iar pentru dezinfectare le-am spălat cu vodcă. Personal, la ulcerul pe care îl am, m-am aşteptat la mari neplăceri. Minune mare, nu am avut nimic!... De, eram în Ţara Zeilor! Pe drumul de întoarcere am fost plouaţi, plouaţi şi iarăşi plouaţi. Ceea ce mă frământă pe drumul de întoarcere de la Sarmizegetusa sunt, de fapt, două lucruri: o bucată de piatră, ca o roată dinţată, care are zimţi săpaţi în ea, şi un jgheab mare, de 2 – 3 picioare lăţime şi înalt de 2 – 3 picioare, perfect săpat în piatră.

Joi 9 Iulie, dimineaţa, ne-am dus la Geoagiu-Băi să vedem băile lui Decebal. Azi-dimineaţă, Dan a trebuit să plece rapid, a fost chemat la Bucureşti de un client... nu este uşor să fii avocat.

Suntem la Germisara, o cetate dacică unde erau băi pe timpul lui Decebal şi Burebista, băi care mai există şi acum sub numele de Geoagiu-Băi. Ziua este foarte frumoasă, puţin răcoroasă, dar însorită, aerul este curat după o ploicică din seara precedentă.

Am intrat într-o peşteră care are înăuntru aspect de turn de biserică gotică. Pe unul din ziduri descopăr o placă de 75 pe 50 centimetri, de formă ciudată, „în picătura”, care aparent blochează o intrare. Mai vedem cruci, litere pe zid, un fel de scris ciudat pe care mă căznesc să-l fotografiez. Andrei, la fel. Mai vedem şi un bolovan, cât o uşă, de 1, 80 pe 1, 60 metri şi care blochează o altă intrare. Aceşti bolovani au marginile parcă topite cu lasărul, sigilind perfect locul. Natura să le fi aşezat aşa de perfect?! Intrarea principală în peşteră are o lăţime de 2 metri şi o înălţime de 1, 50 metri. Intrarea pare a fi cimentată... bolta e sus... Îl văd pe Andrei, că ia o bucată din cimentul ăsta şi spune:

— Dacă acest mortar este modern, are calciu, dacă nu e modern şi este de la daci, nu are calciu. Aşa, numai pe văzute, pare un mortar dacic după consistenţă, dar eu o să-i fac analiza chimică, acasă, la Chişinău.

— Fereastra pe care am văzut-o că dădea acolo, astupată, este exact pe direcţia nord-sud, spune Andrei, care nu se desparte niciodată de busola lui militară. Să

mergem.

Am ajuns la *„Băile lui Decebal”*. Lumea spune că ceea ce se întâmplă acum, aici, este o crimă, fiindcă se distruge totul… Baia care poartă numele lui Decebal, veche de mii de ani, mai frumoasă decât orice altă baie din lume şi în care roci cristalizate se întrec în a o decora, a ajuns o… *groapă de gunoi*!

Cu toate că multă lume – turişi şi „oameni de ştiinţă” – a trecut şi trece pe aici din simplă curiozitate sau din diferite interese, locul continuă să respire istorie. Trebuie să vezi acest loc ca să înţelegi ce grandios este.

— Şi dacă dacii au săpat groapa aceasta aici, mai jos o să vedeţi de ce, ne spune, uşor exaltat, Andrei.

— Fiindcă se găseşte într-o izolare sonică incredibilă… totul este orientat aici pe puncte cardinale… o să vă arăt eu cum. Dar pentru moment uită-te, Miky, uite ce frumuseţe de baie!

— Spre apus de soare este locul prin care o să intrăm, se vede acolo. Această *intrare este solstiţială*, *indică vestul*. Când regele se spăla, apa curgea de sus şi apoi era şi apa care ţâşneşte din izvoare subterane şi care îi revitaliza corpul, plus piatra cu cristale care revitaliza organismul. Dar ea nu rămânea aici, se ducea afară, la apus de soare, se ducea în noapte…

— Bazinul ăsta cât de mare este? întreb.

— Ăsta este cu apă sulfurică, completează Costel.

— Bazinul aici are 4, 50 şi acolo trebuie să aibă 7 sau 8 metri. Are *formă de ou*.

Înăuntru, pe marginea zidului, sunt nişte bănci săpate în piatră, pe care m-am aşezat şi eu gândindu-mă la cei ce au făcut la fel ca mine cu sute şi mii de ani în urmă.

— La ce s-o fi gândit EL, Decebal, când s-a îmbăiat aici ultima oară? Pe cine a avut în jurul său?

— Se mândresc grecii cu trei băiţe, vechi de numai câteva sute de ani. Se mândresc italienii cu altele şi mai noi… numai noi le transformăm pe ale noastre în coşuri de gunoi! Şi ştiţi de ce? Pentru că mândria naţională ne-a fost furată, odată cu istoria. Noi am apărut ca popor român în

1859, după unificarea celor două principate: Ţara Vlahilor şi Moldova. Nimeni nu vrea să recunoască adevărul: că, de fapt, a fost numai o reunificare a două din provinciile marelui Imperiu Dacic.

— Aşa este, din păcate. Imperiul Dacic a devenit România, dar noi, românii, tot daci suntem. Cine nu vede asta e orb, cine nu aude asta e surd… zic eu.

— E surd sau face pe surdul, completează Andrei cu un oftat din adâncul pieptului.

Între timp, Nicu Mereuţă descoperă urmele unei porţi, ca o ecluză.

— Nu numai că e colonel, dar este şi arheolog, spune cu zâmbetul pe buze, Tudor.

Nicu Mereuţă ne arată, cu o faţă foarte inteligentă şi preocupată de ştiinţă, o poartă care lasă sau nu să se scurgă apa dintr-o cameră în alta.

— Cât de înaltă este poarta asta? vrea să ştie colonelul.

— Doi metri, are exact doi metri şi are o lăţime de peste 3. Înăuntru, aici, în camera asta, sunt de asemenea săpate în stâncă şi nişte bănci, uite-le! Obosit, dar fericit, colonelul se aşază pe una din ele cu speranţa că va fi prezent în pozele pe care le vom face.

Cresc ierburi în baia lui Decebal, sunt azvârlite sticle de băutură, pietroaie şi gunoaie… şi nimeni nu vrea să le ia de-acolo. Nimeni – mă refer la oficiali – nu are grijă de această relicvă istorică de importanţă inestimabilă pentru cultura neamului românesc. Este tragic ceea ce se întâmplă şi, mai ales, ceea ce nu se întâmplă. Istoria milenară e trecută în subsolul abandonat al nepăsării.

Voi încerca să descriu această baie: te urci pe o stâncă şi vezi că are un crater. Pe fundul acestui crater s-a construit această baie. Ca o rozetă, în jurul buzei craterului, pornesc centrifug zeci de mici canale, parcă lipite de stâncă, făcute probabil să dreneze apa de ploaie, ca să nu se scurgă pe fundul craterului. În mijloc se vede un bazin săpat în stâncă, de forma unui ou, cu dimensiunile descrise mai înainte. Înăuntrul acestei băi se

intră printr-un tunel a cărui poartă de intrare se vede în fotografia alăturată. Azi, din cauza intemperiilor, mai sunt alte două locuri de intrare. Cum bine a spus Tudor, *zace istorie aici*, *dar şi multă*, *multă nepăsare*.

Ceea ce atrage astăzi turiştii este o clădire în stil rusesc, pătrată, acoperită cu var care crapă, geamuri care au fost văruite cândva, ziduri – cândva văruite şi ele –, dar azi înnegrite şi murdare, cu un acoperiş de tablă, ruginită şi scofâlcită, ce înconjoară pe o parte frumoasa baie a lui Decebal, părăsită şi devenită ladă de la gunoi. De ce oare nu fructificăm ce avem, de ce nu preţuim ce a fost vechi, săpat în piatră de străbunii noştri? De ce să nu ne uităm la lucruri vechi? Noul, modernul, tabla, cărămida, astea ne plac nouă?! Cu igrasie, cu muzică ieftină cântată de nişte lăutari sârbi, cu bănci de lemn puse pe nişte fiare, aşa ne place?! Sau… cel puţin asta se oferă „turiştilor” români (căci alţii nu calcă pe aici). E trist, e tare trist.

Părăsim Geoagiu-Băi, părăsim Germisara dacică, românizată… of, Doamne!… Plecăm spre Orăştie.

Ne îndreptăm spre Muntele Călanului, spre locul de unde dacii îşi extrăgeau piatra-granit, pe care apoi o tăiau, o fasonau – nu se ştie cum! – şi o transportau cale de 75 de kilometri, peste văi, munţi, păduri şi smârcuri! Gândindu-te la munca ciclopică a unei societăţi vechi de peste 2000 de ani, rămâi mut de admiraţie şi-ţi spui, pe bună dreptate, că oamenii aceia care au fost în stare de astfel de împliniri colosale, nu puteau fi simpli ţărani (aşa cum, fără jenă, îi descriu azi arheologii şi istoricii noştri). Cunoştinţele uluitoare de construcţie ale dacilor, tehnica avansată, realizările monumentale, toate au rămas – până în zilele noastre – enigme ce se cer descifrate.

În faţa noastră se vede muntele Uroiul. Am trecut pe lângă Turdaş, care are Cultura Turdaş neolitică, cea mai veche cultură civilizată a României. La poalele acestui deal mare, Uroiul, se află oraşul Simeria. Oameni cu ipoteze mai de graniţă spun că ar fi o legătură între Simeria şi Sumer, între Uroiul şi Ur (fosta capitală a Sumerului… dar astea sunt nişte ipoteze de oameni îndrăzneţi). Ajungem în

comuna Splin, trecem peste râul Strei. În limba tracă, *strei* a însemnat *strălucitor*.

Poate că acelaşi sens l-o fi avut şi în dialectul dacic…?!

Discutam despre toate şi despre toţi. Cineva din afară, dacă ne-ar fi auzit, poate că ne-ar fi crezut posedaţi. Da, suntem posedaţi, dar posedaţi de dorinţa de a afla adevărul şi de a-l transmite lumii întregi. Da, în acest sens admitem că suntem posedaţi.

Dar noi suntem fericiţi. Cel puţin noi ştim cine suntem. *Noi suntem daci*! Am fi vrut să dilatăm timpul, să-l facem mai lung pentru a avea realmente spaţiu temporal nelimitat pe care ni l-am fi dorit. Căci multe, multe se cereau discutate, rediscutate şi lămurite.

— Remus… Ştii cine a fost Remus?!

— Nu.

— Păi, citeşte.

— Nu pot.

— Sumer, Memus, Mureş sunt formate din aceleaşi semne, numai că sunt puţin inversate. Vezi… remuă – Sumer.

— Aha, da. Acum m-am lămurit.

— Asta este ipoteza unor oameni deştepţi.

Am ieşit din Simeria veche. Am intrat în Bacia-comună, satul Bacia. Acum ne găsim la Băile Călanului, băi săpate în stâncă de rocă cristalizată, foarte ciudată, cu o formă asemănătoare literei majuscule S, cu un vârf în jos şi care are peste 20 de picioare lungime, pe vreo zece lăţime şi adâncimea e de 4 – 5 metri. Pe una dintre margini e un canal prin care se scurge sau intră apa. Şi aici curg două izvoare: unul fierbinte şi unul rece. Apa continuă să curgă şi azi, se duce undeva mai departe… este un bazin aici, undeva, dar este complet neamenajat.

— Bine că măcar au pus nişte ţevi vopsite în alb şi roşu, ca să nu cadă blegii în ele! remarcă, sarcastic, Andrei.

Ca şi dincolo, la Geoagiu-Băi, unde am văzut băile lui Decebal, şi aici, în gura acestui bazin este săpată o poartă

în stâncă, de astă dată mai mică, dar nu aşa de groasă şi de maiestuoasă ca cealaltă. Caracteristic la aceasta este tăietura oblică de sus în jos. Sus, este mai largă şi este şi mai joasă.

Din păcate, şi aici, la fel ca dincolo, la Geoagiu-Băi, este greu să accepţi realitatea din faţa ochilor: sticle, borcane, gunoaie de tot felul plutesc pe fundul băii. Un primar din localitate a făcut chiar un depozit de cartofi în acest bazin!… Tristă şi ruşinoasă nepăsare!

De jur-împrejur se construiesc şi acum tot felul de clădiri din prefabricate, toate făcute parcă anume să înghită, să înăbuşe tot ceea ce atât de frumos au construit strămoşii.

Trepte, poate naturale, înconjoară ca un ovoid acest amfiteatru. Dar cine să se ocupe de asta?! După cum spune Andrei, arheologii ar fi găsit multe plăcuţe metalice de aur, de la romani, zvârlite aicea, în baie… Există o teorie că apa ar fi ţâşnit dinăuntrul acestei căldări, curgând peste buza ei şi tăind aceste trepte, ca un amfiteatru.

Mai departe, la Măgura Călanului, terase imense se desfăşoară în trepte, jos.

Ei, dacii, tăiau, acolo, pe vârf, piatra, pe care apoi o „copileau” la vale. Chiar şi acum, acolo, sunt sute de mii de blocuri tăiate, parcă aşteptându-i pe daci să vină şi să le ridice.

…Ai impresia că sunt fantastice turme de oi pregătite să-şi apere stăpânul, ciobanul mioritic… Pe platourile acelea, acolo, ele sunt de o perfecţiune greu de imaginat. De aici nu se vede aşa de bine, dar dacă mergi acolo…

— Acolo numai pe jos se poate ajunge?

— Nu, eu am ajuns cu Niva. Prin vale m-am ridicat. Ei m-au dus pe mine pe sus cu un autobuz şi am ajuns tot până aproape, dar cu Niva am mers pe vale, m-am ridicat până acolo.

— Arheologii au fost doar în trecere pe acolo.

— Da, pe la carierele de piatră. Profesorul Glodaru, doamna Rusu…

— Şi parcă a mai fost cineva care se ocupa de istoria

dacilor?

— Arheologul Ferentz.

— Da. Domnul primar a fost mai deştept – aruncă zgura ca să înfunde izvoarele.

— Mergem acum spre carierele de piatră dacice. Aici curge râul Streisingeorz, satul Streisingeorz şi, în stânga, la 500 – 600 de metri în linie dreaptă este Măgura Călanului la 594 de metri altitudine. În vârful ei sunt carierele de piatră ale dacilor. Sute de mii de blocuri de piatră zac şi acum aşa cum au fost tăiate de către daci iar mai jos sunt două terase extraordinare pe care, probabil, dacii dădeau pietrele jos şi de acolo erau transportate, cine ştie cu ce mijloace, la cetăţile dacice.

— La ce distanţă?

— La 18 – 20 de kilometri este prima cetate, cea de la Cetăţuia, unde am fost ieri, la primarul David de la Orăştioara de Sus. A doua este Blidaru, la 600 – 700 de metri în linie dreaptă, pe alt vârf, şi a treia este Cetatea de la Prisaca, tot acolo, la distanţă destul de mare una de alta.

— Dar toată piatra care a fost dusă până la marea cetate de la Sarmizegetusa Regia, deci 20 de kilometri de la Costeşti în sus, toată a fost adusă de aici… Formidabil! E vorba de milioane de blocuri de piatră care au fost duse pe vârfuri de munţi!

Fiecare bloc cântăreşte 500 – 600 de kilograme! Uluitor! Pietrele au fost luate de aici şi duse în munţi unde dacii s-au înconjurat cu piatră! Ceea ce spune Diolasius despre munca dacilor este edificator în acest sens: *„Au îngrădit munţii cu piatră”*.

Şi aici, la baza muntelui unde dacii tăiau pietrele alea mari din care-şi făceau cetăţile, noi, urmaşii lor, am avut un moment de reculegere. Priveam minunea naturii şi minunea creată de mult de către oamenii lui Decebal şi dintr-odată ne-am simţit parte vie a istoriei. Era ca şi când acum, în anul de graţie 1998, ne-am dat întâlnire cu toţi dacii care şi-au apărat pământul strămoşesc. Noi încercăm acum să descifrăm un univers aproape pierdut în negurile timpului… Eram încrezători fiindcă acum, pentru un

moment măcar, eram şi noi ostaşi în oastea cea mare a nemuritorului Decebal! Sentimentul apartenenţei la o istorie măreaţă ne înconjura cu o căldură ce nu poate fi descrisă în cuvinte. Poate că tocmai de aceea, acum suntem cu toţii tăcuţi şi meditativi.

Am simţit apoi nevoia să ne relaxăm. Ni se făcuse foame, aşa că Tudor a curăţat usturoi, a tăiat salam, Andrei a destupat sticla de vin, Costea a destupat-o pe aia de vodcă, Costel s-a mândrit că atunci când am fost la grota de la Decebal… de la… când i s-a cerut cuţitul să scoată ciment dacic, a zis „Hei, de aia nu vi l-am dat, cuţitul meu e bun!”. Ruslan ţine şi el o umbrelă acolo, naiba ştie de ce. Aici se mănâncă, se mănâncă, se mănâncă cu speranţa că ploaia se va opri. Se pornise o ploaie mocănească, de munte, despre care niciodată nu ştii când se opreşte. Tudor sta cel mai bine, la mijloc. Acolo nu-l ploua decât pe vârful picioarelor, dar el nu-şi dădea seama. Dacă îşi trăgea puţin picioarele, nu-l mai ploua nici pe pantofi. Dar pe el nu-l interesează. Şi-a pus şapca pe cap, aşa à la Adrian, mai mult pe urechea dreaptă, iar eu i-am făcut câteva poze pentru… popularizare, ca să arătăm lumii ce face ambasadorul Republicii Moldova la „United Nations” în mijlocul naturii din munţii Daciei.

Trecem prin satul Tămaş. Am trecut de Tancul Mare. E un sat mic. Aici e inima Daciei. Aici, spun localnicii, este cetatea dacică de la Deva, care era unită cu cetăţile de pe Valea Grădiştei, pe dedesubt, cu tuneluri…

— Domnule, chiar crezi că este o cetate aici?…

— Întreabă orice localnic şi vei afla răspunsul: „Domnule, este!”

— Şi de ce nu le găseşte nimeni?

— Păi, pentru că nu le caută nimeni.

— Aici este la Tămăşeasa. Cuvântul are rădăcina Tămaş.

— Acuma trecem spre Turmaş, un alt sătuleţ cu prefixul turcare înseamnă *bour*.

— Mă impresionezi, domnule, cu cunoştinţele tale în lingvistică!

— Lăsaţi lingvistica, acuma mai bine uitaţi-vă… că nu vezi nicăieri aşa furtuni ca aici! Într-adevăr, priveliştea e fermecătoare. Ploaia transformase verdele în verde aprins, florile multicolore îşi ridicaseră cupolele spre cerul care se însenina, căci soarele începea să-şi facă din nou prezenţa dătătoare de viaţă. Aici, la munte, ciclurile naturii sunt mai vii, mai palpabile. Totul este mai intens. Te simţi şi tu parte integrantă, deşi minusculă, a naturii la ea acasă. Eternitatea s-a născut, cu adevărat, la munte.

— Unde suntem aici? La cetăţuia Costeşti? O, da! Asta este prima mare cetate a dacilor de pe valea Grădiştei. Şi aici vedem valul de apărare…

— Aşa se spune.

— De la Cetatea Costeşti.

— Da, aici, la Cetăţuia, este un zid mare făcut din pietre enorme!

— Cât să cântărească pietroaiele astea?

— Vreo 500 – 600 de kilograme. Şi sunt şi canale de scurgere, să nu se adune nimic între ele. Uite, asta are 75 de centimetri lungime, înălţimea e de vreo 60 de centimetri iar grosimea de vreo 60 de centimetri. Sunt mari, cu canale de scurgere care să dreneze apa. În felul ăsta apa n-o să le împingă la o parte. Dacă apa trece, trece prin găurile astea de scurgere fără să împingă zidul.

— Foarte inteligent, extraordinar!

— Arheologia oficială spune că aici au fost puşi pari de susţinere, din partea asta până în partea cealaltă. Vedeţi? Aici este mai larg.

— Acolo e chiar mai larg.

— E mai larg, fiindcă e pentru drenare, cum spui.

— Aşa cred şi eu.

— Din punct de vedere militar, eu cred că astea sunt de apărare.

— Nu, nu, nu… că aici e pământ. Şi uite, când plouă, apa se duce.

— Ai văzut cum a curs apa dedesubt fără să împingă zidul la o parte! Formidabil!

— Şi se duce mai în jos.

— Inteligentă decizie de construcţie!

— Uite, nici cuţitul nu poţi să-l bagi, acolo, între astea. Şi când te gândeşti că totul e făcut fără mortar, fără nimic. Absolut uimitor!

— Există un zid asemănător pe Insula Paştelui, acele ziduri din Perú, de la Machu Pichu… şi, când colo, uite unde le mai găseşti, aici, la daci. Nu bagi lama cuţitului între ele, atât de fin sunt tăiate şi construite în piatră. Ele sunt aici, pe linia asta, în muntele Godeanu, muntele sfânt al dacilor.

Andrei e convins că marea minune este movila care se găseşte în faţă, pe direcţia Sud-Vest, dar nimeni nu a avut ideea să vadă ce este în ea.

— Este un gorgan, de fapt. Un gurgui.

— Şi ce e înăuntru nimeni nu ştie.

Andrei nu mă lasă în pace. Insistă să mergem să vedem cu ochii noştri, pentru că această cetate ţine mai mult de doi kilometri. Colea, colonelul, are şi el o idee fixă. Vrea să dovedească tuturor că tehnica cu coasa este mai bună decât tehnica americană.

În partea de sud a cetăţii Sarmizegetusa, avem acum în faţă scara sacră a lui Burebista.

— Pietrele din scara sacră sunt din andezit şi nimic nu creşte pe ele. Din nou sunt aşezate…

— Nu, ele aşa au fost…

— Perfect aşezate… consideră că…

— Nu consider, am demonstrat cu fotografie, domnule! A asfinţit Soarele aici, la solstiţiul de vara. Aici a atins maximul Soarele, vara.

— Adică tu te referi la faptul că noi am fost un popor solar. Un popor care a ţinut seama de ciclurile cosmice.

— De ce au fost necesare ziduri aşa de groase aici? Doar mai aveau o apărare acolo?!

— De ce a trebuit? Are patru metri şi ceva.

— Stai să-ţi spun un lucru: niciodată nu pui zidurile unei cetăţi…

— Adică tu spui că cetatea asta, de fapt, înconjoară un mamelon?

— Da, un mamelon.

— În loc să înconjoare ceva plat, pe care soldaţii să lupte. Pe vârf au un platou elipsoidal, acuşi îl vedem, cu diametrul mare de 108 metri.

— Vârfurile astea de munte, aici, sunt marcate. Sunt marcări ale unui mesaj.

— Sunt ziduri de apărare. Şi iată, aici este unul din sanctuarele dacilor. Ştiţi ce se întâmplă aici? Ce-am observat atunci… eu am fotografiat, am filmat şi am confirmat. Pe linia asta sunt aşezate toate celelalte cetăţi ale dacilor. Iată Blidaru, e aici, şi celelalte sunt perpendiculare.

— Priveşte busola! Ce linie este?

— Acum ţi-arăt! Pe linia asta asfinţeşte Soarele la solstiţiul de vară şi aici răsare Luna nouă, ca în ciclul lui Newton… de la 430 de ani până la era noastră… Ca Luna cu Soarele care se întâlnesc o dată la 19 ani. Şi mie mi-o dat Dumnezeu norocul în ’96, la solstiţiu, şi-am fotografiat Luna nouă, iată, pe linia asta. Erau şi reprezentanţi de la Bucureşti. Am fotografii, iată, pe linia asta asfinţeşte Soarele. Deci, în 1996, Luna şi Soarele s-au întâlnit aici şi se vor întâlni din nou peste 19 ani. Ciclul lui Newton… din antichitate… dacii îl ştiau.

— Fantastic!

— Da, incredibil! Şi totuşi, când vezi cu ochii tăi, te înfiori de câte cunoştinţe extraordinare aveau dacii. Acum sunt şi mai mândru că sunt dac!

— Şi noi suntem mândri.

— Ăsta este Nordul magnetic!

— Dar la câte grade cad astea?

— Ce?

— La câte grade?

— Andrei, Nordul este încolo? Vreau să văd la câte grade…

— Nordul e acolo. Da.

— Dacă măsor la 22 iunie, îmi arată Vestul exact unde apune Soarele. Vestul, uite, îl vezi unde e? Vestul este aici. Dar soarele asfinţeşte aici, se duce mai departe de

Vest, la solstiţiu. Vestul este o chestiune pe care noi o interpretăm ca şi Nordul magnetic şi Nordul geofizic, acela în jurul căruia se roteşte Pământul, care este cu 11 grade mai încoace. Aici este Nordul în jurul căruia se roteşte Pământul. Minunea care este? Tot la solstiţiu, ştii unde asfinţeşte Soarele? Numai eu am văzut asta. Am stat două ore: de la patru treizeci până la şase treizeci ca să aştept ca Soarele să răsară la solstiţiu. El răsare la patru treizeci şi ceva. Şi apare, iată, acolo, iată o dungă de roşu care se mişcă pe tot muntele ăsta. Am fotografii în carte. Şi Soarele apare, e linia asta... abia aici răsare, la şase treizeci.

— Deci prima poză o fac cu faţa spre Sud şi pe urmă măsor să văd... Câte pietroaie sunt aici? Unu, două, trei, patru...

— Patru!

— Dar stai, să fie pe centru.

— Pune un picior aici şi unul acolo!

— Acum sunt exact pe centru. Văd Sudul iar în spate am Nordul! Deci o latură din asta are 3, 67. Să vedem cât are în diametru...

— Diametrul are exact 4 metri.

— Atât are diametrul, 4 metri. Şi, cum spune Andrei, pietrele astea, treptele astea din andezit sunt foarte ciudate, pentru că pe ele chiar nu creşte nimic, de mii şi mii de ani.

— Şi nu duc nicăieri, parcă. Fiindcă intrarea în acest turn de Nord al cetăţii este cu totul în altă parte. Topografic, ieşirea de aici, ieşirea din turnul-locuinţă de Nord duce exact la Sarmizegetusa...

— Aici cred că este înspre Sud!

— Nu, aici este Vestul! Uită-te!

— Aha. Dar uşa asta încotro e îndreptată?

— Iată Nordul şi iată Estul. Uşa merge în Est. Înspre răsărit.

— Înspre Răsăritul Soarelui.

— Şi cum construiau dacii?

— Locuinţa?

— Da! Ăştia zic că bagă deasupra ceva şi asta e locuinţa.

— Şi ăsta e singurul flap înăuntru, nu?

— Da. Dar uite minunea! Ia uite cum au aşezat plăcinte de lut! Uite cum le-au aşezat!

Ce s-a distrus s-a distrus, dar asta a rămas şi se vede. Uite cum le-au aşezat!

— Între ziduri. Şi zidurile sunt aşa de colosale, de mari!

— Cât de groase sunt zidurile astea?

— Păi…4 metri.

— 4 metri grosime?

— Aha!

— Şi asta cât are pe lungime?

— Este măsurat tot…

— De curiozitate, pentru mine, ca să văd ceva…

— Nu mai ţin minte, pot să-ţi spun mai târziu, dar nu-mi amintesc acum.

— Poţi să măsori…

— Unu, doi, trei, patru, cinci, şase… opt, nouă, zece, doisprezece, paisprezece paşi din ăştia, ai mei, mari…

— Doisprezece şi ceva, plus…

— Deci 79 de centimetri lungime şi… cât are înălţime? Aha, are 54 înălţime iar grosimea lor, hee, este cam tot la fel, este 48. Patrulatere perfecte, aproape tăiate în stâncă, cu margini frumos făcute, poate astea au fost coloane sau altceva, cu margini frumos fasonate şi, aici, în trepte. Eu ţin mâna pe el ca să-i simt mărimea dar, mai ales, ca să mă conving că sunt părtaş, peste milenii, la o lucrare grandioasă a înaintaşilor mei…

— Uite, aici, în faţa cetăţilor… astea sunt terase plate, în faţa mamelonului cetăţii, şi… am ajuns pe una dintr-astea…

— Cum aţi văzut, putem spune că este ciudat că sanctuarele, în loc să fie în interiorul zidurilor, sunt în afara lor. Asta înseamnă, de fapt, că nu prea ar fi fost cetate, dacă sanctuarul este în afara zidurilor… Ce rost are să le pui acolo?

— Suntem la marele sanctuar de la Cetăţuie.

— Sunt mai multe, dar ăsta este cel mai mare.

— Hai să ne oprim să facem o poză!

— Da, bună idee.

— Uitaţi-vă la stâlpii ăştia. Probabil că a stat un templu pe ei!

— Posibil.

— Asta trebuie să fi fost, cum zici tu. Ce să fie altceva?… Stâlpii unui templu.

— Sunt stâlpi mari: unu, doi, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt, nouă, zece… pe unu, doi, trei, patru. Zece în lungime…

— Uite, aici sunt 13.

— 13?

— Da, 13, pe patru rânduri. 26 şi cu 26.

— Şi distanţa unuia din ăştia cât este?

— 26 şi cu 26…52.

— Sunt 52 de stâlpi?

— Da. Şi cât are ciclul Maya?

— 52 şi cu 52 fac 104. Exact.

— Care sunt acolo.

— Care sunt dincolo.

— Şi 52 de ani este ciclul Maya. Cel mai bun calendar al tuturor timpurilor este ciclul de 52 de ani al rotirii Pământului cu planeta Venus în jurul Soarelui. Aici sunt 52 de stâlpi.

— Ce diametru are un stâlp din ăsta?

— Măi, totul e măsurat.

— Asta pentru mine… Eu unde să le citesc?

— 55 de centimetri diametru. Iar distanţa între stâlpi, este de doi metri şi…?

— 2 metri şi 25 – 30.

Discuţia continuă cu pasiune. Între timp însă, Zalmoxis are grijă de noi şi ne mai dă o ploaie… că să ne învigoreze. Picioarele ni s-au udat, dar nimic nu ne opreşte. Ca atare, ne continuăm drumul. Suntem înconjuraţi peste tot de munţi, munţi înalţi, protectori. Totul miroase a iarbă proaspătă, spălată de ploaie, a flori

şi, mai ales, a istorie! Nimic nu poate fi mai frumos!

Vedem o cabană în care se cazau arheologii. Desigur că ei aveau comodităţi, aveau instrumente speciale şi au putut studia cel mai bine locurile.

Realizez că încep să obosesc, să gâfâi chiar, dar Andrei nu mă iartă, mă târăşte înainte să mai văd un sanctuar.

— Câte sanctuare mai sunt? îndrăznesc eu să întreb.

— Sunt multe. Nici nu sunt descoperite toate. Şi tot mai sunt…

— Asta-i fascinant.

— Şi ăsta este unul dintre puţinele locuri, din cauză că facilităţile au fost mai confortabile, la care lumea se mai uită. Aici, din păcate, istoria zace încă sub pământ. Nu de zeci de ani, nici de sute de ani, ci de mii şi mii de ani. Într-o zi, poate, cineva o să le descopere.

— De aici începe, nu?

— Ăsta de aici are nenumărate sanctuare, nici nu ştiu câte poate să aibă, pe trei rânduri.

— Sunt de-a dreptul impresionat de maiestuozitatea locului. Hai să-ţi fac un cadru cum stai în inima istoriei…

Pe deasupra, colonelul vrea să fie prezent în toate pozele pe care le facem, vrea să-l public şi să-i menţionez şi dorinţele lui de viaţă.

— Ciudaţi şi străbunii ăştia ai noştri: după ce că ne pun să ne căţărăm pe munţi, pe vârfuri de munţi, îşi mai şi localizează aşezările într-un loc în care plouă şi plouă… nu de „trei ori pe săptămână” – cum spunea Minulescu … aici plouă de trei ori pe zi.

— Noroc că ploile sunt frumoase, aşa, ca şi cu stropitoarea…

— Frumuseţe, frumuseţe! À-propos de frumuseţe. Ia uitaţi-vă!

— Da, uite o platformă!

— Mă întreb: dacă dacii îşi protejau templul, de ce îi lăsau duşmanului terasa asta pe care el, duşmanul, putea să vină şi să se pregătească să intre în templu şi să atace? …

— Bună întrebare!

Ploua în jurul meu, în jurul zidurilor şi a sanctuarelor, ploua de sus cu apă, ploua cu sanctuare peste tot, cu terase, cu canale, cu pietroaie perpendiculare, cu pietroaie puse împreună, cu un mamelon trapezoidal care cine ştie ce o însemna… Istorie peste tot!

Curios este să ştim de ce dacii au făcut ziduri pe marginea prăpăstiilor. Dacă voiau să se apere, nu trebuiau să se apere împotriva prăpăstiilor… Aici este o mare enigmă…

— Tot felul de ciudăţenii. Sunt ciudăţenii, pentru că încă nu le înţelegem. Uite, astea sunt jgheaburi de scurgere… duc în afară.

— Poate că au fost butuci puşi aşa! Ăsta este un trapez, cine ştie de ce o fi fost făcut trapezul ăsta!…

— *Jalea şi durerea-n suflet / Lacrimile pe obraz / Curgeţi, lacrimi, curgeţi, curgeţi /Le auzi, le auzi cum curg*? / *Ai plecat pe căi străine…*

— Faierag! Faierag. Asta este dealul Faieragului şi e plin de turnuri. Acolo este dealul Blidaru cu cele mai importante cetăţi ale dacilor şi pe acolo curge pârâul Faierag. Ştii cum se cheamă locul ăsta de aici? Ştii cum se cheamă?

— Îi spune „La lacuri”.

— La lacuri?

— La lacuri, pe vârf de munţi.

— Cum adică?

— La lacuri!

— Te gândeşti, chiar fără să vrei, te gândeşti la dacii îmbrăcaţi în iţari, ca ţăranii, construind, târând blocuri de-astea enorme… De unde le-or fi târât? Şi cum? Prin ce mijloace? Tone întregi! Uluitor!

— Nu chiar tone. Unul are 600 – 700 de kilograme.

— Chiar şi aşa, e o masă colosală. Le-au târât ei aici şi nu numai atât, dar le-au modelat perfect, la 90 de grade, altele se îmbină extraordinar de bine… Unele sunt pentru canale de scurgere, altele…

— Fiecare care o destinaţie precisă, fiecare e pregătit pentru locul lui.

— Altele au forme trapezoidale ca să îmbine, probabil, o bârna, să o fixeze acolo, sau cine ştie ce au pus ei acolo, cu ce gânduri… Şi toate astea, aici, în pustietatea asta, în vârful munţilor. Pare fără rost. Dar sunt convins că avea un rost major, fiindcă e chiar în mijlocul ţării dacilor.

— Doar că noi nu am reuşit încă să descifrăm misterul.

— Ia ascultă ce linişte! Nimic nu mişcă, nimic nu se aude! Ascultă tăcerea!…

— *Curgeţi, lacrimi, curgeţi, curgeţi /Acelea-s lacrimile lui…*

— Ăsta e zidul dacic, are un fundament, ca un paralelipiped pus pe el… şi următoarea… tu spui că este fasonată aici, în sus, ca să se vadă că este dacic. Ca să se vadă! Parcă este un nas care stă acolo. Ei, dacii, ei au făcut astea! Astea sunt şi dedesubt, sub ele…

— Nu, nu astea sunt pe dedesubt. Merg toate de sus în jos. Eu cred că a fost o bârnă băgată între ele ca să le ţină.

— Nu, nu bârna. Altă piatră cioplită, tot cu un motoc din asta, şi când o pui aici, le ţine pe astea două.

— Dar cum pot să le ţină între ele, aşa, două?…

— Păi cum?! Dacă e greutate şi vine…

— O târâm pe asta…

— Are peste o tonă!…

— Nu e mortar între ele, nimic, niciun mortar.

— Nimic, niciun mortar…

— Se îmbină perfect, nu contează ce formă au.

— Chiar dacă sunt două pietre absolut diferite, au o tăietură de parcă s-a făcut special şi a fost gândită dinainte, Dumnezeu ştie cum!

— Cum ai zis, în termeni „naţionali”, „nu poţi să faci mai mult, că dai 3.000 de lei de săpătură”.

— Păi, aşa se dă, 3.000 pe ziua de săpătură, îi dă arheologului 3.000 de lei pentru ziua de săpătură a unui muncitor. Păi ce sapă acela de 3.000 de lei pe zi? Ce sapă?

Mai nimic. E pierdere de timp. Şi atunci, ca să-mi iau un muncitor…

— E deplorabil, n-are sens să mai comentăm.

— Toată cetăţuia de la Costeşti este înconjurată la nivelul acestor zidiri, aici, dinspre partea de sud, de aici, cu un fel de brâu, care are undeva un metru jumate, doi metri…

— De care a vorbit şi Generalu'…

— Da, de care a vorbit şi Generalu'. Este împrejur. Arheologii susţin că este format din pământul ars de după pârjoale. Când au făcut cercetarea – care a fost confirmată şi la Moscova, la catedra de petrografie din Moscova – s-a dovedit că roca principală din acest brâu din jurul cetăţii este din ilmenit (fier-titan-oxigen – FeTI03). Ăsta este minereul principal din care se extrage titanul. De unde s-a adus şi cu ce efort o cantitate aşa de uriaşă de ilmenit ca să fie pusă împrejurul acestei zidiri? E alt miracol!

— Ai o idee, chiar şi vagă, cam cât de mare este perimetrul întregului complex? Cam cât este?

— Cam vreo 300 de metri este diametrul.

— Diametrul, nu perimetrul!

— Trei întreg şi paisprezece, înmulţim cu… deci pDa, păi de aici măsurăm 2.360 şi aflăm perimetrul. Trei ori trei… deci este… imens…

— …la Blidaru… şi cetatea de la Prisaca este sus, acolo… pe ce direcţie este?…

— Păi este exact pe direcţia asta, pe direcţia acestui zid.

— Adică ce direcţie… de ce sunt eu confuz acum?

— Asta este pe direcţia – îţi spun imediat exact – este aşa: 20, 40, 60…64 de grade faţă de Nordul magnetic.

— 64 Est.

— 64 Est faţă de Nordul magnetic, la Nord-Est se află cetatea de la Prisaca.

— Şi dincolo este a lui Blidaru!

— Da, da, pe 120 de grade faţă de Nordul magnetic, nu mai mult, 126 de grade faţă de Nordul magnetic, din punctul unde ne aflăm noi, se află cetatea de la Blidaru.

Distanţa dintre o cetate şi alta, aici, în direcţie dreaptă, este 1.000 de metri, 1.500, nu-i mai mult între un munte şi altul, hai acolo, să fie 2000 de metri! De ce a trebuit? Dacă eu voiam să cuceresc Sarmizegetusa, mergeam pe vale şi dacul din vârf nici nu mă ajungea, nici de aici şi nici de acolo. Traian a fost deştept, el nici nu a mers pe vale, el a mers pe plaiuri, nici nu a atins locurile astea, la Sarmizegetusa!

Andrei spune că, precum Schliemann, care mergea pe Iliada, el merge pe Mioriţa.

— Fiindcă la apus de soare, pe această terasă pe care o vezi aici – iată soarele asfinţeşte şi am fotografii – exact la apus de soare, la solstiţiul de vară, soarele asfinţeşte exact pe vârful acela şi este o minune care merge de la vârful acela până la vârful celălalt. E o minune pe care am observat-o împreună cu mulţi oameni şi am fotografiat-o. Exact pe linia asta asfinţeşte Soarele.

Satul Bătrâna este după Sarmizegetusa, la vreo zece kilometri.

— Cum zicea Generalu': acolo este centrul magnetic maxim în România.

— Vârful magnetic maxim în România. Am să-ţi arăt pe hartă.

— Vorbind despre monumentul de la Adamclissi…

— Tocilescu şi ceilalţi au „preluat" acest monument şi de atunci se străduiesc să dovedească că este roman. Nu e monument roman!

— Dar au pus acolo – îmi aduc aminte – în vârf, au pus acolo un soldat roman… L-au făcut ei sau el a existat?

— Nu, nu e soldat roman!

— E un trofeu.

— Este o replică stilizată – de unde până unde stilizată? – a trofeului. Componentele originale sunt în muzeu, acolo le veţi găsi şi veţi vedea lucruri extraordinare…

— Şi cine a descoperit Adamelissi-ul ce a făcut?

— Cineva care, ulterior, a fost mareşal german. La jumătatea secolului trecut, el era în drum spre Istanbul şi,

trecând prin Dobrogea, s-a oprit şi a auzit că turcii spuneau că exista acolo Adamclissi, biserica lui Adam.

— A Omului sau biserica primului om.

— Adamclissi înseamnă „biserica omului, mănăstirea omului, templul omului”.

— Da. Şi pe urmă, dând târcoale pe acolo, şi-a dat şi el cu presupusul că, probabil, este un monument roman… De atunci, toţi arheologii şi istoricii români s-au străduit să dovedească că *Von Moltche* a avut dreptate, fără să cerceteze ce e acolo. În primul rând – Andrei cunoaşte treaba aceasta – priza monumentului e capul de lup dacic stilizat. Totul nu e monument triumfal, ci monument funerar, sunt leii funerari sus, apoi sunt o serie de alte însemne şi, mai ales, este simbolistica aceea cu romburi, cu triunghiuri, cu pătrate, cu tot ce a fost acolo, care nu este clarificată. În 1980, deci acum 18 ani, s-a iscat un mare scandal. Eu am fost trimis de Asociaţia Oamenilor de Ştiinţă să fac un studiu fotografic şi metric acolo – la iniţiativa lui Nicolae Copoiu, care era secretar ştiinţific pe vremea aceea la Institutul de Studii Istorice şi Social-Politice pe lângă CC al PCR – ca să se vadă dacă, domnule, e într-adevăr aşa cum spun istoricii sau nu. Timp de vreo 20 şi ceva de ani, eu am făcut verificări pe şantiere arheologice pentru acest institut, mă rog, pentru verificarea unor presupuse falsuri arheologice şi aşa mai departe. Ajungând la monument, am luat treaba foarte în serios. După ce m-am întors cu echipa de acolo, am publicat două pagini în revista Ştiinţă şi Tehnică, inclusiv o casetă a lui Copoiu, concluzionând că monumentul nu este roman, că e dintr-o epocă anterioară, că e un monument hibrid, rezultatul a cel puţin două şcoli de sculptură monumentală, puse claie peste grămadă. Şi o serie de alte observaţii. Rezultatul: s-a supărat „tovarăşa Leana” Ceauşescu. Ca urmare, Copoiu a devenit şomer două săptămâni – el era secretarul ştiinţific al Institutului de Studii Istorice Social-Politice –, eu am zburat definitiv din serviciu şi n-am mai avut drept să mă angajez câţiva ani de zile. Încercam să mă angajez oriunde (eram exact în

postura în care fusese Andrei), aş fi acceptat să lucrez chiar ca muncitor, dar de fiecare dată îi auzeam pe cei de la personal: „Da, lăsaţi cererea” şi, după aceea, când mă verificau pe calculator să vadă cine şi ce am fost, îmi ziceau invariabil: „Nu domnule, nu!”

— Dar e de mirare, pentru că el, Ceauşescu, a fost tot timpul cu dacii, cu dacii, cu dacii…

— Da, dar el semnase în cartea de onoare, după ce a fost reconstituit monumentul, iar noi am susţinut că…

— Că e un fals…

— Nu, că e o greşeală, pur şi simplu, şi s-a supărat „tovarăşa”. După aceea, în 1988…

— Da, e trist. Vezi cum se scrie, uneori, istoria?

— În 1988 am fost trimis de generalul Ilie Ceauşescu, cu o echipă militară, să fac teste în sudul Dobrogei, nişte teste de biodetecţie. Era vorba despre experienţe speciale.

— Care este specialitatea dumneavoastră?

— Am două. Una este asemănătoare cu a lui Andrei, adică am făcut Institutul de Artă Teatrală şi Cinematografică, Facultatea de Cinematografie Imagine Film şi Televiziune; după aceea m-am respectalizat în biofizica de frontieră. Am reluat cercetări la Adamclissi şi ce-am descoperit?… Că Monumentul de la Adamclissi este, practic, amplasat într-o piaţetă… de la monument sunt tăiate nişte ziduri, radial… am descoperit două ziduri concentrice pe o distanţă de… şi după aceea, din aproape în aproape…

— Ce distanţă… aproximativ?

— Cum să vă spun, pe o rază de…

— Un kilometru, doi, cinci?

— Nu, pe o rază de două sute de metri, două ziduri concentrice şi, până la urmă, din aproape în aproape… am făcut şi un sondaj din dispoziţia lui Ilie Ceauşescu care îmi promisese că îmi dă unitatea de la Ţopăisari, unitatea militară, cu utilaje moderne, de sonografie, ca să descopere, tot acolo, o aşezare fortificată, nemaipomenită, la Adamclisi, iar monumentul este în…

— Mijloc.

— Nu, nu chiar în mijloc, puţin-puţin excentric, dar aproape în mijloc.

— Dar altarul roman?

— Da, există şi el. Acolo unde au fost incineraţi circa 3.700 – 3.800 de ofiţeri romani, cotropitorii, duşmanii noştri de atunci şi care au pierit în ciocnirea cu dacii. Există şi lespedea aceea, de acolo, care confirmă că romanii au murit de o moarte năprasnică! Şi ăsta e un semn de întrebare. În antichitate se cunoştea cam de ce moarte puteai să mori în luptă, fie cu gâtul tăiat, fie spintecat. Ei bine, acolo se spune că au pierit de moarte năprasnică! Şi unde este amplasată lespedea? Eu am mers pe detecţie şi am constatat unde este amplasat acest altar: între cele două ziduri concentrice, deci în afara monumentului de la Adamclisi. Din aproape în aproape, am luat prin biodetecţie şi am ajuns la taluzul canalului de irigaţii, construit în epoca noastră. Şi găsesc zidurile exact acolo. În taluzul canalului. Ei nu au mai putut să pună dale din beton acolo, doar au mătuit cu beton, de sus până jos. Văzând treaba aceasta, am început să caut prin comuna Adamclisi, prin satul acela, să caut muncitori care au lucrat la canal şi să-i întreb ce au făcut pe acolo.

— „Am găsit ziduri acolo”, mi-au spus ei. Am găsit pietre din astea acolo…

— Şi cum arătau?

— Păi erau aşa… cu nişte jgheaburi…

— Adică?…

După multe discuţii şi descrieri, aflu că acele „*jgheaburi*” de pe pietre erau de forma cozii de rândunică.

— Unde sunt pietrele alea acuma?

— Păi au fost încărcate în basculantă şi au fost cărate… nu ştim unde au fost cărate. Şi, de atunci, din 1988, am tot încercat să sensibilizez nişte foruri de aici. Le-am spus următorul lucru: trebuie refotografiate toate componentele originale din muzeul de la Adamclisi – sunt peste o sută de componente – şi să se facă din nou o cercetare ştiinţifică. Am elaborat un procedeu de compunere a imaginii din detaliu. La noi s-a bătut mare

tam-tam pe faptul că un cercetător de la Universitatea din Honolulu, *Michel Spidel*, ar fi descoperit pe metoda numărul patru, moartea lui Decebal la Adamclisi!

— Păi cum să-l descopere acolo, când…

— Uite ce-a făcut el: a studiat grafia realizată după un negativ aflat la Institutul German de Arheologie de la Roma. Nemţii au un institut de arheologie acolo? Bravo lor! Eu am refăcut fotografia în metoda respectivă şi a reieşit cu totul altceva. „Ce ameninţare!”, s-a scris atunci, s-a publicat în Magazin Istoric: „S-a descoperit moartea lui Decebal pe una din metopele de la Adamclisi” şi „s-a clarificat originea monumentului, el aparţine epocii lui Traian” şi aşa mai departe. Am publicat şi noi, după aceea, treaba aceasta. În Revue Archéologique, la Paris, în materialul lui *Michael Spidel*, a apărut că unul îşi tăia gâtul?!! Ei au retuşat poza şi au arătat că ăla îşi taie gâtul cu un fel de cosor. În realitate, era tivul cămăşii unui luptător pedestraş, un luptător oarecare care se fereşte cu scutul, se apără cu scutul de atacurile unui cavaler care îl loveşte cu lancea. Şi, culmea! „nu s-a găsit” o sumă derizorie pentru refotografierea tuturor componentelor, adică să se facă o fotografiere ştiinţifică! Apropo de treaba aceasta, realizam un documentar pentru televiziune, prin 1978 – 79, la Alba Iulia, eram acolo, în muzeu. La un moment dat, începusem să pun lumina ca să filmez o stemă furnerară. Eram cu un muzeograf de acolo, Cloşca îl cheamă. Erau trei băieţi într-o familie, dar părinţii „i-au nenorocit”: unuia i-au pus numele Horia, altuia Cloşca şi… Crişan celui de-al treilea. Ăsta, mijlociul, săracu’, era muzeograf acolo, era Cloşca. La un moment dat, în timp ce eu am pus lumina, el a zis: „Vă rog, opriţi-vă, opriţi-vă aici!” Şi a alergat nu ştiu unde, a adus un aparat de fotografiat şi a zis: „Vă rog fotografiaţi-l, că mi-e teamă să-l fotografiez eu, să nu cumva să dispară”. Erau patru vulturi cu aripile desfăcute la cele patru colţuri, dar el nu văzuse asta până atunci. De ce? Pentru că erau foarte erodaţi, nu se vedeau cu ochiul liber. Mi-a spus că el, cu 15 ani în urmă, încheiase cercetarea stelei, publicase şi o broşurică

pe tema asta… dar acuma totul se da peste cap, nu mai corespundea cu ce publicase el. Mă întreb: când vor veni şi alţi arheologi şi istorici să facă la fel? Când vor recunoaşte că au greşit?… Treaba cu Adamclisiul este cam tot aşa. Nu se doreşte reluarea cercetărilor de la Adamclisi, pentru că s-au luat doctorate pe faptul că monumentul a fost considerat, greşit, ca roman.

— Da, grea încercare! Greu de răsturnat bolovani!… Apropo! Spuneaţi ceva ieri de Columna… de Columna „strămoşului”, de la Roma. Aţi avut curiozitatea să citiţi ce scrie pe soclul ei?

— Nu. Nu am citit.

— Nu a fost nici pomeneală ca, pe vremea respectivă, populaţia Romei să-i ridice lui Traian vreo coloană. E un reper… Înşişi italienii recunosc asta. A fost un reper topometric care, ulterior, a fost îmbrăcat cu metopele acelea din campaniile dacice ale lui Traian. Jos, pe ea, scrie clar – noi avem replica la Muzeul de Istorie – scrie aşa: „lui Traian… împăratul Germanicus” etc. etc. Iar dedesubt, cu litere mai mici, scrie aşa: „pentru a se arăta cât de înalt a fost locul care a fost săpat cu eforturi omeneşti” etc. Deci columna a fost ridicată, aşa cum am spus mai înainte, ca reper topometric, şi nu în memoria „strămoşului”.

— Am putea discuta mult pe tema asta. Dar călătorului îi stă bine cu drumul. De fapt, unde mergem acum?

— La Cetăţuia.

— Dacă mergeţi pe culmea principală, pe sus, pe unde umblu eu, nu vedeţi nimic, dar acolo a fost zidul acela „chinezesc” care începe la Orăştie şi se termină tocmai jos.

— Unde jos, la ce?

— La Jiu.

Îl regăsesc pe neobositul meu prieten Andrei Vartic şi în această dimineaţă, vorbind despre strămoşii daci, despre ce ne-au lăsat aceştia. Discutăm despre cetăţile dacice şi despre ce nu se potriveşte cu realitatea.

— Modelul ingineresc de la Cetăţuia îl găseşti repetat în toate formele, spune Andrei.

Iar aceste dâmburi pe care le vedeţi pe dreapta… unii le zic mameloane sau unităţi de artă promorfologică a suprafeţei topografice. Pe dealul ăsta găseşti tot ce vrei şi ce nu vrei…

— Care deal, cum îi spune?

— Ăsta a fost Faeragu.

— Faeragu…

— Personal, nu împărtăşesc opinia istoricilor care consideră că Sarmi-Seget-Usa a fost capitala lui Burebista. Numai un „neinspirat” – cred eu – poate să-şi aleagă capitala aici unde, dacă arunci un pietroi de pe una din movilele din jur, rişti să spargi capul unui „cetăţean” al cetăţii.

— Şi unde crezi tu că a fost, de fapt, capitala?

— Capitala Daciei, spune Dragomir Militaru, este undeva pe la Hârtoape, niţel mai sus, spre Comărnicel, pe drumul lui Hud. Noi am găsit sus, la Hârtoape, în afară de elemente militare construite pe teren, şi elemente subterane care, după părerea mea, îi proiectează pe daci ca ducând un fel de război… ca în Vietnam! Dacii noştri erau foarte buni luptători nu numai la suprafaţă, dar şi în subteran; de aceea – şi asta nu este numai părerea mea – se vorbeşte că în zona Cioclovina sunt câteva peşteri ciudate, puţin explorate. Am fost în unele… Mulţi vorbesc mai mult despre aurul lui Decebal, aur care a fost furat numai parţial de către „strămunii” romani. Aici este vorba de aurul pe care îl caută unii pe aici; vezi toată ziua tot felul de neisprăviţi care vin să-l caute, vorbind de spiritism şi de tot felul de prostii, când, de fapt, ei nu sunt altceva decât hoţi.

— La Cetăţuia, la Blidaru, găseşti baza inginerească a modulului care, în funcţie de relief, e utilizat ca element de strategie, de apărare, care să suplinească deficitul de forţe…

— Nu. Sarmizegetusa Regia a fost capitala dacilor. Acolo a fost garnizoana regală militară. Nu sunt construite

nici case acolo… casele au fost pe culme, sus.

— Dar ce-aţi spune dacă zona, fiind un centru religios şi astronomic (aşa cum aţi şi menţionat înainte), a fost locuită de sacerdoţii locali?!

— Cred că asta poate fi mult mai adevărat decât orice altceva. Şi când te gândeşti că suntem descrişi de „istoricii noştri" ca un popor „tânăr", apărut în Europa… nu de mult, ci de prin 1859…

— Asta nu o fac numai ei, istoricii „noştri", ci şi vecinii.

— A apărut „Cronica Anonimă", tradusă şi în româneşte.

— Eu nu o am, că nu am găsit-o.

— Îmi lăsaţi o adresă? Vă trimit eu un exemplar. În „Cronică…" se spune clar că, la venirea ungurilor în Transilvania, aici trăia o populaţie valahă. Ungurii au scos acum pasajul acesta, originalul aflându-se la Viena. Acelaşi *Anonimus*, referindu-se la vitejia ungurilor – că erau foarte bătăioşi în luptă – scrie despre ei, în latineşte: *„probabil şi datorită faptului că ungurii mâncau carne de om şi beau sângele acestora, erau mai vârtoşi în lupte"*. Ei bine, istoriografii unguri nu prea vor să vorbească de acest pasaj, căci le e defavorabil.

— Se spune că diferenţa dintre Dumnezeu şi Istorici este că primul nu poate schimba trecutul, pe când Ei, Istoricii, o fac cu uşurinţă, fără prea mari scrupule, spun eu.

— Din păcate, aşa este. Sub pana unora, cuvintele sunt schimbătoare, ca vremea…

Acum uitaţi-vă aici. Pe platoul ăsta au fost oamenii lui Claudian şi ai lui Bivolaru, spune generalul. Ipocriţii ăştia! Ar merita să stea la puşcărie pentru ce-au făcut.

— Ăştia cine sunt?

— Sunt nişte secte, umblau după aur, dar ei ziceau că umblă după spirite! Umblau cu prostii. Ei, ca şi alţii ca ei, distrug zona. Mii de oameni vin aici, ca la armată. Dimineaţa fac înviorare, merg cu frontul la masă, spun rugăciuni şi… caută.

— Se pare că domnul preşedinte „M” iubeşte şi el natura. Şi-a construit o vilă, chiar aici, pe drumul spre Sarmi-Seget-Usa şi a distrus totul de jur-împrejur, aici, la Grădiştea Muncelului.

— Dar, de fapt, ce-o fi însemnând Grădiştea? întreabă Costel.

— Ordine, restructurare, asta ar însemna în sanscrită.

Mergem în continuare pe un drum îngust înspre Grădiştea de Munte. Râul, aici, parcă nu mai este nervos. La întoarcere o să trecem poate şi prin Peştera Bolovănoasă… Există şi o poveste a unei săbii de aur dacice, spune Andrei.

— Cine a găsit-o, măi Andrei?

— Doamna Trufaş din Cucuis. Pe atunci era o tânără fată de 18 ani, care săpa cu Constantin Daicoviciu, bătrânul, la Orăştioara de Jos, în jurul Castrului Roman. Săpa pământul cu alţii, pe şantierul arheologic. Şi, într-o seară, ea şi cu o fată din Bucium au găsit o sabie de aur de 70 centimetri lungime. Academicianul Constantin Daicoviciu a fost straşnic de fericit pentru ce au găsit fetele asta, le-a pupat, le-a cuprins, le-a sărutat…

— Şi le-a luat-o…

— Da, le-a luat-o. Misterul acestei sabii este că, deşi am căutat-o febril în literatura de specialitate, nu am găsit-o. Şi am reconfirmat de câteva ori cu doamna Trufaş povestea cu sabia dacică de aur…

— Doamna este încă în viaţă? întreabă Tudor.

— Da, este în viaţă şi o puteţi vedea şi voi dacă timpul ne va permite.

— Câţi ani are doamna?

— Vreo 70.

— Da?

— Da. Vreo 70…

Casetofonul continua să mă necăjească şi nu eram convins că imprima. Vreau să mă conving şi-l întreb pe Tudor:

— Merge casetofonul meu sau nu merge? Se

învârteşte?

— Nu. Nu merge.

— Merge acuma?

— Nu ştiu cât merge de bine.

— Ţine şi tu volanul un pic, Tudore. Vreau să verific.

— Măi Miky, tu nu ştii să scrii şi din memorie?

Tudor pare fericit acum. Ţine cu mâna dreaptă de volan, în timp ce cu cealaltă gesticulează spre casetofonul meu american.

În continuare, drumul şerpuieşte, se răsuceşte, se îngustează, se lasă chiar bălţucit de ploaie, dar nu se rupe. Acum vedem o prăpastie pe dreapta, pe unde curge pârâul.

— Cum îi spune pârâului ăstuia, Tudore?

— Grădiştea.

Râul Grădiştei modifică toată geografia locală. Râul şi întreg peisajul prin care trecem îmi aminteşte de Perú. Uitându-te la muntele maiestuos din faţă pe care sunt săpate terasele dacilor, parcă vezi Machu Pichu. (?) Imaginile îţi iau respiraţia şi nu te mai saturi să priveşti. Aventura noastră continuă prin rupturi de drum, gropi şi bălţoace, dar mergem, mergem înainte. Pentru un interval scurt de timp, trecem printr-o ceaţă deasă care mă obligă să pun luminile de drum şi să încetinesc constant până aproape de mersul melcului. Deodată, în faţă ne întâmpină un sat de munte, cochet şi mic, parcă ar fi o aşezare pitorească din filmele de animaţie pentru copii.

— Cum se numeşte sătucul ăsta?

— Grădiştea de Munte, vine răspunsul.

— Da, şi au bisericuţă, au o şcoală de 4 – 8 clase… iar asta este valea Nineşului… Hai să ne oprim puţin şi să intrăm în vorbă cu oamenii.

Sociabil şi deschis, Andrei încearcă să-şi facă şi aici prieteni aşa cum, de altfel, face peste tot peste pe unde mergem. Acum se apropie de un om aflat pe marginea drumului.

— Bună ziua. Cum te numeşti, omule?

— Bună ziua. Mă cheamă Adi.

— Adi şi mai cum?

— Adi Stoicoiu.

Andrei se recomandă şi el, politicos, apoi continuă să vorbească cu omul pe care tocmai îl întâlnise. Conversaţia lor e degajată şi, pentru cine nu-i ştie şi-i vede, impresia este că aceşti doi oameni se cunosc de mult şi că sunt prieteni de-o viaţă.

— Ce face omul ăsta aici? îl întreb peste câteva minute pe Andrei.

— Ăsta este… este cel mai mare diplomat al… vacilor.

— Ha, ha, ha!…

— Şi unde trăieşte?

— Trăieşte aici, sus, la munte. Da, trăieşte singur, la o depărtare de cinci kilometri de cea mai apropiată casă… Singur! Dar ştii cine cunoaşte cel mai bine locurile acestea? El, Adrian Stoicoiu. În Munţii Suryanului el este stăpân.

— Impresionant! Trebuie să ai o constituţie fizică şi sufletească deosebit de puternice pentru ca să rezişti, singur, aici, izolat de oameni.

— Da, da, mă aprobă Andrei.

Îl văd pe omul nostru de la munte privindu-ne cu interes firesc: nu de multe ori i-a fost dat să întâlnească un grup de citadini şi, mai ales, nu de multe ori cineva s-a oprit să vorbească cu el. Îl mai văd cum ne face semn de rămas bun, prieteneşte, cu mâna.

— Să mergem acum. Sunt curios să ştiu ce peşteri sunt pe-aici.

— Păi… sunt multe. Ia să vedem. Peşterile din Hârtoape, Peştera Trepter, Peştera Bodii…

— S-a găsit multă ceramică dacică înăuntrul lor.

Astăzi este iulie 10, 1998. E dimineaţă iar aerul tare de munte ne răcoreşte şi ne înviorează. Unii din grupul nostru au obosit deja şi au renunţat să mai meargă cu noi, au renunţat să se mai caţere pe poteci de munte, să se agaţe cu mâinile de ierburi, să-şi înfigă unghiile în pământ, printre pietroaie, ca să poată vedea un zid dacic neexplorat, neatins încă de leneşii noştri arheologi de origine română.

Unii au renunţat ieri, alţii azi dimineaţă. Dan a plecat primul, a fost chemat de urgenţă cu treburi de avocatură. Pentru Tudor, motivele sunt diferite, mai puţin musculare şi mai mult digestive. El s-a gândit că nu poate să oprească la fiecare colţ de drum, prin munţi, să-şi dea jos pantalonii, aşa că s-a hotărât să se ducă spre Deva cu colonelul, şi nu e sigur că se va întoarce la noi. Se gândea chiar să se întoarcă la el acasă, la Chişinău. Andrei, o vulpe bătrână, i-a zis cu o voce blândă şi compătimitoare: *„Ia-l şi pe Costel cu tine, la Deva, tot suferă el cu inima”*. Cum Tudor s-a grăbit să spună *„Da”* iar Costel nu a vociferat, s-a trezit că… trebuie să-l aducă pe Costel înapoi şi că nu mai poate merge la Chişinău. Ideea a fost foarte bună. Mergem în continuare spre Sarmizegetusa, mergem la Grădiştea de Munte şi, de acolo, la Feţele Albe. Dacă am putea găsi doi cai pe la vreun muntean din zonă, ne-am putea simplifica drumul spre Sarmizegetusa.

Dar lucrurile nu sunt aşa cum speram. Oamenii de aici nu arată o dorinţă arzândă pentru bani; valorile pe care contează ei sunt puţin diferite. Ei iubesc natura, cu care se confundă de multe ori, preţuiesc o masă bună în compania unor buni prieteni şi, de ce să nu recunoaştem, le place şi un pahar bun de tărie. Aşa că planul nostru s-a dat peste cap. Cel puţin pentru moment.

— Pe aici, pe undeva, trebuie să fi fost o cărbunărie. Dacii au fost unii dintre cei mai sofisticaţi metalurgi ai antichităţii.

— Da, este una prin apropiere, îmi confirmă Andrei bănuiala. Există aici un deal numit Cărbunăria, pe care arheologii au găsit foarte multe cioburi dacice. Dar cercetări serioase nu s-au făcut.

— Unde este dealul, lângă ce sat?

— Lângă Costeşti, de unde veneau ieri, pe jos, generalul Vasile Dragomir cu domnul profesor Rudan. Ei au fost ieri şi au văzut Cărbunăria şi numai ei îţi pot da mai multe informaţii.

— La ce lucrează ei aici?

— La un proiect al Institutului de Geo-Dinamică, care

se ocupă de cutremurele de pământ din România. În realitate, ei acţionează din patriotism, fiindcă aceste investigaţii despre civilizaţia dacică sunt principala lor preocupare, pe lângă proiectele de geo-dinamică. Vor să-şi facă şi un laborator care să cerceteze posibilele mişcări tectonice ale zonei. De fapt, ei studiază civilizaţia dacică. Activitatea domnului academician Zugrăvescu, directorul acestui institut, este lăudabilă şi merită toată aprecierea.

— Bravi oameni! De-ar fi mulţi, mult mai mulţi ca ei! Acum uită-te, la capătul de sus, dinspre sud al Orăştioarei de Jos, este o terasă extraordinară de pe care am cules foarte multă ceramică şi care nu a fost cercetată arheologic niciodată, îmi spune Andrei.

— Vorbeşti de asta care a fost la dreapta?

— Asta, da.

— După ipotezele noastre, aici ar fi fost o aşezare dacică foarte importantă, fiindcă aici, după algoritmul nostru, se unesc linii foarte interesante. Locul merită o atenţie deosebită.

— Andrei, tu spui că ai oamenii tăi aici care, când soseşti, te anunţă imediat ce au descoperit iar tu decizi dacă te interesează sau nu. Mă întreb de ce oare arheologii noştri nu fac la fel, de ce nu au şi ei contacte cu localnicii, aşa cum ai tu? De ce trebuie să vii tu, de la Chişinău, fără să fii plătit de nimeni, şi să faci ce faci? Tu te preocupi de aducerea în prezent a unor descoperiri despre daci, care fac să explodeze multe dintre cunoştinţele noastre despre daci. Prin publicaţiile tale, dacii redevin nici mai mult nici mai puţin decât centrul civilizaţiei antice a Europei. Iar eu nu am suficiente cuvinte să-ţi mulţumesc.

— Miky, nu mă lăuda prea mult. Nu-i uita pe general, pe profesor, pe tine, care vii din New York şi ne uimeşti cu relatările tale despre o nouă istorie a noastră, istorie pe care doar o intuiam, dar nu o ştiam.

— E bine şi e necesar să lucrăm cât mai mulţi şi să trezim interesul naţional asupra istoriei adevărate a neamului nostru.

— Acum intrăm în Bucium, nu-i aşa?

— Da, Bucium este primul sat care aparţine comunei Orăştioara de Sus. Pe teritoriul acestei comune se află principalele cetăţi dacice. Este o comună de 30 kilometri lungime şi care cuprinde satele Bucium, Orăştioara de Sus, Plopeşti, Costeşti, Costeşti-Deal şi Grădiştea de Munte.

— Ştii, Andrei, cu metalurgia la daci... vreau să-ţi spun că tu m-ai convins. Am şi scris despre priceperea dacilor în prelucrarea fierului în „Cuiul dacic sau Cuiul lui Pepelea”. Îţi aminteşti?

— Da, îmi aduc aminte, mi-ai trimis şi mie ziarul, la Chişinău. A fost frumos gestul tău şi am apreciat ce ai scris.

— Am o altă întrebare la care nu am găsit încă răspuns: cu ce au tăiat dacii piatra?

— Stai să-ţi zic întâi despre profesorul Glodaru, arheologul principal al României în problemele civilizaţiei dacice. El spune că a găsit o tonă de plumb pe acest teritoriu sacru al dacilor.

— Şi pe unde este depozitată această cantitate uriaşă de plumb?

— O are în depozite colosale, la Cluj, la care nu are nimeni acces.

— De ce trebuie să fie un aşa de mare secret?

— Da, e trist pentru că, în loc să ne mândrim cu el, îl ţinem ascuns.

— Nu are nimeni acces. Şi nici ăştia de aici, de la Deva, de la muzeu, nu ştiu prea multe.

— Ăştia nu ştiau nici despre cuiele dacice care nu ruginesc. Arheologii de la Deva – deşi Deva este muzeul principal al civilizaţiei dacice din România – ştiu mai puţin decât ştii tu, Miky, la New York.

— Asta nu e bine. Dar acum, Andrei, aş vrea să ştiu ce-a spus Glodaru despre fierul acesta care nu ruginește, pe care tu l-ai cercetat.

— La început a spus că e dat cu o vopsea, care-l proteja de rugină, a şi scris despre asta.

— Dar ce-a mai zis după ce i-ai dovedit din ce e făcut

şi ai adus toată documentaţia ştiinţifică?

— N-a mai zis nimic…

— N-a făcut niciun comentariu?

— Nimic, am fost la el, i-am şi scris o dare de seamă pe care am şi publicat-o în cartea „Fierul-Piatra, Dacii-Timpul”. Domnii au fost foarte interesaţi când le-am arătat studiile spectrofotometrice, graficele… le-am arătat tot. M-au dus la un profesor, Radovici, la Bucureşti. El era (poate că mai este) director adjunct la ICECHIM, fostul institut al Elenei Ceauşescu. Acesta se ocupa cu protejarea ţevilor contra ruginii. Am fost la el şi am discutat mult pe această temă. „*Domnule, asta explodează foarte tare…*”, a zis el. Am continuat să merg pe urmă pe la unul, pe la altul. Ne susţinea, e drept, şi preşedinţia de atunci. Pe urmă am primit 20 de milioane de lei de la Ministerul Cercetării. Aceşti bani trebuia să-i împărţim cu el. Noi să-i dăm probe pe care el să le studieze. El a luat 20 de milioane de lei şi nouă ne-a dat… nimic. În 1995 ăştia erau bani, nu glumă!

— Deci a luat banii şi… adio?!

— A luat banii institutului ICECHIM-ului iar nouă, care am muncit, nu ni s-a dat nimic.

— Şi nu s-au uitat să vadă şi să înţeleagă de ce nu ruginesc cuiele acelea dacice după mai mult de 2000 de ani?

— Nu, n-au făcut nimic.

— Dar ce au făcut cu cele 20 de milioane de lei? Cum au justificat dispariţia acelor bani?

— Cică i-au folosit pentru „*Metodologie de cercetare*”.

— Cu alte cuvinte, au stat pe scaune, bându-şi liniştiţi cafeaua de dimineaţă, discutând politica zilei şi încasându-şi salariile la timp.

— Bine, domnilor, zic, dar pe ce probe ai făcut cercetarea? Că de la mine nu aţi primit nimic şi nici nu mi-aţi cerut! De ce nu aveţi nicio probă? Eu am zeci de astfel de cuie dacice. De ce nu le-aţi cercetat? Ce aţi cercetat dumneavoastră?

— Tot ce aud şi văd în legătură cu nepăsarea

autorităţilor de ieri şi de azi de a cerceta istoria veche mă mâhneşte profund. Şi mă îndârjeşte. Trebuie făcut ceva. Şi vom face. Ce vale este asta, Andrei?

— E valea Nineşului.

O luăm spre Sarmizegetusa. Iar acum tocmai am intrat în Grădiştea de Munte. La stânga estea valea Anineşului care duce la vârful lui Hulpe. Acolo se găseşte una din cetăţile dacice cele mai importante. Acolo, pe vârful Ceata, aşezarea a fost făcută pe 50 – 60 de terase, la o înălţime de 1.200 – 1.300 de metri, dar nu a fost cercetată arheologic niciodată. Acolo sunt imense bogăţii arheologice, după cum spunea Daicoviciu bătrânu'.

— Când spui „Daicoviciu bătrânu'", vrei să spui Constantin Daicoviciu?

— Da, academicianul.

— Asta este cea mai mare aşezare dacică, aici, la Ceata. Pe această vale a Nineşului te duci spre ea. Sunt cam vreo 7 – 8 kilometri. Accesul e foarte greu. Fără o maşină bună, foarte bună, de teren, nu poţi ajunge acolo. Acum avem pe dreapta Apa Grădiştei. Vezi acum terasele astea, aici, sus? Când te uiţi la aceste terase, vezi cum trăia dacul, unde-şi aşeza casa.

Adi Stoicoi, călăuza noastră, are şi el o ipoteză foarte interesantă:

— Domnilor, ăştia îşi aveau casele aşezate pe munte, după epoleţi, după gradul pe care-l aveau. Jos trăia sergentul, pe urmă plutonierul, pe urmă locotenentul, iar sus de tot trăia generalul.

— Adică era o ierarhie...

— Da, era o ierarhie şi în aşezarea teraselor: cu cât erai mai sus pus, cu atât îţi era şi casa aşezată pe o terasă mai înaltă, mai spre vârful dealului.

— Adi, ce ne spui acum este o opinie susţinută de unele observaţii ori este numai aşa, o părere spontană?

— Nu, nu, nu e doar o părere. Cantitatea de ceramică de calitate creşte pe măsură ce ne apropiem de vârf.

— Da, poate fi un punct de vedere solid.

— E părerea lui, spune Andrei, dar posibil să fie

adevărată. Dacii erau şi ei împărţiţi în caste. Vrem noi sau nu vrem, dar în mod sigur nu aveau robi… aveau casta luptătorilor, casta nobililor-*tarabostes* şi pe cea a oamenilor obişnuiţi, a plugarilor.

Din nou ne aventurăm prin locuri rupte de apă, prin noroaie şi gropi. Noroc cu maşina asta rusească a lui Andrei.

— Cum îi spune maşinii?

— Vrei să spui ce marcă este?

— Da.

— Este o Niva…

— Uuu, ce se aude pe sub ea?

— Drumul, drumul dificil de munte…

Am ieşit cu bine din gropile astea de noroi. Nu ştiu cui să-i mulţumesc: lui Andrei – care s-a gândit să cumpere maşina asta puternică – ori ruşilor care au conceput-o aşa de solidă? În faţa noastră se vede casa lui Adi, cocoţată pe un colţ de munte, acoperită de vegetaţia care abundă peste tot. Suntem întâmpinaţi de o căţea foarte suspicioasă, care nu prea cunoaşte termenul „prietenie”, aşa că prefer să stau în maşină până când stăpânul ei o domoleşte.

Azi, iulie 10 1998, este singura zi în care soarele e mai generos cu noi. Până acum a plouat pe noi mocăneşte, ca dintr-o stropitoare fină, nu foarte mult, dar aproape continuu. Mă tot întreb: cum or fi trăit strămoşii noştri pe aici? De ce cuiele pe care le foloseau la construcţia templelor nu au ruginit nici după mai bine de 2000 de ani? Cum au tăiat stâncile, munţii, ca să-şi construiască terasele? Cum au adus, de la foarte mari distanţe, cantităţi uriaşe de blocuri de granit, pe care le-au finisat perfect? Trebuie să fi fost maeştri în arta construcţiei!

Andrei s-a înarmat cu „instrumentul de cercetare dacic”, un ciomag de toată frumuseţea, iar eu n-am putut să fac altceva decât să-l imit. Azi trebuie să ajungem la Feţele Albe şi am vrea să ne abatem puţin pe la Sarmi-Seget-Usa, mergând pe creasta muntelui, sperând ca vremea să ne fie favorabilă şi să putem face şi nişte poze

mai ca lumea.

Acum trecem pe malul râului Grădiştei. Drumul e rupt, abia dacă poţi să păşeşti pe el. Este drum doar de un „picior”, pe stânga e stânca muntelui iar pe dreapta e râpa prin care curge vitejeşte şi zgomotos râul dacilor. Când primarul comunei Orăştioara de Sus a spus că natura este adevăratul arhitect al locurilor acestea, a avut dreptate, fiindcă natura este aceea care a modelat totul în jur.

Miroase a verdeaţă proaspătă din care aureşte, sub razele de soare, un sentiment de eternitate. Totul pare încremenit în grandoare iar aerul miroase aşa de plăcut, încât acum îi poţi înţelege pe daci şi pe urmaşii lor de azi, care trăiesc în aceste locuri. În sfârşit, începi să-i înţelegi pe aceşti oameni şi să apreciezi statornicia şi dragostea lor pentru munţi, pentru că, într-adevăr, nicăieri nu poate fi mai bine ca aici. În pădurea care acoperă munţii, culorile se desfac în nuanţe perceptibile: de la verde pal, deschis, până la cel închis… iar nuanţele asta sunt amestecate aşa, la întâmplare, şi tocmai de aceea creează un peisaj de o frumuseţe care-ţi taie respiraţia.

Ne continuăm drumul… Eu nu ştiu exact unde merg, dar probabil că Andrei are ceva în cap şi vrea să mă ducă undeva anume, la Feţele Albe. Până una-alta, încerc să mă ţin după ei, să nu rămân în urmă. Fiecare merge… pe cont propriu. Grupului nostru i s-a alăturat Adi care, până acum, la unsprezece şi un sfert dimineaţa, fusese în casă. Îl găsisem acolo, lungit în pat. Ne-a spus că toată noaptea a umblat, căutând… nici el nu ştie ce. Asta este pasiunea lui: îi place să trăiască aici, în mijlocul naturii, să se amestece cu ea, să trăiască cu ea şi să se simtă fericit la zeci de kilometri depărtare de aşezări omeneşti. El este unul dintre prietenii lui Andrei şi care, de câte ori găseşte câte ceva, abia aşteaptă să-l vadă pe Andrei şi să-i spună. Andrei îl consideră un prieten foarte bun şi îl tratează ca atare.

Apa Grădiştei este plumburie şi se revarsă vijelios peste pietroaie, buşteni şi peste orice-i stă în cale. Am văzut şi câţiva fluturi roşcaţi, cu culori ţipătoare aruncate

pe ei. După ploaie, iarba este încă plină de apă, merg prin ea, încălţările îmi sunt ude, dar sunt aşa de încântat de natură, încât cred că aş merge aşa, prin iarba udă, toată viaţa.

În faţă, drumurile se despart, unul o ia la dreapta, altul la stânga…

— Unde duce drumul din dreapta?

— Ăla din dreapta merge la Gerosu şi apoi la Barul Mare, spune Adi.

— Şi casa aia de acolo făcută aşa, ca o şură, a cui este?

— Nu e casă, e un garaj.

Urcăm pe o potecă îngustă şi şerpuită, tot mai sus şi mai sus.

— Dacă drumul ar fi fost bun, am fi urcat cu Niva noastră până aici, liber, fără probleme. Parcă auzindu-l pe lăudărosul de Andrei, acum drumuleţul face o pantă „uşoară”, de 60 la sută. Peticele mici de apă băltocesc peste tot iar fărâmiţe de pâraie taie perpendicular… Flori pe stânga, albastre-violet, pe dreapta, albe, încărcate de rouă, toate parcă stau sfioase în calea noastră. În urmă cu câteva zile, o apă – mică acum, cam de 50 centimetri lăţime şi care curge încet – rupsese drumul la 90 grade… şi asta în urmă cu numai două-trei zile. Încă nu ştiu cum o să-mi intitulez povestea când voi fi înapoi în New York: „Aventură în Ţara Soarelui”, „Aventură în Munţii Grădiştei” ori „Aventură în Ţara Zeilor”. Până una-alta, Andrei îmi arată o bucată de ceramică:

— Zgârie-o!

Am zgâriat-o uşor cu unghia degetului arătător.

— Este dacică, spune Andrei.

— Nu este cam tare? întreb eu.

— Nu, nuu, nuu… ia uite-o, ţine-o în mână, e perfect dacică, perfect dacică şi asta ţi-o poate confirma şi cel mai mare specialist al acestor locuri… (care este Adi).

Acesta din urma îşi clatină capul de sus în jos, fără să adauge nimic. Se pare că, de fapt, cel mai bun arheolog este tot natura care, prin viiturile de apă, scoate la iveală

bucăţi de ceramică, bucăţi de istorie…

— Avem în faţă dealul Gerosu iar în spatele lui se poate vedea şi Porumbeiul.

— Unde? Care spate?

— Uite, ăla, în spate, care este drept, acolo.

— Ăla de sus, de acolo?

— Da, cel perfect, aşezat drept, ca o linie.

— Ăla este Vârful Porumbeiului.

— Este aşa de drept, de parcă l-a tăiat cineva.

— Cum îi spune vârfului din stânga?

— Acela este… Labani.

— Ăsta este locul lui Ciucurescu, familia Ciucurescu, care acum vreo 200 de ani se zice că a găsit patru *„vozuri”* cu bani.

— Ce este un *„voz”*?

— Un voz este o cadă mare de vreo 4 metri înălţime.

— Şi erau pline cu bani de aramă?

— Nu, nu de aramă, ci de aur.

— Mă, dă-l încolo, atunci ăştia sunt multimilionari, ca Rockefeller!

— Nu avem niciun multimilionar, pentru că totul s-a împărţit între vreo 6 familii…

— Au împărţit banii…?!

— Da.

— Da, dar acest pământ a fost proprietatea cuiva, nu?

— Pe atunci se arenda pământul, aici…

— Uite locul…

— Cum se numeşte?

— Nila.

— Nila şi mai cum?

— Nila Herban.

— Şi a găsit şi el o comoară?

— Păi, normal, tot de aici… Cu un an în urmă, 700 de monede de aur.

— Şi ce aveau pe ele monedele?

— Capete.

— Capetele cui?

— „Cosoni”, „cosoni” dacici! Ei reprezentau moneda bătută în Dacia şi cu ea se presupune că Traian şi următorii împăraţi ar fi plătit ostaşii care au luptat pentru ei, pe aici. Dar poate că au făcut-o dacii ca să cumpere ce aveau nevoie de la Roma. Este doar o ipoteză. Ce se ştie este că, în timpul lui Traian şi al lui Decebal, „cosonul” era o monedă de aur circulantă.

— Ce a făcut Nila cu banii ăştia?

— Păi, de i-o îngropat acolo, sus, între doi fagi…

— Şi lumea îi caută…

— Nu, i-o găsit altul din Luncani, care i-o ştiut taina. El s-o scăpat cu vorba şi-o spus că i-o ascuns între doi fagi. Acela din Luncani o găsit „un specialist” cu un detector, i-o detectat şi i-o luat.

— Şi au pierdut vreo 30 de monezi până jos, or mai găsit şi alţii…

— Şi ce a făcut cu ele?

— Păi… unele le-o predat la stat…

— Dacă i-a predat la stat, e bine.

— Presupuneri, doar presupuneri… Uite un alt drum drept, tăiat!

— Cum îi spune ăstuia drept, aici, pe stânga?

— Ăsta este Arieşul.

— Şi în spatele lui este…

— Este dealul Arieşului şi uite încă unul mai încolo, aşezat invers, ca o casă mare.

— Şi acela, vârful de sus?

— Sunt Hârtoapele… este plin de găuri cu adâncimi imense, mari, mari ca nişte ceaune.

— Şi acela, acolo, în spate…

— Capul Pietrei.

— Aici, unde se văd căsuţele astea foarte elegante… i se zice Sub Cununi.

— De ce?

— Îi zice aşa, pentru că este o cunună de stânci deasupra lor.

— Unde spui că suntem acum? îl întreb pe Andrei.

— La Comărnicel.

— Şi ce e la Comărnicel?

— Comarnic înseamnă un fel de saivan, loc unde te aşezi, te fereşti de ploaie.

— Şi acolo sunt trei ouă din piatră?

— Cât de mari? întreabă Costel.

— Îs munţi, îs munţi întregi… trei munţi…

— Trei munţi ca trei ouă şi în mijloc e altul.

— Şi spui că astea le-au făcut dacii…

— S-au gândit alţii, înaintea noastră, că-s făcute „de mână de om”.

— Apoi să vezi Vârful Negru…

— Acolo ce mai e, la Vârful Negru?

— Acolo există un platou deasupra, cât două case. Acolo trăsneşte, vara, de… nici în filme nu poţi vedea aşa trăsnete!

— Am găsit acolo două vase sparte, cu morişca solară pe ele. Unicat total în cercetarea astrologică.

— Ce înţelegi prin morişcă solară?

— Soarele în mişcare, ca o roată în mişcare.

— Pot să le văd şi eu? îl întreb pe Andrei.

— O, da! Poţi să le faci şi poze! Adi are la el acasă, în şopron, unul sfărâmat, dar cu „morişcă solară” intactă.

— Şi acum unde ne duce acest Adi?

— El spune că o să ne arate ceva formidabil, dar numai el ştie ce.

La câteva sute de metri depărtare, zărim nişte platouri.

— Ăsta este aşa-zisul chirpici dacic. Îl vezi? mă întreabă Adi. Ăsta este un fel de lut ars din care dacii îşi făceau podina casei. O făceau din lut, pe urmă o ardeau bine. Peste ea puneau un simplu fundament din piatră de munte, pe care o lipeau cu această pastă, cu acest chirpici. Aşa îşi aranjau întreaga casă. Arată extraordinar pentru vremea aceea… şi nu numai.

— Deci acest pământ ars pe care-l avem acum sub picioare, această platformă, totul este…

— Da, se cheamă chirpici.

— Care ar fi concluzia?

— Concluzia este că pe această platformă a fost o localitate dacică, acum mai bine de două mii de ani.

— Iar aceasta ce este?

— Asta este o bucată de ceramică. N-o strica, las-o jos, acolo, în pământ, acolo unde-i este locul. Este foarte fină. Ce are ceramica dacică şi nu mai găseşti la alte ceramici este fineţea.

— Noi am cercetat-o cu microscopul electronic, am făcut o treabă foarte serioasă. Am cercetat-o din punct de vedere al compoziţiei şi i-am descoperit misterele.

— Aşa fineţe de ceramică nu se găseşte nicăieri, completează, cu mândrie dacică, Adi.

— Uite, este de ajuns să ridici acest mănunchi de iarbă, să o smulgi şi găseşti sub ea din nou ceramică… este peste tot, veche de sute şi mii de ani, dar niciun arheolog n-a venit pe aici, măcar să arunce o privire.

— Vezi, unde ai găsit lutul ăsta, asta înseamnă că aici îşi făcuse omul casa.

— Şi tot aici, omul ăsta, urmaş al vechilor daci, şi-a amenajat o grădină…

— Da, o grădină de varză.

— Totul este impresionant! Pe ce culme suntem acum?

— Pe Dealul Muncelului, la Platoul lui… Horică Balint, să-i spunem aşa. Casa asta este a lui Stanciu Ion. El trăieşte aici, iarnă-vară. Este unul dintre prietenii noştri de aici… e un băiat foarte de treabă care are grijă să ne înştiinţeze despre orice găseşte nou prin împrejurimi.

— Vedeţi crucile astea? Aici au fost înmormântaţi moşii noştri.

Citind numele de pe cruci, Adi ne spune câteva cuvinte despre cei plecaţi… Aflăm că unii i-au fost rude.

— În faţă, undeva, trebuie să fie Rudele, nu? îl întreb tendenţios pe Andrei.

— Te gândeşti la Zeul Ruda, Zeul Ploii la vechii Vedici, îmi răspunde acesta. Încă îşi păstrează numele prin aceste locuri… până s-o găsi careva să i-l schimbe, aşa cum s-a întâmplat prin toată Dacia noastră. Multe nume,

aparent fără înţeles, au fost schimbate, fără ca guvernanţilor să le pese că distrug adevărate comori istorice. Căci cum altfel se poate schimba percepţia privind originea unui popor decât inventându-i o altă istorie… o istorie de origine greco-slavo-romană, dar care nu are nimic în comun cu realitatea?!

— Pe aici s-au găsit câteva sanctuare dacice, cărora arheologii le spun – deşi au forma marilor sanctuare rotunde – „stane”. Mai departe e Mileea, pe urmă Timpul, Godeanu, Bătrâna, Steaua Mare, Steaua Mică şi Nacelu.

— Aşa le spun localnicii acestor vârfuri.

— Da, iar Bătrâna este cel mai înalt punct magnetic…

— Geomagnetic, după cum spune generalul Dragomir. Bătrâna nu este cel mai înalt vârf, dar pe el câmpurile magnetice formează punctul maxim de înălţime.

— Generalul a văzut astea cu aparate, completează, cu respect, călăuza noastră, Adi.

— Iar Godeanul ce reprezintă? îl întreb tot pe el.

— Godeanul este muntele sfânt al nostru, al dacilor! Că noi, cei de aici, ştim cine suntem!

— Şi cine sunteţi? îl întreb mai mult din dorinţa de a vedea cum reacţionează un om obişnuit care locuieşte pe aceste meleaguri.

— Suntem DACI, vine, ferm, răspunsul. Suntem acelaşi neam de oameni care au trăit aici şi atunci, de mult, şi care şi-au îmormântat moşii, aici, peste tot locul. Domnii de la Bucureşti ne pot numi… romani sau cum vor ei, dar ştiţi ceva? Noi suntem romani cu o singură condiţie: dacă romanii sunt daci, numai atunci!

— Îmi place răspunsul tău şi mă bucur că gândeşti aşa. Sunt curios câţi profesori de istorie românească ştiu acest lucru şi îl spun şi elevilor, la şcoală. Unde ne-o fi mândria de neam, de istorie, de civilizaţia căreia îi aparţinem şi pe care parcă ne este ruşine să o menţionăm?!

Mergem tăcuţi, meditând la discrepanţa frapantă între realitatea istorică – pe care noi o vedem aici, în inima munţilor – şi versiunea oficială viciată de influenţe străine

de neam şi de ţară.

Ziua este frumoasă iar natura parcă se întrece pe sine însăşi creând o bogăţie de culori şi miresme cum rar am mai văzut. Trecem peste ape, peste platforme acoperite cu ruine de temple dacice ale căror resturi de coloane rup coasele ţăranilor „de generaţii”, cum ne-a spus unul din ei.

— Unde suntem aici?

— Pe Dealul Muncelului, în locul numit „al lui Stanciu Ion”.

— Aşa… Şi de aici, când ne uităm în direcţia asta, spre nord-sud, se vede o casă.

— Pe acolo vom trece…

— La câte grade vine…?

— La câte grade, la câte grade… mă îngână Andrei pentru ca apoi să-mi răspundă: vine exact la 90 de grade pe nord de aici.

— Ce vrei, de fapt, să spui?

— De pe această terasă excepţională, în formă rotundă, pe care stăm noi acum, se vede exact cetatea de la Sarmizegetusa…

— Cum de ai ştiut? mă întreabă Andrei, parcă gelos pe cunoştinţele mele.

— Foarte simplu: ţi-am citit cartea „Magistralele tehnologice ale civilizaţiei dacice”.

Am râs cu toţii şi ne-am continuat drumul.

— Şi la aceste vârfuri din faţă… cum le mai spune?

— Ăsta pe care mergem acum este Piciorul… merge aşa, la 60 grade în pantă.

— Dar acela din faţă?

— E Dealul Grădiştei. Pe el se spune că a fost drumul antic. Pe acolo o fi coborât drumul dacilor, pe culmea asta, îmi arată Andrei o culme ca de piramidă, acoperită cu un covor de verde strălucitor.

— Şi acela din spatele lui?

— Care?

— Cel ce se duce până departe, până în spatele Dealului Grădiştei.

— În spatele lui este Culmea Timpului.

— Nu, nu, le încurci, nu-i aşa! sare, ca ars, Adi.

— Deci, ăsta din mijloc care începe de aici, de jos, ăsta e Dealul Grădiştei.

— Şi asta din faţă?

— Astea-s Feţele Albe.

— Deci, primul e… Feţele Albe iar în spatele lui este Dealul Grădiştei.

— Dincolo de vale deci, acolo vine Valea Albă, pe care am mers noi, pe jos… Valea

Pârâului…

— Iar ăla, în spate de tot, proptit parcă în nori…?

— Comărnicelul.

— Şi drăcovenia asta, aici, în dreapta, care stă aşa, într-o rână…?

— Aici sunt Rudele.

— Primul sau al doilea?

— Ăla e în valea lui Brad, e Piciorul lui Brad, şi vârful cel mai înalt, Rudele…

— Rudele este vârful cel mai înalt…

— Şi mai departe merge Meleea şi pe urmă… o să mai vedem.

— Acum o să fac o poză ca să ţin minte asta cu băţul pus pe spate că, altfel, o încurc, spun eu. Găsim o platformă ovală cu un diametru de 10 metri, pe care ceramica dacică abundă. Mai inspiraţi, Adi şi Andrei dau cu piciorul în acest dâmb şi spun că parcă ar suna a gol.

— A gol? îi îngân eu cu voce tare căci, sincer să fiu, nu prea înţeleg ce poate fi aşa de formidabil.

— Uite, vezi cum am dat de o bucăţică de ceramică neagră? îmi explică Andrei. Este extraordinar de perfectă şi se găseşte nemaipomenit de rar. Uite-te la ea. Asta vorbeşte despre bogăţia celui ce a locuit atunci, de mult, în aceste locuri.

— Spui că aici a locuit cineva foarte bogat…

— Da, se vede după lucrătură. Uite şi o excepţională ceramică roşie, este lucrată cu fineţe şi are o linie… oh! Adi ridică apoi un val de pământ şi, printre bulgări negri, apar şi bucăţi mari de ceramică, cioburi de vase.

La zece centimetri adâncime, când tragi de pământul amestecat cu iarbă, încep să se ivească vase mari, ceramice, de 10 – 15 centimetri lungime. O gură de vas este tot ce şi-ar dori un arheolog să aibă ca să poată cerceta. În lumea pe care o trăim, despre o bucăţică de vas ca ăsta, de ceramică neagră sau roşie, unii ar scrie o carte de istorie. Aici e plin de astfel de „cărţi de istorie”… Cine să ia în seamă aceste vase? Cine să scrie despre ele? În loc de arheologi dornici să-şi folosească cunoştinţele, îl avem pe Adi…

— Adi, cum te mai cheamă pe tine? Adi şi mai cum?

— Adi Stoicoi.

— Şi de unde eşti tu de fel?

— Mama e din Luncani iar tata e din Ocolişul Mic.

— Tu unde te-ai născut?

— Eu m-am născut aici, la Feţele Albe.

— Tu te-ai născut la Feţele Albe?!

— Da, aici am stat patru ani de zile.

— Şi pe urmă…?

— Pe urmă am ajuns jos, în Valea Largă.

El, Adi, este omul care cutreieră locurile acestea, fără busolă, este o călăuză adevărată, călăuza de bază a prietenului meu, Andrei.

— Acum vreau să vă spun ceva: Ceauşescu – prost, neprost – a vrut să facă zona asta sat istoric, etnografic. A tras şi curent electric până pe undeva, prin vale. O dat ordin să se asfalteze drumurile… Dar ei nu le-or asfaltat, banii i-or mâncat, or… investit să facă motel sus, la Cetate. Şi nimic nu s-o terminat ca lumea, oftează călăuza noastră.

Ne continuăm drumul urcând şi, uneori, coborând, discutând despre trecutul nostru, despre oamenii ce trăiesc prin aceşti munţi, de mii şi mii de ani, fără să le pese de istoricii şi arheologii care, după momentul politic, încearcă să le schimbe când istoria, când originea… ba chiar şi religia.

Am ajuns la casa unde stă Horica Balint, (Horea Balint), o casă mică, înălţată după principii dacice, acoperită cu ţiglă roşie, strălucitoare. Horica trăieşte

singur. Lângă casa lui, pe stânga şi pe dreapta, sunt rudele lui, aici, în pământ. Omul ne arată mormintele: asta e crucea mamei lui iar aici, în dreapta, se odihnesc cele două surori ale sale. Bunicii, străbunicii sunt şi ei prin jur… El trăieşte aici, cum a trăit familia lui şi cum au trăit înaintaşii familiei lui. Neam de neamul lui a trăit aici, nu de secole, ci de milenii… Şi nimeni nu e să-i ia locul, nimeni nu-l râvneşte. Cu puţina agricultură pe care o poate practica aici, omul îşi trăieşte viaţa fără să-i pese dacă e sărac ori bogat. Aici o să şi moară… nimeni nu doreşte să-i ia locul. Aşa sunt ei, vlahii-daci. Aceasta este ţara lor şi neamul lor milenar, aici vor să trăiască şi tot aici vor să fie îngropaţi. Uite livada mică, grădina de zarzavat, câteva vaci… şi omul îşi duce viaţa cum şi-au dus-o şi părinţii lui. Şi nu se plânge. A făcut şi câteva căpiţe de fân, ca să aibă ce să dea, la iarnă, animalelor şi să-şi primenească şi salteaua pe care doarme. Flori sunt peste tot: garofiţe sălbatice cu miros pătrunzător, mărgăritare albe şi strălucitoare, gălbenele… Toate, aici, împreună, sunt un buchet fascinant de flori multicolore, ca o orchestră simfonică în care fiecare instrument îşi are locul lui, bine stabilit.

— Aici au trăit, trăiesc şi vor trăi dacii. Aici ne e pământul, aici ne sunt rădăcinile, spune Andrei Vartic.

Aici, de la Balint mai în vale, Andrei şi Adi au descoperit o conductă de apă, o conductă veche nu de 10, nu de 100, nu de 1.000, ci de cel puţin 2000 de ani. O conductă dacică, perfect funcţională şi acum! Ea nu numai că nu s-a rupt şi n-a ruginit, dar continuă să ducă apa mai departe, tot mai departe… Este făcută din clei ars, ceramică dacică. De fapt, alde Balint, de ani şi ani îşi adăpau animalele la un izvor pe care Andrei împreună cu Adi s-au apucat să-l cureţe. Şi, minune mare, a apărut din munte un fir de apă subţire care, încet-încet, s-a limpezit şi ne-a astâmpărat setea.

Suntem în după-amiaza zilei de 10 iulie 1998. Coborâm din aşezare, de la Feţele Albe, şi ne îndreptăm spre Sarmizegetusa Regia. Mergem printre copaci, ca

printr-un tunel, pe o cărare îngustă. Când respiri aerul curat al muntelui, mergând printre molizi de 20 – 30 de metri înălţime şi când calci pe ascuţitele lor ace, acum uscate şi sărutate de roua dimineţii, atunci, în acele momente speciale, te simţi mai aproape de cei bravi şi mândri, de cei ce-au trăit cu mult timp înaintea ta, te simţi parte integrantă a istoriei Daciei Măreţe, ţara ta de odinioară şi dintotdeauna. Te simţi, din nou, dac şi eşti fericit.

Sarmizegetusa Regia… acolo m-a urmărit, nu de mult, blestemul lui Zalmoxis: „Nu-mi atingeţi locurile”. Acolo, casetofonul nu mai mergea, bateriile se consumaseră „aşa, peste noapte”, filmul din aparatul de fotografiat se terminase şi el „brusc”, aparatul de fotografiat al lui Tudor „s-a oprit” şi el, iar eu mă întrebam descurajat: „*Ce caut aici fără instrumente moderne*?” Cum se strică totul tocmai la mine? De felul meu, nu sunt superstiţios, aşa că m-am convins pe mine însumi că numai ghinionul e de vină şi nimic altceva, cu toate că, dacă mă gândesc mai bine, pot lua în considerare şi câmpul magnetic deosebit de puternic din zonă. Dar uite că acum am buzunarele pline de baterii, de casete şi… am chiar şi un creion! Cu alte cuvinte, încerc să compensez lipsa mijloacelor tehnice moderne.

Aici se află una dintre cascadele cele mai frumoase pe care le-am văzut vreodată. Se numeşte Pârâul Prelucilor.

— Ce înseamnă Prelucă? îl întreb pe atoateştiutorul Andrei.

— Prelucă înseamnă poiană. Dar „lac”, în sanscrită, înseamnă „a vedea”. Deci, ar însemna

„Locul de unde se poate vedea ceva”.

— A trebuit să vină moldoveanul ăsta din aşa-zisa Basarabie ca să ne spună aceste lucruri frumoase.

— Ce zici, Adi, e adevărat?

— Am învăţat multe de la el dar, în primul rând, să-mi iubesc mai mult ţara.

— Sper să nu uiţi asta niciodată.

— Am învăţat să mă uit cu alţi ochi la tot ce este împrejurul meu, la aceste locuri unde m-am născut şi crescut. Le-am descoperit trecutul măreţ, trecutul nostru dacic.

Ca răsplată şi admiraţie pentru Adi, prietenul lui Andrei i-a pus fotografia pe câteva calendare color, de i-a rupt inima…

Acum trecem peste un râu care are o apă curată, albă şi strălucitoare. Foarte bună de băut. Vorbim despre daci, dar să nu facem şi noi cum a făcut Heinrich Schliemann care, descoperind comoara predacică de la Troia, a spus: „Am găsit comoara, aurul lui Priam” când, de fapt, ce descoperea el era cu 2000 de ani înainte chiar de Priam, era trecutul nostru pelasgic carpato-danubian. Acum ne uităm la tot felul de ziduri ciclopice ce „zidesc” aici munţii. Or fi de la daci… sau puteau să fie şi mai dinainte. Nu s-a făcut nicio determinare cu carbon ca să se vadă de când sunt. S-a găsit o monedă romană dintr-un an oarecare şi imediat s-a decis că „zidul este roman. „Mă gândeam ce-ar fi ca, într-o zi, din curiozitate, să arunc un dolar american sub unul din ziduri… pentru a-i vedea pe arheologi încercând disperaţi să explice cum americanii au construit zidul, chiar înainte ca ei să se nască!

Istoria este făcută şi reconstituită de oameni, cu greşelile lor mai mari sau mai mici. Dacă până la Heinrich Schliemann, legenda Troiei era un simplu basm, ca şi Iliada, el a făcut-o să fie realitate. Aşa este şi aici. Când m-am văzut la Feţele Albe călcând pe pământul pe care creşteau ierburi, flori, alături de brazii sub ale căror rădăcini se găseau ziduri ciclopice de cetăţi şi temple „încă nedescoperite”, atunci am înţeles că arheologia practicată la noi este mai mult o joacă, dar, din păcate, o joacă foarte periculoasă prin consecinţele ei asupra istoriei adevărate. Căci istoria noastră adevărată încă nu a fost scrisă.

Vremea este frumoasă şi, deşi e înnorat, nu plouă. Pe dreapta curge Valea Albă, râul zgomotos şi turbulent care e în stare, când se umflă, să distrugă drumuri şi munţi, dar şi să construiască văi şi terase.

Am coborât de la Feţele Albe şi acum ne îndreptăm spre Sarmizegetusa Regia, aşa-zisa cetate de scaun a lui Decebal. Merg de câteva ore, dar nu mă simt deloc obosit.

— Ăsta-i magnetismul locului, spune Andrei, referindu-se la faptul că vârful Baba de lângă Godeanu este cel mai înalt vârf magnetic de pe teritoriul nostru. Sângele are în compoziţie hemoglobină, făcută dintr-o proteină, *globina*, şi… fier. Gândiţi-vă ce se întâmplă când pui un cui de fier într-un câmp magnetic… şi apoi speculaţi ce i se poate întâmpla corpului uman aşezat într-unul din cele mai puternice noduri magnetice! Locurile astea sunt de un milion de ori mai frumoase şi mai sănătoase decât Sinaia, Predeal, aproape decât orice alt loc din lume. Mă gândesc ca, în viitor, să-mi iau o casă ori să-mi construiesc una pe aceste meleaguri.

— La Valea Albă, spune Adi, tot ce s-a săpat cu hârleţul de către arheologi s-a făcut acum 20 de ani. După aceea nu a mai interesat pe nimeni. Au văzut cam ce există pe acolo şi aceiaşi arheologi „ai noştri”, după ce au dezgropat ce-au dezgropat, au desigilat o parte iar restul… restul a fost lăsat pradă sălbăticiei naturii. Dacă înainte erau îngropate, acum fiind descoperite, vezi cum mici seminţe au devenit plante sălbatice şi şi-au înfipt câte o mică rădăcină: azi una mică, mâine una mare, poimâine o sută de mii, un milion… până ce blocurile or să se disperseze. Aşa că acţiunea omului o să distrugă ceea ce au lăsat strămoşii.

Pe drumul ăsta spre Sarmizegetusa, Adi ne-a arătat o scurtătură de doar o jumătate de metru lăţime, aproape nici nu o vedeai, dar am scurtat drumul cu o treime. Şi, deodată, ne împiedicăm de un pietroi de andezit, dreptunghiular, înfipt parcă cu duşmănie pe cărare. Poate-poate s-o găsi cineva să-l vadă şi să-l studieze. Andrei se apucă să dea la o parte frunzele de pe piatră şi ne spune că ăsta e un calcar tăiat în colţuri de 90 de grade şi că are 90 de centimetri lăţime iar în jos… nu se ştie. Ruslan scoate ruleta şi ne spune că este lung de 75 de centimetri, înalt de 24 – 25 şi lat de 34. Sunt cap de coloană şi cu greu

reuşesc să nu cad de prea multe ori. Mă aflu pe o pantă de 75 de grade şi mă opresc puţin să admir peisajul de pe partea stângă.

Suntem la Sarmizegetusa Regia şi începem să mergem de jur-împrejurul cetăţii, a zidului cetăţii. Andrei îmi arată coada de rândunică, tipic dacică, săpată în zidurile cetăţii. Pe buza de sus a unui pietroi mare, dreptunghiular, se vede o „gaură" săpată frumos, ca o coadă de rândunică. Tăieturile sunt perfecte în andezit (andezitul este cea mai tare rocă pe care nici azi nu poţi s-o tai decât cu topoare făcute din… titan!… Dar ei, dacii, le-au tăiat acum mai mult de 2000 mii de ani!). Zidul pe care mergem acum a fost, probabil, făcut în grabă, pentru că vedem o adunătură de diferite blocuri de piatră şi fragmente de columne.

Acum avem în faţa Calea Sacră. Eu îi spun Drumul Zeilor. Sentimentul care mă cuprinde deodată, ca o căldură de dincolo de raţional, este atât de intens, încât am nevoie de câteva clipe bune pentru a mă convinge pe mine însumi că nu visez, că sunt, într-adevăr, aici. Privirea mi se împăienjeneşte de emoţie când îmi dau seama că eu, locuitor anonim al planetei începutului de mileniu trei, eu am onoarea şi imensa bucurie de a intra în locaşul măreţei istorii de acum două mii de ani a înaintaşilor mei. Privirea nu se mai satură alergând grăbită de la o terasă la alta, de la o minune umană antică la alta… Terasele au 4 metri lăţime şi, probabil, peste 40 lungime. Ele duceau spre Templul Sacru… Sunt construite din blocuri de andezit, blocuri imense, ciclopice, mai mari în partea de sus a terasei şi din ce în ce mai mici în jos. Pe margini au canale de scurgere, drene, probabil studiate de arheologi. Pe unele, specialiştii chiar le-au înlocuit cu calcar, dar acesta nu au rezistat nici măcar 10 ani, fiindcă acum totul arată zdrenţuit. Cred că intenţia fusese bună: refacerea drumului dacilor, „Calea Sacră" sau „Calea Soarelui", dar nu întotdeauna buna intenţie dă şi rezultatele dorite. În cazul acesta, drumurile dacilor au fost murdărite şi distruse.

Ciudat cu această cale sacră este că lespezile din care este făcută sunt foarte alunecoase. De ce le-or fi folosit dacii… nimeni nu poate spune. Dar sunt construcţii perfecte. Cine o fi plâns, cine o fi râs pe Calea Sacră, spre ce locuri de sacrificiu ducea ea, cine mergea pe ea? Cu cine au construit-o dacii, când ei nu aveau sclavi?! Poate că numai credinţa într-o fiinţă supremă te poate determina să faci asemenea construcţii. Numai un popor care crede în ceva absolut îşi putea permite să ridice asemenea lucrări măreţe. Perú – cu al său Machu Pichu (?) – ar trebui să vadă ce minuni tehnologice există aici, la noi, la Sarmi-Seget-Usa, la Daci ori la Vedicii Carpato-Danubieni!…

Întreaga lume ar trebui să vadă!

Acum am ajuns la căsuţa făcută de „bătrânul" Daicoviciu, Constantin Daicoviciu, după un proiect dacic. Totul a fost construit ca acum 2 – 3.000 de ani. Bârnele sunt îmbinate la colţuri, fără cuie, aşa cum faci când împreuni degetele mâinilor pentru a forma un căuş.

Intrăm şi noi să vedem cât de primitoare este casa. În faţa căsuţei dacice, oripilaţi, privim rezultatul muncii „harnicilor arheologi români" conduşi de profesorul Glodaru: în loc să prezerve ţevile de ceramică dacică prin care apa era adusă acolo de sute şi mii de ani, ei le-au spart ca să-şi „asfalteze" cu ele o mică potecă spre intrarea în casă. Şi, fiindcă nu au putut să renunţe la apă, au adus nişte conducte moderne, de tablă care, evident, au ruginit. Deştepţi şi arheologii ăştia! Ţevile dacilor, din ceramică, le-au spart ca să calce pe ele ca pe nişte lespezi, în timp ce, printr-o conductă ruginită, au băut apă devenită nepotabilă!… Orice alt comentariu este de prisos.

Ploaia ne ocolise până acum, dar spre dimineaţă ne-a dat din nou întâlnire… de data asta părea nu are de gând să ne părăsească prea curând. Am pornit, totuşi, la drum, călcând peste pietroaie ciclopice, fasonate, sculptate. Am pornit în sus, căţărându-ne pe stânci. Ajungem la Sarmizegetusa Regia, unde găsim o fracţiune de roată, de piatră zimţată pe interior, cu un diametru de circa 4, 5 – 5 metri. De ce oare la orele de istorie, la şcoală, copiilor

daco-românilor nu li se spune nimic din ceea ce văd eu acum? Nimeni altcineva nu le-a văzut încă… ori nu vrea nimeni să le vadă?

(De ce nu te opreşti să descrii Sarmizegetusa Regia? Măcar câteva rânduri. Căci spui că „ajungem la Sarmizegetusa Regia”…Şi? Locul este mult prea important şi, de aceea, nu trebuie ignorat. Eu aş scrie ceva în genul: Ori de câte ori mă aflu în faţa Sarmizegetusei, mă cuprinde un sentiment profund de admiraţie şi de confuzie, în acelaşi timp. Privesc vrăjit locul acesta care a fost martorul tăcut al istoriei îndepărtate a neamului meu şi îmi imaginez cum trebuie să fi trăit şi cum trebuie să fi luptat dacii în acele timpuri vitrege. Privesc în jur şi parcă descopăr, de fiecare dată, altceva, ceva nou şi enigmatic… Simt cum istoria ancestrală devine prezent şi cum eu însumi devin parte din această superbă istorie! Aşa sau altfel, cum vrei, dar cred că trebuie spus ceva!)

Obosiţi, am ajuns înapoi de unde am plecat (Ca să ajungi de unde ai plecat, trebuie întâi să descrii ce ai văzut unde ai fost, nu?), la casa lui Adrian Stoicoi. L-am întâlnit şi pe Ion Stanciu, care are o proprietate şi o casă foarte frumoasă, aici, în vecinătate. Ne aşteptau cu o sticlă de ţuică galbenă… ca să ne mai încălzim.

— Măi Ioane, tu ştii ce înseamnă Ion, ce nume este?

— Ce nume să fie? Ion e nume de slugă!

— Vezi, aşa ţi s-a spus ţie, însă la străbunii daci el însemna „magnificul”. Dar asta este o altă poveste pe care nu intenţionez să ţi-o spun acum.

— Hai, domn Miky, spune-mi-o acum că naiba ştie când ne-om mai întâlni.

N-am putut rezista la asemenea rugăminte, aşa că i-am povestit lui Ion Stanciu despre Domnul Nopţii, Ion-Magnificul… S-a bucurat mult şi mi-a zis că nu va uita niciodată.

Vineri 11 iulie 1998, părăsim Orăştie. Toată lumea este în formaţie. Tudor şi colonelul s-au suit în Audi-ul lor, iar Andrei Vartic şi Ruslan în micuţa lor maşină de munte cu tracţiune pe patru roţi şi care ne-a scos din mocirlă.

Plecăm spre Şona să descoperim *guruieţii* sau piramidele de pământ, descrise aşa de poetic de Ion Minulescu, când, cu ani în urmă, în cadrul *Zilelor Culturii Făgărăşene* a fost prezentată o comunicare cu privire la existenţa, lângă Făgăraş, la Şona, a unui complex de *tumuli* (în total nouă), dispuşi într-o grupare aproape sistematică. Este vorba despre aşa-zişii „guruieţi", unde cel care a făcut comunicarea (personal nici până azi nu am putut afla numele domniei-sale) pretindea că a fost înmormântat regele Şona. În continuare, în comunicarea făcută, s-a spus că întregul complex de evenimente povestite în poemul Rāmāyana şi avându-l ca erou principal pe Rama, ginerele regelui Şona (care era tatăl Sitrei sau Sitroaiei, aşa cum i se mai zicea), se oglindeşte în numele aşezărilor ce se află în jur de Şona/Făgăraş, pe o rază de circa 50 de kilometri. Rama era căsătorit cu Sitra, fiica împăratului Sona. În Rāmāyana se vorbeşte despre războiul dintre cele două caste conducătoare, a *ramanilor* (brahmanii de mai târziu) şi cea a apărătorilor casei, a cetăţii, *kasa-tria*, război câştigat în final de ramanii conduşi de Rama. Trupele învinse ale kasa-tria se vor refugia pe drumul zeilor (Drumul Byk-ului… să fie oare acelaşi cu binecunoscutul drum al Bâcului, Bâcului haiducului, de pe malul râului Bâc de lângă Chişinău?), în ţara zeilor, *Daksa*, în ţara împăratului Sona. Trupele erau conduse de 7 ramani, printre care: Brasiva-Sala, Budila şi Serka-Ra. Foarte curios este faptul că numele acestor trei învinşi apar în cele ale localităţilor Braşov, Budila, Şercaia, ceea ce – pretind cei care au făcut comunicarea – dovedeşte că învinşii s-au refugiat în regatul lui Sona, tatăl prinţesei Sitra (la rândul ei prigonită de Sona, căruia nişte clevetitori îi spuseseră că Rama, soţul ei, dorea să-l detroneze pe el, împăratul). Jur-împrejurul Braşovului întâlnim nume ca ale tovarăşilor de arme ai lui Brasiva (care a şi dat numele său oraşului de mai târziu, Braşov), cât şi ai Sitroaiei. Nume de vechi zei vedici le întâlnim prin apropiere: Tamasfalau, la 30 de kilometri de Braşov, ni-l aminteşte pe bătrânul zeu vedic Tamash. La 22 de

kilometri de comuna Budila, apare Moacsa, care ni-l aminteşte pe Moksha, zeu vedic ce exprima, în acelaşi timp, Unitatea şi Infinitul. Şi exemplele pot continua într-o aşa de mare bogăţie de „asemănări”, încât pentru cei necontaminaţi la „facultăţile de istorie română”, toate acestea ridică semne de întrebare. Iată câteva exemple: Siriu-Shri sau Sri (zeiţa belşugului), Sandra-Chandra-Sandru, Moacsa-Moksha, Harnau-Hora-Mani, vârful Baratau (numit, poate, după Bhara-Ta, eroul carpato-danubian-aryan, sub a cărui conducere a fost cucerită o mare parte a Indiei, şi ale cărui fapte sunt amintite şi în Mahābhārata), Negoiul-Negae, Varta-Dealul din Braşov (în sanscrită, Brasiva-Varta, vatra lui Brasiva sau Ţara lui Brasiva); ramanul Uddalaca, care făcuse cauză comună cu ramanii rebeli, întors şi el acasă, în Daksa-Dacia, se aşază la Uda, pe valea Vedei, în apropiere de sihăstria Lachu-Mana, adică nu departe de Topana, Vetu.

Şi, parafrazându-l pe Marius Vivekananda, pot spune:

„DACIA, aşezare de RAMANI Dăinuie de mii de ani, Seculară-n atestare

Denumirea-i grăitoare DAKSA, zeul creator De popor DAC, iubitor în SPIRALĂ crezător

…DACIA, locul unde clanul De păstori a luat fiinţă Devenind chiar reşedinţă şi cu rol de „Capitală”.

O cetate Aryană

…Veche vatră de lumină

A „vedicului” fără de vină Aşezare milenară

Nobilă şi legendară

…ROMÂNIE, în jurul tău Nu a fost şi nu-i un hău! Ancestrale aşezări

De pe vatra-ntregii ţări, Sunt şi astăzi vii, prezente, Ale vieţii monumente!

Avem TAMAS a lui FALAU Chiar aproape de Braşov, zău.

MOACSA, SANDRA, chiar şi PAVA

Ce ne preamăreşte slava. Vedici zei de mii de ani Stau de veghe pentru Neam.

(Versurile de mai sus eu nu le-aş include)

…Adevăruri engramate
În cuvinte reflectate
Din graiul RAMANILOR TRACO-GETO-DACILOR
Şi Ramanilor strămoşi Ancestralii noştri moşi Din a lor limbă vorbită Denumită şi SANSCRITĂ Am dat lumii-ntregi
O LIMBĂ, o CULTURĂ Şi-o ENIGMĂ!!!
Cum de azi al nost-popor Este doar un SPECTATOR? Când VOM ridica iar fruntea
Să stăm drepţi precum NEGOIUL Cu SIRIUL lângă noi
Şi puternici ca RAMANUL Să trăim în Armonie
În respect şi bogăţie!

Este evident pentru orice om cu bun-simţ că există suficiente argumente care să determine pe cei în drept să sape cel puţin unul dintre „Guruieţi”. Mulţumim şi celor de la *Renaşterea Daciei*, care, în ziarul V. nr. 1, vorbeau de Minulescu.

Între timp, Andrei îmi arată, de la distanţă, „Piramida din Săcel” spre care ne îndreptăm acum, pe drumul Sibiului, undeva, pe partea dreaptă. Seamănă cu o piramidă în patru laturi, cumva orientată spre nord. Foarte aproape este comuna Tilisca, unde o altă cetate, „Cetatea de la Tilisca”, se adaugă şiragului nestemat de cetăţi dacice. Ieşim din Sibiu şi ne îndreptăm spre satul Sona. (sau Şona?) În drum spre Sona, am trecut prin Avrig, Coriu, Ucea, Corbul Ucii… Interesantă şi demnă de studiat este această toponimie ca, de altfel, şi hidronimia: satul Ucea – pârâul Ucea, satul Scoreeni – pârâul Scoreeni, satul Avrig – pârâul Avrig, Şinca Veche – pârâul Şinca Veche. Toponimia, urmată de hidronimie, este o dovadă de necontestat a vechimii aproape imemoriale a locurilor.

Drumul spre Şonea nu este deloc uşor. O luăm la dreapta, pe malul Oltului, iar de acolo, pe drumuri desfundate, pline de pietre, bălţoace şi noroi… Nu există niciun indicator că ar exista acest sat. Acum avem Oltul, pe dreapta, iar drumul ne face şi mai mari probleme din cauza gropilor din ce în ce mai adânci şi imprevizibile.

Continuăm să căutăm un indicator cu satul Şona, dar nu-l găsim. În schimb, ca prin minune, ajungem în satul căutat. Este un sat mic, întins totuşi, cu drumuri neîngrijite, căci gropile şi noroaiele sunt ca la ele acasă. Multe case sunt părăsite sau în curs de părăsire. Încercăm să vorbim cu localnicii, dar ei nu ştiu prea multe despre aceste piramide, unii nu ştiu chiar nimic. Din acest punct de vedere, ei sunt ca arheologii români.

Deosebirea este că profesia arheologilor este de a căuta şi de a afla... Unii localnici îşi amintesc despre piramide ca despre „Opincile uriaşilor”, alţii ne spun că ele sunt „Guruieţi” („*guru*”, în sanscrită, înseamnă „profesor, educator, luminator”). Cu sumarele şi contradictoriile informaţii primite de la săteni, ne îndreptăm spre piramide cu maşina lui Andrei, care parcă înaintează mai uşor prin aceste noroaie decât pe asfalt. Andrei ne conduce bucuros spre această etapă finală a demersului nostru expediţional. Eu stau în dreapta lui, în faţă, pentru că aşa s-a nimerit. În spate, Costel. La mijloc, între Costel şi Tudor, stă înghesuit „vajnicul” colonel Niculae Mereuţă, care-i creează clipe de neuitat fostului ambasador al Republicii Moldova la Naţiunile Unite, Tudor Panţâru care, de altfel, se compară el însuşi, mai în glumă, mai în serios, cu o conservă. Asta însă nu-l împiedică să mă bombănească bonom că l-am băgat prin noroaie şi hârtoape şi că maşina lui, un Audi alb, suferă acelaşi crud tratament, undeva, în spatele nostru. Pe drum îşi face apariţia un tractor care ne dă vaga speranţă că, la nevoie, dacă o fi să ne împotmolim, cineva ar putea să ne scoată la lumină. Unul dintre noi a avut chiar ideea de a lua un tractor cu lamă şi să încerce să sape puţin în baza unei piramide. Dacă tot au fost declarate de către „savanţii” noştri ca obiecte „de neinteres arheologic”, nu cred că s-ar putea supăra cineva. Sunt, de fapt, nouă piramide de pământ, de diferite forme. De ce să nu intrăm în una din ele cu buldozerul?!... Arheologii noştri au făcut la fel la Sarmi-Seget-Usa şi nimeni nu i-a condamnat, nu li s-a întâmplat nimic! Ei au distrus construcţii dacice, le-au sfărâmat, le-au deplasat şi

le-au îngropat sub lama buldozerului. Ei au smuls bucăţi din ziduri dacice ca să-şi construiască cabane, fără să aibă nicio mustrare de conştiinţă. Dacă n-au avut jenă şi nici consideraţie pentru istoria neamului lor, ar fi trebuit să se gândească măcar la urmaşi şi la necesitatea ca istoria să fie cunoscută şi respectată.

Andrei ne povesteşte cum, în urmă cu câţiva ani, l-a adus aici pe profesorul Gavril Buzău, secretarul ştiinţific al Universităţii Transilvania din Braşov. A fost impresionat de Şona şi de piramidele ei.

În timp ce înaintam anevoios pe drumurile înguste de munte, deodată ne apare în faţă o turmă de vaci şi a trebuit să o aşteptăm cam o jumătate de oră să frecă. Turma ne-a inspirat discuţia despre semnificaţia cuvântului *vaca* la indo-europeni şi, în special, în Vede. Ce este vaca-logos şi vaca sfântă… Interesante puncte de vedere! (Dacă nu menţionezi aceste puncte de vedere, ele nu pot fi numite „interesante” pentru că nu convingi pe nimeni.) Dar iată că zărim piramidele cărora localnicii le mai spun şi *guruieţi*, de la vechiul cuvânt sanscrit *guru* – învăţător, povăţuitor. De fapt, după cum menţionasem, sunt nouă piramide, de diferite mărimi. Există multe ipoteze despre ele şi despre ce ar ascunde. Andrei ne spune:

— Părerea mea este că ar trebui săpată cea mai mică, să vedem ce este acolo.

Personal cred că, dacă este un monument funerar, atunci numai una din ele este mormântul, iar celelalte sunt false, pentru a-i induce în eroare pe eventualii profanatori.

— Presupunând că avem un mormânt central înconjurat de altele, ale unor demnitari de mai mică importanţă, cred că nu aş greşi, îşi susţine Andrei punctul de vedere.

Continuăm drumul spre Piramidele de la Şona, printr-un lan de stuf. Ne înfundam prin el, pentru a ne opri exact în faţa celei mai măreţe dintre ele, piramida trapezoidală. Priveliştea este fascinantă. Am ajuns, în sfârşit, la piramidele enigmatice care ne-au adus aici, într-un loc care nici măcar nu este marcat pe hartă, un loc în

care natura se dovedeşte, încă o dată, cel mai mare arhitect al universului... Sau poate că nu natura a fost arhitectul!? În depărtare se văd Munţii Făgăraşului. Ne apropiem de aceste piramide enigmatice şi măreţe care seamănă mai degrabă cu nişte enorme căciuli de cioban. Una dintre piramide este foarte impunătoare, trapezoidală, spatele fiindu-i dublat de o alta, mai mică şi puţin curbată.

Locul are o atracţie deosebită, ca o vrajă dulce şi, indiferent cine l-a construit – natura sau Omul

— Farmecul lui merită cu prisosinţă să fie văzut şi admirat de aproape. Părerea lui Andrei Vartic surprinde, probabil, adevărul, fiindcă în faţa piramidelor se întinde o terasă a cărei edificare mi se pare că numai mâna omului o putea realiza. Uitându-ne spre dreapta, observăm alte terase la fel de frumoase şi enigmatice. Una dintre ele este ca o pistă de aterizare, ca un hipodrom imens, cu întinderea de trei kilometri. Pentru prima oară în viaţă mi-aş fi dorit să mai am o pereche de ochi pentru a putea cuprinde panoramic toată această minunată dantelă telurică a antichităţii şi pentru a o păstra apoi, în memorie, pentru totdeauna. Dar, pentru că unele dorinţe nu se pot realiza aşa cum, uneori, ne-o dorim, lăsăm aparatului de fotografiat sarcina eternizării acestor clipe unice.

Oltul curge vijelios, asistând impasibil la scurgerea timpului. În sanscrită, *olt* ar însemna şi *altar*, altarul arienilor. Olt – altarul arienilor! Trebuie să fii în aceste locuri, să-l vezi curgând, împingând, parcă, Munţii Făgăraş din calea lui şi făcându-le apoi loc, aici, sus, pe această platformă a „Guruieţilor” pentru ca ei, munţii, să respire în tihnă şi reculegere.

După o căţărare obositoare, ajung, în sfârşit, pe vârful piramidei trapezoidale... Pe oricine are dubii că această piramidă este făcută de mâna omului îl invit să vină aici, sus, să vadă ce văd eu acum, să vadă cum piramidele sunt despărţite de masivul Făgăraş, de râul Olt, să vadă platforma fantastică pe care sunt aşezate piramidele, dublate în spate de terasa pe care şi azi pot ateriza avioane. Trebuie să vezi ca să crezi!

Şi, cum nimeni şi nimic nu pot stopa imaginaţia prietenului nostru Andrei, numai ce-l aud că mi se adresează:

— Miky, dacă uneşti cetatea dacică de la Racoşi cu vârful Omul, ai exact o linie nord-sud. Acum, dacă uneşti cetatea de la Racoş cu Şona, vezi că se face un unghi de 60 de grade…

— Ei, şi? îl întărâtă Tudor. Crezi că din astea nu se mai văd pe pământ?

— Da, dar când uneşti printr-o linie imaginară Omul cu Şona, între aceasta şi linia Omul – Cetatea Racoşi vei avea un unghi de 30 de grade.

— Şi cu asta ce mai dovedeşti? întreabă acelaşi sceptic, Tudor.

— Vezi, măi Miky, mi se adresează Andrei, neglijând intervenţia lui Tudor, spre hazul colonelului şi al lui Costel. Abia de aici se încurcă lucrurile rău de tot. Unind aceste trei puncte topografice: Omul, Racoşiul şi Şona, se formează un triunghi dreptunghic.

— Ai mai scris tu, Andei, şi despre alte cetăţi dacice ale căror poziţii, unite, formează astfel de triunghiuri dreptunghiulare.

— Da, am scris, dar acesta este un Triunghi Sacru.

— Asta ce mai înseamnă? întreabă Costel.

— Asta înseamnă aşa: cateta opusă unghiului de 30 de grade este egală cu jumătate din ipotenuză.

— Asta înseamnă, încerc eu să concluzionez, că distanţa Racoşi – Şona (cateta mică, opusă unghiului de 30 de grade) este jumătate din distanţa Racoş – vârful Omul (ipotenuza Triunghiului Divin). Astfel, algoritmul topografic al dacilor cuprinde perfect şi Şona şi Omul şi cetatea dacică de la Racoşi… şi teorema lui Pytagora (înainte chiar ca aceasta să se fi născut) … şi cea a lui Thales… şi triunghiul de aur al egiptenilor şi… o istorie întreagă! O istorie pe care „istoricii noştri” refuză să o predea în şcoli!… Şi, parcă nu ar fi de ajuns, dacă mergem pe linia nord-sud, ajungem în Knosos, insula Creta.

— Părerea mea este că monumentul acesta de la

Şona este mai vechi decât dacii, iar dacii s-au legat de el aşa cum s-au legat şi de monumentele megalitice din Bucegi. S-au legat prin această cetate de la Racoşi.

— Andrei, îţi spun sincer că abia aştept să ajung la maşină, să iau Atlasul Topografic al României, primit cadou, la New York, de la generalul Nicolae Spiroiu, şi să încep să unesc aceste coordonate.

— Miky, eu am făcut-o de zeci şi zeci de ori, căci nu-mi venea să-mi cred ochilor… O să vezi! Îţi doresc mult noroc!

În vara anului 1997, Vartic a găsit aici o piatră foarte stranie, rotundă, a fotografiat-o şi le-a arătat imaginile şi celor de la Muzeul din Deva.

— Imposibil să nu fie ceva la mijloc cu acest pietroi, este prea ciudat. Are o formă ca de ciupercă, albă, comestibilă…

— Dar şi natura este mare maestră, completează Andrei.

— Asta zic şi eu! Hai să fim mai practici: poate găsesc pe unul cu buldozerul să-l bag puţin într-una din piramidele cele mici. Ar fi de preferat un tractor cu cupă.

Emoţionaţi şi entuziaşti de ceea ce văzusem până acum, am urcat pe platforma aceea dreaptă care pare o pistă de avion. Din depărtare se apropia de noi un localnic, cam de vreo 55 – 60 de ani, având lângă el o fetiţă de 12 – 13 ani. Ne dăm bineţe şi intrăm în vorbă. Aflăm că el este, într-adevăr, localnic al Şonei şi că-l cheamă Folea.

— Domnule Folea, ce crezi dumneata despre aceste movile de pământ? Mai sunt şi altele prin împrejurimi?

— De, nu ştiu dacă sunt chiar movile de pământ, dar ştiu că mai sunt şi altele pe câmp, mai încolo… trei mai sunt. Dar nu sunt organizate ca astea… Nicăieri nu sunt organizate ca astea. Toţi bătrânii cu care am discutat aşa le-au pomenit. S-or discutat legende, fiecare cum o vrut: că ar fi fost un uriaş aici şi s-o suit pe munte, pe Făgăraş, sărind peste Olt. Şi o avut opincile murdare cu *glog* şi s-o scuturat şi o lăsat tăt aici. Poveşti!… Dar, dacă nu sapă cineva să vadă ce este în mijlocul lor… Aveam un coleg cu

care m-am gândit odată să săpăm acolo, în mijloc.

— A cui proprietate este asta?

— A IGUP-ului, întreprinderea locală.

— Nu poţi să faci aşa ceva, să sapi, că oamenii se supără. Numai să vorbeşti cu directorul.

— Aici pământul este împărţit, dar ele nu sunt împărţite la nimeni.

— Ce înseamnă IGUP?

— Întreprinderea de Gospodărire Locală, dar acum îi zicem RASC, adică Regia

Autonomă de Gospodărie Comunală.

— Mulţumim frumos, domnule Folea.

— Să fiţi sănătoşi!

Cu regret, dar cu o bucurie nouă în suflet pentru că văzusem lucruri deosebite, părăsim Şona, spunându-le „*La revedere*” guruieţilor… Mă mângâie gândul că, poate-poate, alţii or să fie mai norocoşi ca noi şi or să aibă împuternicile locale necesare pentru a săpa cel puţin un tunel într-unul dintre cele nouă piramide-guruieţi şi, în felul acesta să afle dacă este sau nu ceva acolo.

Ne-am întors în oraş, la Făgăraş, unde am nimerit la o nuntă nu tocmai dacică şi care se ţine în Cetate. Asta este o dovadă că autorizaţii se pot obţine chiar şi pentru evenimente care nu au nimic de a face cu arheologia…

Astăzi, iulie 12 1998, plecăm din Făgăraş şi ne îndreptăm spre Şinca Veche. Trecem prin Mândra – care mai poate fi numită şi *Mândra* –, una din noţiunile fundamentale ale filosofiei vedice. În stânga, la ieşirea din Mândra, avem piramidele de la Şona, dincolo de Olt, iar ceva mai departe este Şinca Veche, după cum am văzut aseară, uitându-ne pe harta primită cadou de la generalul Spiroiu. Vârful Omul cu Şona şi Racosiul se unesc sfidător, formând „Triunghiul Divin”. La ieşirea din Mândra vedem, pe stânga, guruieţii, piramidele enigmatice, sfidând, parcă, timpul şi pe cei ce le neglijează de mii şi mii de ani.

Urmează satul Şercaia iar, undeva, la dreapta, este intrarea spre sătucul Şinca Veche, care ne duce chiar în masivul Făgăraş. Pe stânga, Munţii Persani. Trecem peste

râul Şinca şi observăm că este prima oară când toponimia nu este dublată de hidronimie. Trecem printr-un sat numit Vad, având tot timpul în faţă masivul Făgăraş. Casele sătenilor sunt cochete şi curate, acoperite, parcă, de patina timpurilor străvechi. Se văd două clopotniţe de biserică, iar satul este deosebit de celelalte prin faptul că se află foarte aproape de munte, de muntele numit *Ohaba*. Andrei nu scapă prilejul de a comenta:

— O chestiune foarte interesantă este că, alături de Sarmizegetusa Regia, există un platou care se cheamă Luncani iar la Ohaba Ponor se găseşte măreţul, cred eu, Troian de la Cioclovina cu extraordinarele peşteri de la Cioclovina. Una dintre cele mai frumoase cetăţi ale dacilor: cetatea Piatra Roşie.

— De ce i se spune „Piatra Roşie”? îl întreabă Tudor.

— Pentru că aceste zidiri pe care le-am văzut până acum în jurul celorlalte cetăţi sunt făcute din calcar alb…

— …ar acolo este roşu, îl completează, vesel, Costel.

— Da, aşa e. Dar de ce-or fi făcut dacii treaba asta? Acelaşi calcar, alb, natural, ei l-au tratat cu ceva roşu, iar… Cetatea de la Piatra Roşie se găseşte la… Ohaba Ponor.

— Deci, ciudat ar fi că…

— Eu nu am ştiut că se găseşte şi aici o Ohaba!

— Deci că întâlnim aceeaşi toponimie ca şi acolo, în munţi, îl completez.

— Da, acesta este şi punctul meu.

În continuare, drumul ne poartă direct spre munte. Casele sunt acoperite cu ţiglă roşie, parcă vrând să imite gustul artistic al vechilor daci şi cetatea lor de la Piatra Roşie. Andrei spune că există o carte a lui Iorgu Iordan, academicianul care s-a ocupat şi de toponimie.

— Ei, Miky, vezi că drumul se bifurcă!

— Da, văd, la dreapta sunt Făgăraş şi Şercalta, iar la stânga – Râşnov şi Şinca Veche, la doi kilometri.

Mă gândesc la cartea lui Iorgu Iordan, „Toponimia românească”. O carte foarte serioasă, dar nu pot fi de acord cu tot ce se spune acolo, pentru că mai există şi cartea lui Ilie Rusu, „Toponimia românească”, de

asemenea foarte serioasă şi modernă, care demonstrează etimologia cuvintelor cu toponimie „necunoscută”, ca provenind din vorbirea transilvăneană care, la rândul ei, provine din sanscrită. Acest al doilea demers lingvistic mi se pare cel corect.

Am intrat în Şinca Veche unde casele sunt situate puţin mai jos decât drumul şi din cauza asta ai impresia că sunt scufundate în drum şi-n timp…

Iată cum am ajuns să caut satul Şinca-Veche: într-o zi, la New York, am primit un telefon de la un inginer, Moldovan, care voia să mă întâlnească pentru a discuta despre un templu dacic, încă neexplorat. Dânsul locuia în statul New Jersey, stat vecin cu New York-ul, aşa că până să ne întâlnim au mai trecut câteva săptămâni. Îmi amintesc că era o zi frumoasă de septembrie a anului 1996, o sâmbătă, când a venit la mine domnul Moldovan. Am stat mult de vorbă, mi-a arătat şi câteva poze. Aşa am descoperit că ar exista, undeva, sub un deal, denumit Pleşu, din imediata apropiere a comunei Şinca-Veche, Ţara Făgăraşului, judeţul Braşov, din vremuri imemoriale, sculptat cu măiestrie, un templu unic în întreaga lume, *Templul de la Şinca-Veche*. A mai trecut un an şi inginerul Moldovan a continuat să mă bombardeze în mod civilizat, cu telefoane şi vizite, având de fapt un singur scop: să mă ducă la „Templul Şinca-Veche”.

Domnul Lucian Gheorghe Moldovan este un bărbat trecut bine de 70 de ani, cu păr alb ca neaua, frumos aplecat pe o parte, peste o frunte înaltă sub care se odihnesc doi ochi mari, albaştri, blânzi şi liniştiţi, de bunic inteligent şi sfătos. Dânsul mi-a povestit cu pasiune istoria templului: *„Îmi amintesc totul de parcă acum mi se întâmplă. Era în primăvara anului 1935, în luna mai, într-o zi deosebit de frumoasă, cu cer senin şi de un albastru cum rar am văzut, fără nicio umbră de nori. Soarele strălucea cu putere deasupra Văii Creţului. Acolo eram cu tata şi cu mama la sapă, la un loc cu porumb, aproape de Fântâna Raţii. Din cauza căldurii şi a lipsei de experienţă, eu rămâneam mereu în urmă. Tata şi mama înaintau*

repede, în timp ce eu băteam timpul pe loc. La un moment dat, tata mi-a spus că mă pot odihni. Aşa că am luat-o încet spre Pleşu, spre locul favorit de joacă al copilăriei mele, Templul. Am mers pe o cărăruie care trecea prin holdele de grâu şi secară, mult mai înalte ca mine. Şi deodată simt cum inima îmi bate mai puternic. Aveam impresia că templul mă aştepta pe mine, copilul de atunci, copilul fascinat de măreţia locului. Am intrat cu sfială în templu şi, ca întotdeauna când eram aici, mă simţeam bine, protejat de toate răutăţile lumii. Răcoarea şi liniştea milenară din interiorul templului mi-au redat încrederea în mine. De atunci, de câte ori în viaţă am trecut prin momente grele, amintirea templului mi-a fost salvatoare, ca şi cum, încă de la început, între mine şi el se formase o undă nevăzută care continuă până în ziua de azi să ne lege şi care mă ajută să pot învinge acele momente grele".

Relatându-le prietenilor mei discuţia cu domnul Moldovan, cred că i-am impresionat suficient pentru a-i convinge să vizităm Şinca-Veche şi templul, cu atât mai mult cu cât se găsea doar la câţiva kilometri de Făgăraş. Ajunşi în comună, am oprit maşinile în faţa unei case verzi, arătoase. Gazda, o femeie rotofeie şi foarte dornică să ştie tot ce se întâmplă, stătea deja în faţa porţii şi ne privea cu curiozitate.

— Bună ziua, doamnă! o salută, amabil, Andrei. Nu ştiţi cum putem ajunge la dealul Pleşu, la templu?

— Templu? Ce templu, domnule?

Încep să-i spun de domnul Moldovan şi cum ne-a îndrumat dânsul să ajungem aici.

— Vai, domnilor, v-aţi pierdut timpul degeaba. Nu există aşa ceva pe aici.

Dezamăgirea noastră nu poate fi descrisă în cuvinte. Ne uitam unul la altul şi nu ne venea să credem. Între timp, se apropie de noi câţiva săteni care, la fel ca şi prima noastră interlocutoare, se uită la noi aproape cu milă şi, poate, puţin amuzaţi.

— Dar acest deal Pleşu trebuie să fie pe undeva! insist eu.

— Da, domnule, este. O luaţi dumneavoastră drept, până se termină uliţa asta, faceţi la dreapta, până se termină satul, iar de acolo mergeţi drept încă doi kilometri… până vedeţi o cruce. Acolo, în faţa ei, este Pleşul.

În acel moment mi-am amintit de pozele pe care domnul Moldovan mi le arătase la New York: în faţa intrării templului era o cruce. Dintr-odată, speranţa că nu mi-am pierdut timpul degeaba a luat locul dezamăgirii: eram pe drumul cel bun. Am părăsit satul înghesuindu-ne toţi în maşina de teren a lui Andrei. Parcă eram nişte sardele într-o cutie aproape neîncăpătoare. Dar nu mai conta disconfortul de moment, deoarece acum ştiam că ne apropiem de ţinta călătoriei noastre. Vedem crucea în depărtare, dar drumul devine impracticabil chiar şi pentru maşina de teren. Coborâm din maşină şi începem să mergem pe jos, cam anevoios, prin iarba udă, lunecoasă şi mocirloasă.

Ajungem la cruce şi respirăm uşuraţi: efortul nu a fost în zadar. O cruce mare, cam de 3, 5 pe 4 metri înălţime. O privesc clipe în şir, întrebându-mă ce creştini au înălţat-o aici şi de ce. Cine poate şti? Când mă întorc cu spatele la cruce, văd în faţă dealul Pleşu, o bucată pietroasă de munte, acoperită cu o vegetaţie ca de junglă, de parcă niciun picior de om n-ar fi călcat vreodată pe acolo.

— Ei, acum ce facem? mă întreabă Tudor, nerăbdător şi supărat că-i întrerupsesem drumul de întoarcere spre Chişinău.

— Admirăm peisajul şi mergem să căutăm templul, sare Dan în ajutorul meu.

— Hai să ne răspândim toţi şapte, pe diferite direcţii, înspre munte şi să căutăm intrarea, dacă o exista…

Puţin sceptici, dar fără să aşteptăm alte recomandări, am pornit fiecare spre piciorul muntelui. Mergeam prin tufişuri de zmeură ţepoase, dar protectoare, udate din belşug de o ploaie trecătoare. Căutam de peste treizeci de minute şi aproape că îmi pierdusem orice speranţă, când îl

auzim pe Tudor strigând ca din gură de şarpe: „Am găsit-o, este aici, este aici lângă mine! Veniţi!”

Asta dovedeşte încă o dată că norocul este noroc, îl ai sau nu-l ai. Noi l-am avut. Intrarea în templu este, de fapt, o spărtură în stânca muntelui, lungă cam de 4, 5 – 5 metri şi înaltă de doar 1, 5 metri, aşa că trebuie să mă aplec ca să intru. Iniţial, în templu se putea intra printr-o singură uşă care dădea într-un hol mare, deasupra căruia se afla un mic turn, sculptat dinăuntru înspre afară. Din hol se putea intra, prin mai multe uşi, în toate celelalte nouă încăperi subterane. În partea dreaptă este o cameră mică, boltită şi care, probabil, adăpostea un cuptor folosit pentru încălzirea întregului edificiu. Tot prin dreapta se intra, printr-o uşă înaltă, în primul lăcaş de cult, care este şi cel mai mare, el continuându-se cu un altar despărţit de o arcadă larg deschisă, sculptată de sus în jos. În partea stângă se afla o firidă, ingenios sculptată şi finisată, spre deosebire de ceilalţi pereţi ai lăcaşului pe care se văd şi azi urme de daltă.

— Vezi tăietura asta specială de daltă? îmi atrage atenţia Andrei.

— Da. Ce-i cu ea?

— Fă o poză.

— De ce?

— Pentru că este o tăietură tipic dacică.

Şi Andrei începe să-mi expună o întreagă teorie despre cum tăiau dacii piatra. În general, e o plăcere să-l ascult, dar acum atenţia mi-o concentrez la ceea ce am în faţa ochilor. În partea stângă sunt două chilii mari, cu pereţi drepţi, bine şlefuiţi. Pe uşa din mijloc se intră într-o tindă deasupra căreia se înalţă un turn conic, înalt cam de 10 metri, sculptat tot dinăuntru în afară, dar în spirală! Din această tindă, printr-o uşă aflată în dreapta, se intră într-o altă încăpere, de cult, despărţită de cea din exterior printr-un perete special. În perete, în apropiere de cele două altare, este sculptată o gaură ovoidală, ca un ochi magic, ce leagă cele două lăcaşuri învecinate. Din acest mic sanctuar se intră, pe o uşă mare, foarte bine sculptată,

într-un mic altar. Aici se află sculptat cu măiestrie, într-o firidă, semnul sacru al celui de al 7-lea *„Constructor al Universului de mai Jos”*, al Universului Fizic. Este un simbol al celor 7 zei ai genezei, punctul central reprezentându-l pe Daksha, părinte al Dacilor şi părinte al celor 10.000 de fii iubiţi, aleşi ai lumii. Semnul a fost dus de cuceritorii carpato-danubieni până în Sumer, a fost preluat apoi de un trib semit şi, în felul acesta, a fost salvat de la dispariţie. Semnul este cunoscut astăzi ca *„Steaua lui David”*. În stânga lui, de pe perete ne priveşte un personaj ciudat, parcă picat de pe altă planetă. E un basorelief de circa 3 metri înălţime, reprezentând un OM gânditor, în profil, cu o frunte foarte înaltă, cu un ochi expresiv şi exagerat de mare, continuat în jos de un nas mic şi turtit şi de o mandibulă ciudat de îngustă. Părul lung şi bogat i se răsfiră pe umeri. Pe cine o fi reprezentând această sculptură scoasă parcă dintr-un roman cu extratereştri!?

Acum, că suntem înăuntrul acestui superb Templu de la Şinca Veche, nu ne mai pare rău de drumul foarte dificil pe care l-am făcut, de noroaiele cu care ne-am luptat, de picioarele şi pantalonii uzi de ploaie şi pigmentaţi din belşug cu glodul drumului. Răsplata a întrecut aşteptările. Îi mulţumesc în gând domului Moldovan pentru informaţiile pe care mi le dăduse şi care se dovediseră corecte şi, în acelaşi timp, îmi mulţumesc mie însumi pentru că reuşisem să-i conving pe toţi din echipă să mă urmeze pe acest drum imposibil. Templul este o minune a civilizaţiilor antice! După părerea mea, extraordinar de importantă este această elipsă – sau cerc – care este pus sub un unghi de 18 – 20 de grade pe o coastă şi care se repetă şi în celelalte încăperi.

— Nu spui nimic despre construcţia spiralată a cupolei din camera învecinată care sparge undeva, acolo sus, muntele lăsând lumina să pătrundă în templu?! Dar de faptul că, deşi au fost şi sunt multe vremi ploioase, cum e cea de azi, totuşi în templu nu este apă adunată în băltoace ori noroi? întreabă Costel.

— Da, aşa e: din moment ce lumina poate veni prin

turn, în templu, ar trebui să vină şi ploaia.

— Dar uite: pe jos e nisip amestecat cu cuarţ şi el absoarbe apa, ca în Sahara.

— Da, da. Ingenios, foarte eficient. Şi am să mai adaug ceva, spune Andrei.

Dovada că ceea ce vedem aici nu este făcut de natură, sunt urmele de daltă şi tăietura dacică de peste tot. Miky, te rog să te uiţi în carte la mine şi te rog să compari aceste tăieturi cu tăieturile din carierele dacice. Se vede că este aceeaşi tăietură!

— Sunt atât de impresionat, că acum îmi lipsesc cele mai adecvate cuvinte…

— Dacii noştri au fost meşteri neîntrecuţi!

Ieşim din „templul domnului Moldovan”, nu înainte de a-i da lui Andrei încă o „mică” informaţie primită acolo, la New York, de la omul datorită căruia ne aflăm aici, în incinta miraculoasă a dacilor:

— Ştii, Andrei, domnul Moldovan mi-a mai vorbit şi despre nişte trepte şi cuburi ciclopice de piatră care se găsesc pe aici, prin apropiere.

— Unde sunt? Cât de departe? Hai repede să le căutăm!

I-am spus că, dacă-mi aduc corect aminte, la ieşirea din templu ar trebui s-o luăm la stânga. Zis şi făcut. De astă dată, norocul ne-a surâs ceva mai repede, aşa că, fără mari dificultăţi, am găsit ceea ce căutam: pietre ciclopice, tăiate în unghiuri drepte de 90 de grade. Adevărate cuburi uriaşe de stâncă, având între ele canale de scurgere.

— Dacă natura a făcut asta, apoi bravo ei, are întreaga mea admiraţie! spune Costel.

— Natura să fi făcut asta? Este prea… perfect! Cu guri de scurgere între ele?!… Este ca şi cum urci într-o cetate ciclopică pe care cineva şi-a aranjat-o să trăiască pentru totdeauna.

Pietroaie megalitice de câteva tone, măsurând 2 – 3 metri înălţime stau răsturnate şi răsfirate în toată zona asta. Sunt prea mari pentru ca omul să le fi putut pune, sunt prea perfecte pentru ca natura să le fi realizat. Un zid

megalitic ne întâmpină. Este prea uriaş ca să-l poţi ignora sau bagateliza. Mai jos sunt alte canale de scurgere, astfel încât apa, care ar putea să le prăvălească la vale, are pe unde s-o ia. Vedem canale perpendiculare între blocuri înalte de peste un metru jumătate, unele de doi metri, îmbinate fără ciment. Le-a făcut Natura, le-a făcut Omul? Ar fi necesar ca oamenii să vină să le vadă! Ele sunt aici, la noi acasă, ele sunt aici, în Daco-România. Sunt aici din vremuri aproape imemoriale şi vor rămâne aici. Ceea ce trebuie este puţin interes din partea specialiştilor, căci locuri fascinant de frumoase şi teribil de ademenitoare ca la noi nu găseşti nicăieri în lumea asta mare. Nici nu vă trebuie paşaport ca să ajungeţi aici. Singurul lucru de care aveţi nevoie este… curiozitatea.

Iată că, mergând pe urmele descrise de domnul Moldovan din New Jersey, am putut constata că ceea ce-mi spusese dânsul este nu numai adevărat, dar că depăşeşte cu mult descrierea modestă care îmi fusese făcută. Lucrurile sunt fantastice, lucrările sunt ciclopice şi am credinţa că au fost realizate de o fiinţă inteligentă. Nu am văzut niciodată astfel de canale de scurgere printre blocuri uriaşe de piatră. Nici Troia nu are aşa ceva! Numai aici, la Şinca Veche, implantate în munte şi uitate de vreme, se găseşte acest loc sacru cu ziduri ciclopice care… apărau pe cineva? Şi de ce? Nici sătenii nu ştiu… unii dintre ei nici nu au auzit de acest loc, deşi el este la numai câţiva kilometri depărtare de casa lor… alţii au auzit, dar nu au venit să vadă. Un singur moşneag ne-a spus: *„Eu am văzut unele dintre ele, dar nu am înţeles însemnătatea lor. Se spune că, într-un timp îndepărtat, un preot călugăr chiar s-a aşezat în acest templu, oficiind mici slujbe. Dar timpul a trecut şi noi le-am uitat”*.

Viitorul Şincăi Vechi ar putea fi unul strălucitor care să aducă puţină lumină şi preţuire pentru istoria şi măiestria dacilor. Aceste minunate locuri încărcate de istorie ar putea deveni o atracţie turistică mondială dacă, la nivel naţional, forurile competente ar întreprinde cercetări consistente şi dacă ar prezerva cum se cuvine

locurile de baştină ale culturii noastre străvechi.

— Orientarea zidului este de 30 de grade de la nord spre vest, spune Andrei. Minunea este că pe hărţile pe care le avem, pe linia dintre Vârful Omul şi Şona, la 30 de grade de această linie se găseşte şi „treaba" asta.

Ne întoarcem la maşina lui Andrei, dar nu plecăm înainte de a arunca o ultimă privire spre *„Templul lui Moldovan"*... Ne este greu să părăsim aceste locuri. Este ca şi când ne-am despărţi de cineva enigmatic, dar devenit drag sufletului nostru. Personal, mă mângâi cu gândul că, pe lângă amintirile care mă vor însoţi mereu, voi avea şi fotografiile pe care le-am făcut şi la care mă voi uita cu nostalgie şi admiraţie.

Ajungem în sat şi mergem la locul unde lăsasem celelalte maşini. Câţiva săteni ne aşteptau curioşi.

— Ei, domnilor, aţi găsit ceva?

— Da, am găsit ceea ce am căutat.

Oamenii se uită la noi neîncrezători. Îi lăsăm în pace să creadă ce vor. Poate că, dacă vor fi curioşi, vor ajunge să descopere ei înşişi minunile locului în care trăiesc.

Bucuroşi că ne-am îndeplinit misiunea pentru care venisem aici, ne luăm la revedere şi ne promitem să ţinem legătura şi – de ce nu? – să ne mai întâlnim într-o altă expediţie într-un viitor incert, dar sigur. Timpul ne presează, aşa că ne suim în maşini, fiecare demarând spre altă direcţie. Ne despărţim de Tudor, care se suie în Audi-ul său, avându-l la volan pe colonelul Nicolae Mereuţă. Andrei cu nepotul din partea surorii, Ruslan, s-au suit în Niva cea roşie. Ei au luat-o spre dreapta, spre Chişinău. Noi – adică eu, Costel şi Dan – ne căţărăm în Fordul cel albastru şi o pornim spre stânga, spre Făgăraş, spre Bucureşti, iar unul dintre noi... chiar spre New York.

Plec din Şinca Veche cu un sentiment de nostalgie, dar cu gândul ferm că mă voi reîntoarce. Trebuie să ne întoarcem, să revedem, să măsurăm, să venim cu o echipă de specialişti. Trebuie să vedem dacă misterele care înconjoară locurile acestea fascinante se vor putea rezolva. Îmi promit că voi face tot ce-mi stă în putinţă pentru

elucidarea – chiar şi parţială – a enigmelor istoriei neamului meu.

Astfel s-a încheiat călătoria mea în Ţara Zeilor, în Dacia! Călătoria a avut drept scop iniţial să cerceteze valoarea culturii vechilor daci şi să constate dacă ea s-a situat, într-adevăr, la înaltul nivel care uimise Europa. Rezultatul a depăşit cu mult aşteptările. Convingerea mea este că dacii au avut o cultură înaintată care a fost recunoscută ca atare în întreaga lume antică. Sper ca, în urma lecturii acestei modeste cărţi, mulţi daco-români vor găsi de cuviinţă să înceapă să caute, să descopere, să redescopere sau, pur şi simplu, să meargă să vadă cu propriii lor ochi ceea ce ne-au lăsat ei, dacii, strămoşii noştri: acea comoară nepreţuită care se găseşte nu numai în Munţii Orăştiei, nu numai la Sarmizegetusa, ci pe tot teritoriul locuit de ei, acest imens pământ care nu se limitează la Ţara Românească-Vlahia, Moldova şi Transilvania, ci se întinde mai departe, până la Lacul Constanţa, în Elveţia. El cuprinde, de asemenea, toată Cehoslovacia, iar la Răsărit este tot teritoriul până dincolo de Bug. Cât despre Sud, teritoriul dacilor se întindea pe zeci de kilometri în sudul Dunării, cu tot teritoriul Bulgariei de astăzi şi poate chiar mai departe.

Le dorim noroc celor care vor dori să ne redescopere istoria şi să meargă pe urmele acestui mare Imperiu Dacic ori predacic. Să sperăm că, într-o zi, cineva cu bune intenţii îi va convinge şi pe istoricii şi pe arheologii noştri să cerceteze şi să vadă la adevărata ei valoare acest trecut fantastic, această moştenire grandioasă la a cărei valoare nici măcar Egiptul nu ajunsese vreodată.

La revedere, Dacia mea, şi… pe curând!